

”Muligheter i Den grønne landsbyen”

Randaberg
kommune

PENGAR

av Arne Garborg

Ein kan kjøpa seg mat,
men ikkje mathug,
dropar, men ikkje helse,
mjuke sengar, men ikkje svevn,
lærdom, men ikkje vit,
stas, men ikkje venleik,
glans, men ikkje hyggje,
moro, men ikkje glede,
kamerater, men ikkje venskap,
tenarar, men ikkje truskap,
gråe hår, men ikkje ære,
tolege dagar, men ikkje fred.

Skalet av alle ting kan ein få for pengar.
Men ikkje kjernen;
det er ikkje for pengar fal.

:: FORSIDEFOTOET og FOTO OVER: Under Landsbykonferansen i Randaberg 16. september ble det også konkurrert om tittelen "Landsbymesteren 2011". På forsiden er en av deltagerne sååå glad etter at han har skåret på Vikings og landslagets keeper Rune Almning Jarstein. På bildet over er det lagbilde deltagerne, sammen med keeperhelten.

Innhold

Innledning	4
Sammendrag	4
Forutsetninger	7
Statsbudsjettet og kommunesektoren	12
KOSTRA	14
Alternativt budsjett uten eiendomsskatt	14
Nye driftstiltak lagt inn	16
Obligatoriske oversikter drift	22
Investeringsbudsjett	26
Generelt	
Om investeringsbudsjettet	
Bruk av fondsmidler og ubrukte lånemidler	
Obligatoriske oversikter	31
Lånegjeld	
Obligatoriske oversikter	
Rådmannen	32
Barn og Familie	36
Kultur	48
NAV	56
Tekniske tjenester	60
Plan og forvaltning	68
Helse og omsorg	74
Skole	82
Det store bildet	92
Randaberg kirkelige fellestråd	94
Lederlaget	98
Hovedtabeller:	
Tabell: Driftstiltak	17
Tabell: Budsjettskjema 1A / 1B	23
Tabell: Hovedoversikt drift	25
Tabell: Investeringsbudsjett	27
Tabell: Lånegjeld	29
Tabell: KOSTRA. Sammenlignende tall	30
Tabell: Obligatoriske oversikter investering	31

Innledning

Rådmannen legger med dette fram forslag til budsjett for 2012 og økonomiplan for 2012-2015. Forslaget er utarbeidet med bakgrunn i budsjett 2011 og økonomiplan 2011-2014, virksomhetsplaner for 2011 og årsmeldingen for 2010 i tillegg til KS-sak 35/11 Rammesak 2012. Budsjettet er videre basert på regjerings forslag til statsbudsjett for 2012.

Etter at kommuneproposisjonen blir framlagt i mai, oppsummerer rådmannen i en rammesak for kommunestyret hva styringssignalene kan bety for kommunen. På grunnlag av tilbakemeldingen fra kommunestyret presenterer rådmannen i begynnelsen av november et balansert budsjettforslag som omfatter alle årene i økonomiplanperioden.

Sammendrag

Økonomistyringen i Randaberg kommune er god, utfordringene er et høyt investeringsnivå og svikt i skatteinntektene de siste årene. Fra 2006 til 2008 hadde Randaberg kommune et netto driftsresultat som var bedre enn det nasjonale og lokale målet på 3% av driftsinntektene. I 2009 og 2010 førte svikt i skatteinntektene til at netto driftsresultat ble på 0,3% i 2009 og minus 2,0% i 2010. Deler av denne skattesvikten ser ut til å fortsette i 2011, og vedtatt økonomiplan er nedjustert i forhold til dette. Budsjettert netto driftsresultat for 2011 er 3,2 %, og rådmannen regner i 2. tertialrapport 2011 med å nå dette målet, til tross for et dyrere lønnsoppgjør enn budsjettert og mulig negativt avvik på skatteinntektene.

Fra 2009 er tjenesteområdenes budsjetter årlig redusert for å oppnå handlingsrom til nye driftstiltak og til nødvendige investeringer. Dette er en nødvendig justering av driftsnivået, og Randaberg kommune må fortsette å "trimme" organisasjonen på denne måten. Dette er også nødvendig for å kunne iverksette statlige føringer og økning i driftsutgiftene pga flere innbyggere/tjenestemottakere. Nye oppgaver/flere tjenestemottakere har ført til at budsjettene til tjenesteområdene har økt til tross for de generelle reduksjonene. God økonomistyring og nøktern drift over flere år gjør at viktige tiltak har blitt lagt inn og at satsninger i statsbudsjettet har blitt gjennomført.

Følgende generelle reduksjoner i tjenesteområdenes budsjetter er en del av fundamentet for rådmannens budsjettforslag for 2012:

- 2009 og 2010 generell reduksjon av lønnsmidlene: 10 mill. kr
- 2011 ytterligere reduksjon på 5 mill. kr
- 2012 krav til effektivisering på 3 mill. kr i vedtatt økonomiplan + ytterligere 4,25 mill. kr i rådmannens budsjett forslag
- 2013-2015 krav til reduksjon på 3 mill. kr årlig, økende til 9 mil. Kr i 2015.

Uten disse tilpasningene ville driftsbudsjettet vært 22,25 mill. kr høyere i 2012, og over 30 mill. kr høyere i 2015.

Det er viktig å presisere at det i disse årene i tillegg er redusert på budsjetterte driftsutgifter knyttet til konkrete effektiviseringsprosjekter. I tillegg er det ikke gitt kompensasjon til tjenesteområdene for generell prisstigning i denne perioden. Det innebærer også en effektivisering på opp mot 1 mill. kr årlig.

Det er forhold som ikke er prioritert av rådmannen som tjenestefesene ser som viktige og som kan medføre utgifter som er vanskelig å unngå. I den grad de gjør det, vil dette måtte tas innenfor rammen til tjenesteområdene og dette vil derfor også i praksis medføre effektivisering av driften.

KOSTRA-tall viser at til tross for disse reduksjonene så brukes det like mye eller mer penger på de fleste områdene i Randaberg kommune sammenlignet med en norsk gjennomsnittskommune og i forhold til sammenlignbare

kommuner. Det henger sammen med forholdsvis høye skatteinntekter, eiendomsskatt og inntekter fra Lyse Energi som samlet gir oss mer å rutte med enn mange andre kommuner. Etter rådmannens vurdering bør det derfor være mulig å oppnå bedre driftsresultat uten dramatiske omlegginger, men heller gjennomføre årlige justeringer/effektiveringer.

I enhver budsjettbehandling vil det være mange behov som blir spilt inn fra tjenesteområdene og politikere. Det er vanskelig å få alle disse inn i et balansert budsjett. Det er også slik at det er lettere å la være å legge inn et nytt tiltak framfor å slutte med/reducere noe en allerede gjør. Dette preger rådmannens tilnærming til å la kommunen ta på seg nye forpliktelser.

Fra 2012 er de store endringene i inntektssystemet knyttet til samhandlingsreformen der kommunene har fått økt rammetilskuddet for å kunne delfinansiere medisinske pasienter ved sjukehusene samt å kunne betale for utskrivingsklare pasienter.

Krisa i Europa kan føre til negative endringer i rammevilkåra for kommunene som vi ikke har oversikt over per dato. I rådmannens budsjettforslag er skatteinntektene satt i den høye delen av mulige inntektsnivå. Rådmannens budsjettforslag er derfor sårbart i forhold til konjunkturendringer.

Rådmannens budsjettforslag har som forutsetning at momskompensasjon av investeringer (som blir inntektsført i drifta) i sin helhet blir tilbakeført til investeringsregnskapet. Siden investeringsnivået i økonomiplanen er høyt, vil momskompensasjonsinntekten av investeringene alene føre til at netto driftsresultatet er i størrelsesorden 3 %.

Høyt investeringsnivå over lang tid fører til en vekst i gjeld og netto finanskostnader. Vi er i 2011 langt fra målet om at total lånegjeld skal være maksimalt 50% av driftsinntektene, tallene viser at vi er på 88% av driftsinntektene. Store lånefinansierte investeringer har ført til at en stadig større andel av inntektene må brukes på å betjene lån (avdrag og renter). På den andre siden er finanskostnadene til deler av investeringene finansiert på egne måter. VAR-utgiftene får kommunen igjen gjennom kommunale VAR-gebyrer, og vi mottar rentekompensasjonsmidler fra staten for deler av investeringene i skole og sykehjem.

I 2011 har vi solgt store deler av utbyggingsområdet Vestre Goa. Disse er solgt til markedspris, og denne har vært langt høyere enn tidligere antatt. Netto salgsinntekter blir avsatt til kapitalfond. Rådmannen legger i sitt budsjettforslag til grunn at store deler av investeringene i 2012 og 2013 blir finansiert med disse fondene. Dette medfører at både renteutgifter og avdragsutgifter øker mindre enn i vedtatt økonomiplan. Lånefinansieringsandel og total lånegjeld vil også reduseres i begynnelsen av økonomiplanperioden. Men store investeringer i 2015 gjør at lånegjelda øker igjen.

De fleste investeringene knyttet til Aktiv Omsorg ble skjøvet ut i tid i vedtatt økonomiplan, både for å lette presset på driftsutgiftene, men også fordi det var vanskelig å gjennomføre disse investeringene tidligere. Renovering av sykehjemmet og bygging av nye omsorgsboliger er avhengig av avklaring av bruken av DPS-bygningen og flytting av teknisk lager på Viste. Dette er fortsatt ikke avklart, i tillegg skal samhandlingsreformens krav og forventinger (helsehus, legekontor, m.m) tilpasses utbyggingsplanene for Vardheimområdet. Vedtak i KS-sak 33/11 på KS-møte 16/6-2011 om å øke sykehjems plasser til 25-30 må også innpasses i utbyggingen på Vardheimområdet. I rådmannens forslag til investeringsbudsjett er tiltakene knyttet til Aktiv Omsorg slik de var i vedtatt økonomiplan tatt ut. Det er i stedet for lagt inn nye tiltak som er mer oppdatert i forhold til kostnader og omfang.

” ... Høyt investeringsnivå over lang tid fører til vekst i gjeld og netto finanskostnader. Vi er i 2011 langt fra målet om at total lånegjeld skal være maksimalt 50% av driftsinntektene, tallene viser at vi er på 88% av driftsinntektene.”

Ny barnehage på Foren er forkjøvet til slutten av økonomiperioden, men det er lagt inn midler til to nye avdelinger på Vistestølen barnehage i 2012. Investeringsmidlene til å gjøre endringer i eksisterende kultursenter(bankbygget) er økt i samsvar med KS-sak 45/2011. Det er også lagt inn ekstra midler til veg og VA-tiltak rundt Randaberg Arena som er knyttet til framtidige utbyggingsområder (jmf. 2. tertialrapport 2011). Renovering av svømmehallen i Randaberg idrettshall ble i vedtatt økonomiplan lagt inn med 18 mill. kr mer enn forrige økonomiplan, til sammen 27 mill. kr. I samsvar med KS-sak 23/11 er nå dette prosjektet økt med ytterligere 15 mill. kr til 42 mill. kr.

Det er satt av betydelige midler til ny Harestad skole i 2014 og 2015 (113 mill. kroner), men den nye skolen er ikke fullfinansiert i økonomiplanperioden, slik at det også må settes av midler i 2016.

Investeringene i 2015 er i rådmannens budsjettforslag så store at de blir vanskelige å gjennomføre dersom en ikke får mer statlige midler (til investering eller drift), eller klarer å frigjøre mer driftsmidler enn allerede forutsatt i økonomiplanforslaget.

Rådmannen legger fram et forslag til budsjett for 2012 som blir bindende for neste år når det blir vedtatt av kommunestyret (med kommunestyrets endringer). Kommunestyret vedtar også økonomiplanen som gjelder for de påfølgende åra. Økonomiplanen gir føringer for neste års arbeid med budsjett for 2013 og tilhørende økonomiplan, men er ikke like bindende som budsjettet. Både rådmannen og de folkevalgte kan derfor justere forhold i økonomiplanen når arbeidet med årsbudsjettene gjøres. Det er først når investeringsprosjekt og driftsendringer senere blir vedtatt i aktuelt årsbudsjett at de er bindende.

” ... Det er satt av betydelige midler til ny Harestad skole i 2014 og 2015 (113 mill. kroner), men den nye skolen er ikke fullfinansiert i økonomiplanperioden, slik at det også må settes av midler i 2016.”

Forutsetninger

Tilpasninger 2012 og resten av økonomiplanperioden

I 2012-budsjettet er det lagt inn tilpasninger/effektiviseringstiltak på til sammen 3 mill. kr med 1 mill. kr på hvert av de store tjenesteområdene (Skole, Helse- og omsorg og Barn og familie). Dette er de generelle kravene til effektivisering som ble lagt inn i 2012 i vedtatt økonomiplan som nå er konkretisert. Det er i tillegg lagt inn ytterligere krav til tilpasning/effektivisering i 2012 på til sammen 4,25 mill. kr. Dette utgjør omtrent 1% av de totale lønnsmidlene. Dette er fordelt slik:

- Skole; 1,25 mill. kr
- Helse- og omsorg; 1,25 mill. kr
- Barn- og familie; 0,9 mill. kr
- Rådmannen/staber; 0,3 mill. kr
- Tekniske tjenester (utenom VAR); 0,2 mill. kr
- Kultur; 0,15 mill. kr
- NAV; 0,1 mill. kr
- Plan- og forvaltning; 0,1 mill. kr

Tjenesteområdene må jobbe videre med konkrete prosjekter for å oppnå disse innsparingene, eller de kan løse de ved mer generelle tilnæringsmåter som å holde stillinger vakante når folk slutter og å ikke leie inn ved sykdom.

Rådmannen har lagt til grunn at tiltaket i vedtatt økonomiplan om at de store tjenesteområdene må gjennomføre ytterligere effektiviseringstiltak i hele økonomiplanperioden, blir videreført. En innsparing på 1 mill. kr for hvert av tjenesteområdene vil redusere driftsutgiftene med 3 mill. kr i 2013, ytterligere innsparinger resten av perioden vil gi 6 mill. kr i 2014 og 9 mill. kr i 2015. Disse tiltakene er ikke konkretisert innenfor tjenesteområdet, men vil være sentrale premisser for budsjettarbeidet neste år.

Oversikt stillinger

Kommunen har hatt en betydelig vekst i tjenester og dermed årsverk de siste årene, spesielt i perioden fram til 2009. Veksten i denne perioden er hovedsakelig knyttet til nye barnehager. Fra 2009 er det en mer moderat økning. Økningen fra 2010 til 2011 er hovedsakelig at bofellesskapet på Vestre Goa teller fullt i 2011. I tillegg er det økt bemanning knyttet til brukere med store hjelpebehov både i Helse- og omsorg og Barn og familie.

Årsverksutviklingen ser slik ut:

År	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Totalt antall årsverk	500	553	595	607	627	634	643

Lønnsavsetning

Randaberg kommune setter av midler for å dekke økte lønnsutgifter som følge av lønnsoppgjør i kommende budsjettår. Avsetningsposten er på 13,55 mill. kr. Forventingen/forutsetningen i statsbudsjettet om lønnsstigning i 2011 på 4 % utgjør 17 mill. kr for Randaberg kommune. En andel av oppgjøret i 2012 er overheng fra 2011 som allerede er lagt inn i rammene til tjenesteområdene (3,45 mill. kr). En avsetning på 13,55 mill. kr er derfor nødvendig for å dekke lønnsoppgjøret i 2012.

Lønnsavsetningspotten er på -6,6 mill. kr før tilføring av nye midler. Det er derfor lagt inn 20,15 mill. kr som tiltak for å få en netto på 13,55 mill. kr i 2012 ($20,15 - 6,6 = 13,55$). Grunnen til at lønnsavsetningspotten før tilføring av nye midler avviker fra beregnet overheng, er at lønnsoppgjøret i 2011 ble omtrent 3 mill. kr dyrere enn forutsatt (og avsatt i 2011).

I tillegg til lønnsavsetning til generell lønnsstigning har rådmannen videreført seniortiltaka på samme nivå som uttaket har vært i 2010 og 2011.

Prisvekst

Virksomhetene er ikke kompensert for prisveksten som er forventet til neste år, men det er lagt inn ekstramidler der vi har oversikt over konkret (og vesentlig) prisøkning.

Rentesats, renteutgifter/renteinntekter og avdragsutgifter

Det er budsjettert med 4,3 % rente i 2012 og økonomiplanperioden for nye investeringer. Randaberg kommune har en struktur på låneopptak (fast og flytende rente), utlån (Lyse, flytende) og rentekompensasjon (flytende) som gjør at vi er forholdsvis nøytrale i forhold til rentenivået. Rentesatsen som er brukt får derfor først og fremst betydning for finansiering av nye investeringer og effekten dette får på renteutgiftene. En økning i rentenivået for eksisterende låneportefølje på 1% vil bety en netto økning på omtrent 1 mill. kr.

Randaberg kommune har tatt opp de fleste låna med 20 (25) års avdragstid. Dette betyr at vi har høyere avdragsbelastning i driftsregnskapet enn det loven krever. Loven krever avdrag i forhold til avskrivningstiden som for mange av investeringene vi har gjort de siste åra er lenger enn 20-25 år. I årsmeldingen for 2010 viste rådmannen at forskjellen mellom lovens minimumsavdrag og det vi faktisk betalte i 2010 var 5 mill. kr. Budsjetterte avdragsutgifter for 2012 og framover er på samme nivå som i 2010. Rådmannen vurderer det som fornuftig å beholde avdragsutgiftene på dette nivået, både for å dempe lånegjeldsandelen, men ikke minst for å ha en buffer som vil kunne brukes dersom skatteinntektene svikter eller at kommunene rammes på andre måter av finanskrisen i Europa.

Pensjon

Vi har videreført satsen til KLP på 13,5 % av lønnsartene. Satsen til Statens Pensjonskasse er økt fra 10,46 % til 11,24 %. I tillegg kommer arbeidstakers andel på 2 %. Avsetning til pensjon er da satt i samsvar med signaler fra KLP og Statens Pensjonskasse. Det er forventet en forholdsvis sterk økning i pensjonskostnadene fra 2013, uten at dette er tallfestet. Rådmannen forutsetter at disse blir kompensert fra staten i neste års statsbudsjett, men det er ikke lagt inn økning i rådmannens budsjettforslag verken på utgifts- eller inntektssiden. Det forventes at pensjonspremiene vil øke vesentlig mer enn pensjonskostnaden i 2012. Dette vil få likviditetsmessige konsekvenser i 2012, og effekt på pensjonskostnaden i 2013.

Overføringer fra Lyse Energi AS

Lyse betaler en garantert avkastning til eierne sine av ansvarlig lån på opprinnelig 3 milliarder kroner. Avkastningen er knyttet til NIBOR-rentesats (internrenten mellom bankene) og til eierandel. Randaberg kommune eier 3,279 %. I tillegg til den garanterte avkastningen forventer Lyse å betale utbytte av overskudd. Rådmannen følger i budsjettforslaget de forutsetningene som Lyse informerte om på eiermøte i fjor høst. Det betyr at forventet samlet utbytte til eierne settes til 340 mill. kr i 2011 med en årlig opptrapping på 10 mill. kr videre i planperioden. For 2012 utgjør utbytteforventningen 11,45 mill. kr for Randaberg kommune.

Netto driftsresultat og momskompensasjonsordningen

Netto driftsresultat er det viktigste målet for økonomisk balanse i driftsbudsjettet og viser hva Randaberg kommune har igjen av totale driftsinntekter etter at driftsutgifter og finansutgifter er trukket fra. I samsvar med anbefalingene fra KS og kommunaldepartementet har kommunen vedtatt at netto driftsresultat skal utgjøre minst 3 % av driftsinntektene. Det er altså et mål at ikke alle drifts-inntektene benyttes til løpende drift. Noe skal spares eller brukes til investering, slik at formuesverdien til kommunene ikke forringes. Randaberg kommune har de siste årene (2009 og 2010) ikke lagt fram regnskap med slikt driftsresultat, men i perioden før det var resultatene i samsvar med målene. I rådmannens budsjettforslag for 2012 er netto driftsresultat på 3,6 %. Tilsvarende tall for økonomiplanperioden og de siste åra er:

Regnskap 2008	Regnskap 2009	Regnskap 2010	Budsjett 2011	Budsjett 2012	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015
3,1 %	0,2 %	- 2,0 %	3,2 %	3,6 %	2,2 %	5,4 %	6,4 %

A photograph of a coastal landscape. In the foreground, there is a grassy field with some rocks. A tall utility pole stands on the right side, with several power lines extending across the sky. The sky is filled with large, white, fluffy clouds, and the sea is visible in the background. The overall scene is bright and clear.

*” .. for 2012 utgjør utbytteforventningen
11,45 millioner kroner for Randaberg
kommune (fra Lyse)”*

Fra 2014 skal all momskompensasjoninntekt av investeringer (som nå blir ført i driftsregnskapet) inntektsføres i investeringsregnskapet. Kommunene har kunnet tilpasse seg dette suksessivt over en 5-årsperiode. Randaberg kommune har lagt som en forutsetning for de siste budsjett/økonomiplaner at dette skulle gjøres allerede fra 2009. Dette medfører at vi ikke kan bruke momskompensasjon fra investeringer til å saldere driftsbudsjettet med. Dette stiller krav til at driftsbudsjettet salderes på andre måter. Det fører også til at netto driftsresultat blir høyt når vi har store investeringer (som i dette budsjettforslaget).

Å benytte momsrefusjonsinntekt fra investeringene i driften betyr høyere låneopptak, eller sagt på en annen måte, at en lånefinansierer driften. Dette er bakgrunnen for endringen i regelverket.

I tidligere budsjetter har rådmannen diskutert begrepet netto driftsresultat i forhold til momskompensasjon av investeringer, og argumentert med at netto driftsresultat blir "forstyrret" av momskompensasjonen og derfor burde justeres før en sammenligner med netto driftsresultat slik det var da våre (og KS/stortinget sine) mål om 3 % netto driftsresultat ble laget. Vi har også presentert et "korrigert" netto driftsresultat som er betydelig lågere enn det som framkommer av regnskapet (fordi i regnskapet er momskompensasjon av investeringer med). I mangel av bedre resultatmål velger rådmannen i dette budsjettforslaget likevel å forholde seg til netto driftsresultat slik det er definert.

Frie inntekter - skatt og rammetilskudd

Skatteinntektene til kommunene så langt i år, har vært høyere enn det regjeringen forutsatte i mai. Regjeringen justerer skattøren for personlige skatteyttere for 2011 opp med 0,3 prosentpoeng til 11,6 %. Dette fører til en økning i skatteinntektene som skal være med på å kompensere prisøkning (kommunal deflator) og endringer i demografi.

Kommunal- og regionaldepartementet presenterer i dokumentasjonen til inntektssystemet (Grønt Hefte 2011) et anslag på skatt og rammetilskudd for inneværende år og kommende år. I anslaget over frie inntekter til den enkelte kommune i 2012 legges gjennomsnittsbetraktninger til grunn, med utgangspunkt i skattefordeling fra 2010. Det betyr at alle kommunene antas å ha samme vekst i skatteinntektene i 2011. Gitt disse forutsetningene er det ventet at de frie inntektene fra 2011 til 2012 vil øke nominelt med 3,9 % for Randaberg kommune til om lag 460 mill kr. Dette er en stor nominell økning fra 2011 (17 mill. kr), men av dette er 10 mill. kr knyttet til endringer i inntektssystemet, først og fremst samhandlingsreformen. Økningen for Randaberg kommune er lågere enn økningen for landet samlet (4,3%).

Grønt Hefte viser et rammetilskudd til Randaberg kommune for 2012 på 214 mill. kr og et anslag på netto skatteinntekter (skatt – rammetilskudd) for Randaberg kommune på 245,4 mill. kr i 2012. Dette er basert blant annet på innbyggertall per 1. januar 2011. kommunenes Sentralforbund (KS) har en prognosemodell for rammetilskudd og skatt der en tar utgangspunkt i innbyggertall per 1. juni 2011 og et gjennomsnitt av inntektene i 2008-2010 for anslaget. Dette gir netto skatteinntekter på 248,4 mill. kr. I rådmannens budsjettforslag er det tatt utgangspunkt i forventede skatteinntekter for 2011 som ligger over det utgangspunktet Grønt Hefte og KS sin prognosemodell har. Dette gir et budsjett for 2012 på 253,6 mill. kr i netto skatteinntekter. Dette er 5 mill. kr høyere enn KS sitt anslag. I rådmannens anslag er det inkludert en virkning av en forventet innbyggervekst i Randaberg kommune utover landsgjennomsnittet i 2012. Dette er det ikke tatt hensyn til i anslaga fra Statsbudsjettet/KS.

Rådmannen forventer også en sterkere vekst i tallet på eldre enn resten av landet i økonomiplanperioden. Dette er delvis knyttet til at Randaberg kommune har spesielt store alderskull som krysser grensene i inntektssystemet i løpet av de neste 1-2 årene (67, 80 og 90 år). Rådmannen venter derfor noe sterkere vekst i de frie inntektene i økonomiplanperioden enn gjennomsnittet.

Ved budsjettering av netto skatteinntekter for 2011 var det knyttet stor usikkerhet til virkningen av finanskrisa på disse. Både i 2009 og 2010 fikk vi en langt større nedgang enn forventet, også i forhold til andre kommuner. Skatteinntekter hittil i 2011 er litt lågere enn budsjettet, men avviket er ikke større enn at en normal avregning for året før (2010) og/eller en god skatteinnngang i november vil gi skatteinntekter i samsvar med budsjettet for 2011. Skatteinntektene er vanskelige å budsjettere for kommunene, spesielt kommuner som har over landsgjennomsnittet i skatteinntekter per innbygger. "Fallhøyden" vil for Randaberg kommune normalt være pluss/minus 5-10 mill. kr i forhold til det beløpet rådmannen anslår skatteinntektene til.

Eiendomsskatt

Eiendommene i Randaberg kommune er retaksert med virkning fra 2009. En økning av skattesatsene med 3,25 % (den kommunale deflatoren) for å delkompensere for lønns- og prisstigning ville gitt en økning i eiendomsskatten på 0,5 mill. kr i 2012. Tilsvarende kunne en økt skattesatsene i 2010 og 2011 med 0,8 mill. kr samlet ut fra samme begrunnelse. Samlet utgjør dette 1,3 mill. kr over tre år. Det er ikke lagt opp til økning av eiendomsskatten i vedtatt økonomiplan. Rådmannen har derfor ikke lagt inn noen økning i skattesatsene fra 2011 til 2012. Noe som heller ikke ble gjort i 2010 og 2011. Dette betyr at eiendomsskatten, som har blitt holdt på samme nominelle nivå, realøkonomisk har blitt redusert med 3-4 % årlig.

Statstilskudd, flyktninger (integreringstilskudd)

Tilskuddet er budsjettert i samsvar med aktuell status for hvor mange flyktninger som bor i Randaberg og hvor mange nye vi har planlagt å ta imot.

Brukere med store hjelpebehov

Finansieringsordningen for brukere med store hjelpebehov ble endret fra 2008. Etter den nye ordningen er kommunen kjent med hvor stor refusjonen for inneværende år blir før regnskapet avlegges. I 2009 økte statens utgifter til ordningen fra 3 til 4 mrd kr. Med bakgrunn i dette ble egenandelen hevet fra 835.000 kr til 865.000 kr og fra 15 til 20 % av overskytende utgifter for 2010. For 2011 og 2012 har en beholdt samme kompensasjonsgrad (80%), mens egenandelen er hevet med forventet lønnsstigning til 895.000 kr i 2011 og til 935.000 kr i 2012. Randaberg kommune får også skjønnsmidler fra Fylkesmannen fordi vi har mange brukere med store hjelpebehov og derfor må betale uforholdsmessig mange egenandeler. Vi får i 2012 4 mill. kr i slike skjønnsmidler. Dette er en nedgang på 1 mill. kr. For 2012 kan vi forvente at dette stiger igjen pga nye brukere (jmf 2. tertialrapport 2011).

Opplæring

Opplæringsmidler ble inntil budsjettet for 2010 budsjettert felles i Randaberg kommune og deler av budsjettet ble fordelt til tjenesteområdene i etterkant. 1,2 mill. kr ble i budsjettet for 2011 fordelt til tjenesteområdene, de resterende 0,8 mill. kr ble beholdt sentralt (lederopplæring, internopplæring IKT, til spesiell fordeling, reserve). Dette er videreført i 2012

Økning gebyrer/avgifter/egenbetalinger/husleier

For å kunne videreføre driftsnivået inn i kommende økonomiplanperiode, må inntektsgrunnlaget styrkes. De fleste gebyrer/egenbetalingene er økt med 3,25 % i samsvar med den kommunale deflatoren (lønns/prisvekst). På VAR-området er endringen relatert til selvkostregnskap for hvert område og varierer fra 3 % til 15 % i takt med endring i kostnadene for hvert element (Vann, avløp, renovasjon). Foreldrebetaling for barnehage er uendret i tråd med føringer i statsbudsjettet for 2012. De manglende ekstraintektene pga dette er kompensert i rammetilskuddet for 2012. For oversikt over gebyrendring fra 2011 til 2012 se budsjettkommentarer for aktuelle tjenesteområder og eget gebyrvedlegg.

Vedlikehold som driftsutgift eller investeringsutgift

Det er ikke alltid like lett å avgrense hva som er investering og hva som er driftsutgifter. Prinsipielt er alt som har en anskaffelsesverdi over 100.000 kr og som er anskaffet for varig bruk investeringer og kan lånes midler til. Kommunene kan ikke låne penger til driftsutgifter. Randaberg kommune har hatt fokus på denne problemstillingen, og mener at investeringsbudsjettet i all hovedsak er i samsvar med disse føringene. I rådmannens budsjettforslag for 2012 er det flyttet 300.000 kr fra investeringsbudsjettet til driftsbudsjettet knyttet til asfaltering etter en vurdering av hva som har vært investeringsutgifter og hva som har vært driftsutgifter på dette området de siste årene.

” ”Fallbøyden” (skatteinntekter) vil for Randaberg kommune normalt være pluss/minus 5-10 mill. kr. i forhold til det beløpet rådmannen anslår skatteinntektene til.”

Statsbudsjettet og kommunesektoren

Endringer i det økonomiske opplegget for kommunesektoren for 2011

Skatteinntektene til kommunene i 2011 øker med 800 mill kr mer enn beregnet i kommuneproposisjonen/revidert nasjonalbudsjett (RNB) som ble lagt fram i mai. Kostnadsveksten fra 2010 til 2011 er beregnet til 3,4 %. Dette er uendret i forhold til RNB, men en økning i forhold til statsbudsjettet for 2011, hovedsaklig knyttet til lønnsveksten som nå er beregnet til 4,25% for 2011.

Det økonomiske opplegget for 2012:

Ved beregning av realvekst i kommunesektorens inntekter i 2012 legger regjeringen til grunn en pris- og lønnsvekst i kommunal sektor (deflator) på 3,25 %. Lønnsveksten er beregnet til 4,0 %.

Kommuneopplegget er ventet å gi en realvekst i kommunesektorens samlede inntekter i 2012 på 5 milliarder kroner. Dette tilsvarer en vekst på 1,4 prosent fra nivået en i RNB antok sektoren ville få i 2012.

Regjeringen øker kommunesektorens frie inntekter for 2012 med 3,75 mrd kroner. Målt fra anslag på regnskap er veksten i frie inntekter om lag 2,7 mrd. kr. Dette er reell vekst i frie inntekter, dvs. at det i budsjettopplegget er lagt inn kompensasjon for pris- og lønnsvekst i kommunesektoren i tillegg.

Regjeringen forventer at kommunesektorens skatteinntekter i 2011 blir 0,8 mrd kr høyere enn det en forventet i vår. Disse skatteinntektene får kommunesektoren beholde i 2011, men de inngår ikke i grunnlaget for beregning av vekst fra 2011 til 2012. De ekstra skatteinntektene i 2011 fører dermed til at veksten i sektorens inntekter fra 2011 til 2012 blir lågere når en regner fra anslag på regnskap 2011.

Veksten i frie inntekter skal bl.a. dekke kostnadsveksten kommunene har pga demografiske endringer fra 2011 til 2012. De skal også dekke økning i pensjonskostnadene. Det er ingen vekst i frie inntekter utover dette, og regjeringa legg derfor opp til at arbeid med omstilling og effektivisering av kommunal virksomhet framdeles må prioriteres.

Regjeringen foreslår at den kommunale skattøren i 2011 blir økt fra 11,3 % til 11,6%. Dette er tilpasset forutsetningen om at skattedelen av de samla inntektene for kommunene fortsatt skal være 40% i 2012. Både skatteinntektene og rammetilskuddet har en forventet vekst på 4,3%.

Samhandlingsreformen

Samhandlingsreformen vil tre i kraft fra 1. januar 2012. Ny lov om folkehelsearbeid og ny lov om kommunale helse- og omsorgstjenester trer i kraft fra samme dato. Samhandlingsreformen er en retningsreform der en sikter mot en gradvis overføring av helse- og omsorgsoppgaver over flere år fra 2. linjetjenesten (sjukehusene) til 1. linjetjenesten (kommunene). Samhandlingsreformen skal kanalisere veksten i helse- og omsorgstjenester som følge av flere eldre og nye behov/forventninger til kommunene i stedet for til sjukehusene. De økonomiske virkemidla som følger reformen i 2012 er:

- 5 milliard overført til kommunal medfinansiering (frie inntekter) av medisinske pasientopphold
- 560 mill. kr overført til kommunene som frie inntekter knyttet til utskrivingsklare pasienter
- 305 mill. kr til kompensasjonsordning for kommuner som taper på reformen
- 262 mill. kr for å starte oppbygging av plasser til øyeblikkelig hjelp / døgnopphold. Øremerkede midler det må søkes på.

Helse og omsorg

Det blir foreslått ei tilskuddsramma for 2012 som gir rom for 1500 nye heldøgns omsorgsplasser. Det blir også foreslått et øremerket tilskudd til etablering av dagaktivitetstilbud for demente.

Brukere med store hjelpebehov

Innslagspunktet er foreslått justert opp til 935 000 kr som en generell prisjustering. Kommunenes kompensasjon for utgifter utover innslagspunktet blir uendret på 80 %.

Opplæring

Regjeringa foreslår 1,5 timer valgfag på 8. trinn fra høsten 2012. Merutgiftene til dette i 2012 er 64,6 mill. kr som er inkludert i rammetilskuddet. Det tas sikte på å utvide tilbudet til 9. klasse i 2013 og 10. klasse i 2014.

Barnehager

Foreldrebetalingen for et ordinært heltidstilbud blir videreført nominelt og skal i 2011 maksimalt utgjøre kr 2 330 per mnd (kr 25 630 per år). Dette er kommunene kompensert med 241 mill. kr for i rammetilskuddet for 2012. Det blir foreslått å legge om kontantstøtteordninga. Kommunene får økt rammetilskudd med 92 mill.kr fordi en regner med at omleggingen vil øke etterspørselen etter barnehageplasser.

Kommunalt barnevern

Det kommunale barnevernet ble styrka med et nytt øremerket tilskudd på 240 mill. kr i 2011. Dette er økt til 290 mill. kr i 2012. Fylkesmannen fordeler midla etter søknad.

- Samhandlingsreformen trer i kraft fra 1. januar 2012, og skal gradvis overføre helse- og omsorgsoppgaver fra 2. linjetjenesten (sykehusene) til 1. linjetjenesten (kommunene). Sykepleier Vibeke Oanes Haga på sykehjemmet på Vardheim får nok å henge fingrene i de nærmeste månedene.

KOSTRA

KOSTRA (Kommune-STat-Rapportering) er et nasjonalt informasjonssystem som gir styringsinformasjon om kommunal og fylkeskommunal virksomhet. Informasjonen om (1) kommunale og fylkeskommunale tjenester, (2) bruk av ressurser på ulike tjenesteområder og (3) egenskaper ved befolkningen, blir registrert og sammenstilt for å gi relevant informasjon til beslutningstakere i kommuner, fylkeskommuner og staten. Informasjonen skal gi bedre grunnlag for analyse, planlegging og styring i kommuner og fylkeskommuner, og gi grunnlag for å vurdere om nasjonale mål oppnås.

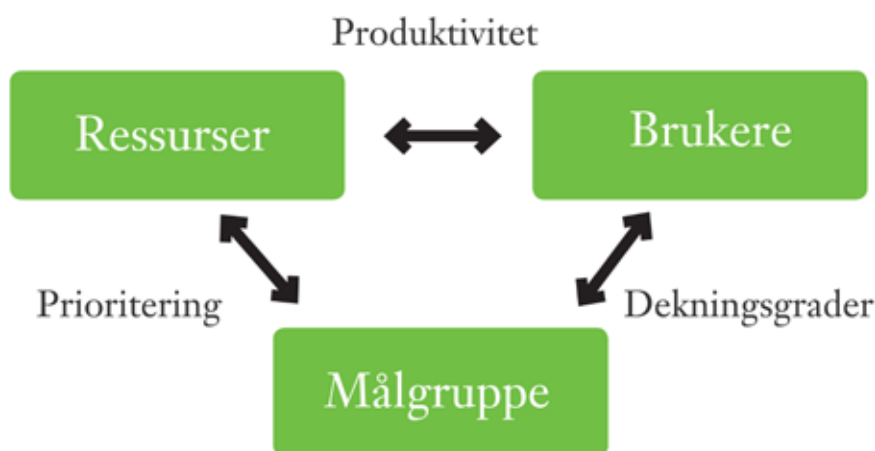
Da KOSTRA ble etablert i 2001 for gi oss sammenlignbare data på tvers av kommuner og over tid for egen kommune, skulle det også lette og strømlinjeforme rapporteringen fra kommunene til staten.

KOSTRA egner seg best til å sammenligne seg med kommuner som er lik seg selv. KOSTRA-tall som er vist i budsjettet for 2012 (mest i vedleggene fra tjenesteområdene) sammenligner Randaberg kommune med gruppe 8, Rogaland og landet samlet. Det er i visse tilfeller også sammenlignet med utvalgte nabokommuner. For Randaberg kommune er det vist utviklingen over tid for aktuelle KOSTRA-data. Gruppe 8 er 27 mellomstore kommuner med lave bundne kostnader per innbygger og middels frie disponible inntekter, inkludert Rogalandskommunene Time, Randaberg og Strand.

KOSTRA opererer med tre klassifiseringer av sammenligningstall : prioriteringer, dekningsgrader og produktivitet. Prioriteringer viser hvor mye ressurser (som regel penger) som brukes på utvalgte områder av tjenesteytingen / forvaltningen. Dekningsgrader sier noe om hvor mange i aktuell brukergruppe / aldersgruppe og lignende som får et gitt tjenestetilbud, mens produktivitet sier noe om hvor mye ressurser som brukes på hver "enhet" av tjenesteytingen / forvaltningen. Sammenhengene kan også vises som i figuren under.

KOSTRA sier ingen ting om driften er "rett" eller "gal", men gir indikasjoner på hvor kostnaden ved driften avviker fra andre kommuner og hvordan utviklingen er i egen kommune.

KOSTRA peker på hvor kommunene bruker penger og åpner for sammenligninger, men sier lite om kvalitet.

Alternativt budsjett uten eiendomsskatt

Rådmannen ble i forbindelse med rammesaken i 2011 utfordret på å legge fram et alternativt budsjett der eiendomsskatt ble faset ut i løpet av økonomiplanperioden. Ved behandlingen av rammesaken for 2012 ble det bedt om at dette også ble gjort i år. Et slikt budsjett vil være veldig likt rådmannens forslag i struktur og innretning, men bortfall av disse inntektene vil føre til at enten andre inntekter må økes eller utgifter reduseres. Rådmannen skisserer her ulike tilnæringsmåter til et slikt budsjett, men å velge mellom de ulike alternativene er først og fremst en politisk beslutning, så det går ikke rådmannen inn på.

Rådmannen legger til grunn at eiendomsskatten utvikles i løpet av økonomiplanperioden og at utviklingen skjer suksessivt i perioden. I rådmannens budsjettforslag er det budsjettert med eiendomsskatt slik (i millioner kroner):

2012	2013	2014	2015
13,95	14,25	14,55	14,85

Med en jamn avvikling vil inntekten fra eiendomsskatt og reduksjonen i forhold til rådmannens budsjett kunne se slik ut:

Mill. kr	2012	2013	2014	2015
Nytt budsjett, eiendomsskatt	10,45	7,10	3,60	0
Reduksjon fra rådm. forslag	-3,50	-7,15	-10,95	-14,85

Rådmannen ser 5 ulike tilnærminger til en slik reduksjon :

- Redusere investeringsnivået (avdrag/renter)
- Reduser driftsutgiftene (i hovedsak lønn)
- Konkurransetsetting, øke andre inntekter
- Redusere avdragsutgiftene til lovens minimumskrav
- Bruk av momskompensasjonssinntekt fra investeringene i driften

Disse kan også kombineres, men rådmannen viser her bare konsekvensen av å velge hvert av alternativene. Det siste alternativet må uansett kombineres med andre da det bare kan gi full effekt det første året i økonomiplanperioden.

En reduksjon i investeringene (og låneopptak) på 50 mill. kr årlig i hvert av årene i hele økonomiplanperioden ville gitt omtrent ønsket effekt dersom disse investeringene var finansiert med låneopptak. Dette ville også medført lavere momskompensasjon og netto driftsresultat. Derfor er dette alternativet ikke like lett å kombinere med å bruke momskompensasjonssinntekt fra investeringene i driften. Da mesteparten av investeringene i 2012-2013 er finansiert med salgsinntekter, vil dette ikke gi full effekt i disse årene. Dette fordi en får økte renteinntekter av ubrukte salgsinntekter i stedet for reduserte renteutgifter av reduserte låneutgifter, men avdragsutgiftene vil ikke reduseres i forhold til rådmannens budsjettforslag. En reduksjon i investeringene i 2012 og 2013 vil måtte opp i 60-70 mill. kr for å gi ønsket effekt (alene).

Lønnsutgiftene utgjør omtrent 70 % av utgiftene i Randaberg kommune, og mange av de andre utgiftene er faste og vanskeligere å skalere ned. Tjenesteområdene Helse og omsorg, Barn og familie og Skole utgjør til sammen 80% av lønnsutgiftene i Randaberg kommune, så dersom en skulle fordelt reduksjonen på disse tre, medfører det 7 færre årsverk i 2012 med 2,5 hver på Skole og Helse og omsorg og 2,0 på Barn og familie. Kostnadene til alle årsverk er satt til i underkant av 500.000 kr selv om de vil variere fra tjenesteområde til tjenesteområde og fra stillingstype til stillingstype. Dersom alle tjenesteområder skal ta sin relative del av reduksjonen kan dette framstilles slik (avrunda ca.-tall):

Reduksjon i årsverk	2012	2013	2014	2015
Skole	-2,0	-4,0	-6,0	-8,5
Helse og omsorg	-2,0	-4,0	-6,0	-8,0
Barn og familie	-1,5	-3,0	-4,5	-6,0
Rådm/Kultur/Tekn/Plan/NAV	-1,5	-3,0	-4,5	-6,0

Reduksjonene vil komme i tillegg til de effektiviseringstiltakene som rådmannen har lagt inn i sitt budsjettforslag. For noen stillinger i Plan og forvaltning vil stillingsreduksjon også medføre bortfall av gebyrinntekter slik at nettoeffekten blir tilnærmet null.

” KOSTRA sier ingen ting om driften er ”rett” eller ”gal”, men gir indikasjoner på hvor kostnaden ved driften avviker fra andre kommuner og hvordan utviklingen er i egen kommune.”

Konkurransetsetting er mer omdiskutert om gir økonomisk effekt, og eventuell effekt er vanskelig å fastsette i forkant. Innen VAR-området vil eventuell gevinst av konkurransetsetting medføre reduserte gebyrinntekter og ikke redusert netto utgiftsnivå for kommunen. Dette fordi alle utgiftene til VAR-området skal dekkes inn med gebyrinntekter pga lovkravene til selvkost. Økning av inntekter andre plasser er en politisk beslutning og har sine begrensninger i lovverk og ønsket gebyrnivå. Rådmannen kan derfor ikke kvantifisere hvordan dette alternativet kan slå ut.

Avdragsutgiftene i rådmannens budsjettforslag er høyere enn minimumsavdragene kommunen er pliktige til å betale. I 2010 var forskjellen omtrent 5 mill. kr, og forskjellen er trolig i samme størrelsesorden i rådmannens budsjettforslag for 2012. Å redusere avdragsutgiftene vil øke rentebelastningen og netto lånegjeld. På sikt vil avdragsutgiftene øke igjen fordi restgjelden øker og dermed også minimumsavdragene. Avdragsutgiftene om 20-30 år vil også bli høyere fordi vi da vil ha nedbetalt mindre gjeld enn rådmannens budsjettforslag legger opp til.

I rådmannens budsjettforslag er all momskompensasjon ført tilbake til investeringsbudsjettet. Fra 2014 er kommunene pliktige til å gjøre dette, mens en i 2013 må tilbakeføre 80% av momskompensasjonen og 60% i 2012. Dette gir følgende handlingsrom i økonomiplanperioden, den siste raden viser hvor mye av bortfallet av eiendomsskatt som må dekkes på andre måter:

Millioner kroner	2012	2013	2014	2015
Budsjettert mvakomp	20,6	9,3	26,9	39,7
Pliktig tilbakeføring	12,4	7,4	26,9	39,7
Kan brukes i drift	8,2	1,9	0	0
Bruk til red. e.d.skatt	3,5	1,9	0	0
Restbehov	0	5,5	10,95	14,85

Nye driftstiltak lagt inn i økonomiplanperioden

Tabellen til høyre viser driftstiltak som er tatt med i rådmannens budsjettforslag. Den viser også tiltak som ikke er prioritert. De to øverste linjene viser budsjettforslaget før tiltak er lagt inn og etter at tiltak er lagt inn. Det er en egen linje som viser driftskonsekvensen av de investeringstiltakene rådmannen har prioritert. Dette omfatter både rente- og avdragsutgifter og økte driftsutgifter knyttet til investeringene.

Tabellen viser et overskudd fra 3 mill. kr i 2012 til 8 mill. kr i 2014. I 2015 er overskuddet redusert til 2,5 mill. kr. Overskuddet er det som er igjen til investeringer når momsen i investeringsbudsjettet er finansiert.

Det er ikke felles måltall for dette for kommunesektoren, men rådmannen mener at Randaberg kommune bør prøve å i alle fall overføre 10 mill. kr fra driften i tillegg til momskompensasjonen. Dette tilsvarer i underkant av 2% av driftsinntektene. Dette målet oppnås ikke i rådmannens forslag til budsjett/økonomiplan.

For å nærme seg dette målet er det lagt inn tilpasninger/innsparinger på 3 mill. kr årlig fra 2013, akkumulert til 9 mill. kr i 2015. Uten dette tiltaket ville det ikke være overskudd i slutten av økonomiplanperioden.

Driftstiltak

Tall i 1000 kr	2012	2013	2014	2015
Over-/underskudd før tiltak	- 2 362	-2 878	-2 878	-2 878
Over-/underskudd etter tiltak	-3 308	-5 282	-8 365	-2 656
Valgte tiltak (alle tall i 1000 kr)				
Totalt driftskostnader fra investeringsbudsjett	898	6 093	8 986	20 819
Rådmannen / felles	14 534	11 814	8 534	7 885
100 ØP10 Valg B2012	-452	-171	-452	0
120 Lønnsavsetning 2012 og utover	20 161	20 161	20 161	20 161
120 Prisjustering refusjonar	-873	-873	-873	-873
120 lokale lønnsforhandlingar 2011, effekt i 2012	-1	-1	-1	-1
121 Tilskudd til Norsk pasientskadeerstatning	150	150	150	150
120 ØP11 kontingent til Greater Stavanger	-100	-100	-100	-100
180 Landsbykonferansen	100	100	100	0
180 Reduserte trykkeri/kopiering/portokostn, IPAD	-200	-200	-200	-200
999 Tilpasning av drifta 2012, 1% av lønnsbudsjettet	-4 251	-4 251	-4 251	-4 251
999 ØP11 Tilpasning. Driftsred i økplanper. fra 2013	0	-3 001	-6 000	-7 001
Skole	-583	-334	-839	-203
122 Kompetanseplan for skolene 2011-2012	75	0	0	0
122 Valgfag på ungdomstrinnet	-0,497	0,007	0,007	0,007
122 ØP10 Midlertidig rådgiver skole B21012	-758	-758	-758	-758
122 ØP11 Auka adm.ressurs på grunn av ny skole	0	0	0	636
122 Elever med store behov	181	505	0	0
21 Prisjustering SFO foreldrebetaling	-234	-234	-234	-234
21-25 Ny GIV for elever på 10. klassetrinn	152	152	152	152
Barn og familie	810	1 300	1 300	200
27 ØP11 Tilpasning. Barnehagene	-175	-175	-175	-175
271 Økning i tilsk til private bh i Statsbudsjettet 2011	0	0	0	0
361 Ref.kostnader for bh-plasser i andre kommuner	1 100	1 100	1 100	0
361 Styrket barnehagetilbud	0	0	0	0
361 Tverrfaglig team (TVT)	0	518	518	518
361 ØP11 Styrket bhg. tilbud transport	-27	-55	-55	-55
364 Barneboligenhet	-88	-88	-88	-88

RANDABERG KOMMUNE
BUDSJETT 2012/ØKONOMIPLAN 2012-2015

SIDE 18

Tall i 1000 kr	2012	2013	2014	2015
Helse og omsorg	-2 814	-1 209	-410	-460
333 Prisjustering kjøkken	-38	-38	-38	-38
34 Prisjustering egenbetaling Helse- og omsorg	-40	-40	-40	-40
341 Auka inntekter brukarar med store hjelpebehov	-1 200	-500	-500	-500
341 Fysioterapihjemmel	301	301	301	301
341 Legebudsjett	363	363	363	363
341 Samhandlingsreformen	-2 310	-2 360	-2 410	-2 460
341 ØP10 Dagtilbud demente B2012	324	641	641	641
341 ØP10 Red. utgifter til Pluss barnevern B2012	-300	-300	-300	-300
341 ØP11 Dagsenter, ekstra dag	-201	-400	-400	-400
344 Drift bofellesskap 3	0	837	1 686	1 686
346 Privat BPA (ULOBA)	453	453	453	453
352 Prisjustering husleigeinntekter	-165	-165	-165	-165
Kultur	943	988	903	918
500 Endra driftsutgifter Sørmarka og Multihall B2012	700	700	600	600
500 On the Edge B2012	-50	-50	-50	-50
500 Videreføring av Vistnestunet	120	120	120	120
500 ØP10 Justering av dr.tilsk. til reg. sam.p B2012	25	40	55	70
500 Økt kontingentsats friluftsrådene	42	42	42	42
500 Økt tilskudd Randaberg frivilligsentral	20	50	50	50
500 Økte leieutgifter mm kultur	86	86	86	86
NAV	80	-647	-187	-87
351 ØP10 Samh skaper den grønne landsbyen B2012	0	-207	-207	-207
351 og 362 ØP11 Bosetting av flyktninger	80	-440	20	120
Tekniske tjenester	-2 105	-2 760	-1 674	-2 495
440 Justering av strømpris	-2 015	-1 170	-600	-600
440 ØP11 Husleige frå SUS Randaberg DPS	-145	-290	1 160	1 160
441 Renhold Grødem skole	328	328	328	328
441 Renhold fellesareal Vestre Goa Bofellesskap	33	33	33	33
480 Dr.utg - vei og grøntomr ved Randaberg Arena	150	150	150	150
480 Endr. IVAR IKS 2012-2015 VAR	177	427	772	1 164
480 Ny prosjektlederstilling teknisk drift	0,418	0,418	0,418	0,418
480 Prisendring, Brannvesenet Sør-Rogaland IKS	202	205	191	173
480 Utgifts- og inntektsendringer Avløp 2012	-567	-1 409	-1 969	-2 682
480 Utgifts- og inntektsendringer Renovasjon 2012	-140	-503	-791	-888
480 Utgifts- og inntektsendringer Slam 2012	-176	-163	-163	-163
480 Utgifts- og inntektsendringer Vann 2012	33	-384	-800	-1 185
480 ØP11 Økte driftsutgifter park 2011	15	15	15	15

Tall i 1000 kr	2011	2012	2013	2014
Kirken	172	172	172	172
600 Økte utgifter, kirke drift pga lønnsvekst 2012	172	172	172	172
Skatt og rammetilskudd	-12 365	-17 821	-22 276	-26 545
125 Korr. mvakomp og finanskostn. i tiltak i ØP2011	0	0	0	0
800 Auka skatteinntekter og rammetilskott frå 2012 pga befolkningsvekst i Randaberg B2012	-3 500	-7 500	-10 500	-13 500
800 Auke i egedomsskatt pga nye boliger/objekt	-600	-900	-1 200	-1 500
800 Auke i skatt/rammetilskott og inntektsutjamning pga deflator i Statsbudsjettet 2012	-14 349	-14 349	-14 349	-14 349
800 Redusert skjønn og rammetilskott SB 2012	2 022	2 022	2 022	2 022
900 Auka renteinnt. pga betra likviditet (tomtesalg)	-1 500	-1 000	-500	0
900 Reduserte renteutgifter og rentekompensasjon	0	0	0	0
900 Renter og avdrag av investeringstiltak i 2011	6 870	6 786	6 697	6 607
900 ØP10 Endring utbytte Lyse B2012	-300	-600	-900	-1 200
900 ØP10 Red rentutg og avdrutg pga avdr lån B2012	-1 683	-2 955	-4 221	-5 300
900 ØP11 Bruk av fond (i 2011)	675	675	675	675
Tiltak som ikke er valgt i denne budsjettversjonen:				
Rådmannen/felles:				
120 ØP10 Kontingent, Skape.no, B2012	-30	-30	-30	-30
Barn og familie:				
362 Barnevern voldsutsatte barn	500	500	500	500
Skole:				
212: SFO for elever fra 5.-7. klassetrinn	60	60	40	40
230 Introbase	254	254	254	254
Kultur:				
202 Styrking av kulturskolen - inspektørfunksjon	214	214	214	214
500 ØP10 Endra drutg. Sørmarka og Multihall B2012	350	300	300	300
500 ØP10 On the Edge B2012	-100	0	-100	0
560 Utvidete åpn.tider Rndb kultursenter/bibliotek	113	227	227	227
Tekniske tjenester:				
480 Ny gartnerstilling	453	453	453	453
Kirken:				
600 30% kontorstilling Grødem menighet fra 2012	150	150	150	150
600 Nye kontorlokaler i sentrum	100	100	100	100
600 Sekretær ved kirkevergekontoret 2011	160	160	160	160
Skatt og rammetilskudd:				
800 ØP11 Auke i egedskatt pga nye boliger/objekt	-100	-200	-300	-400
800 Prisjustering eiendomsskatt 2012	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300
800 ØP10 Statl medfin av tj til fleire eldre i k. B2012	-2 500	-4 000	-5 500	-7 000

Alle tiltakene er nærmere beskrevet i eget vedlegg og i teksten fra tjenesteområdene. I vedlegget er også detaljerte tall for tiltakene med. Tiltakene med ØP i navnet er tiltak som er videreført fra vedtatt økonomiplan.

Flere av tiltakene er rene prisjusteringer av utgifter og inntekter eller konstatering av at utgifter/inntekter som vi vanskelig kan påvirke går opp eller ned. Men det er også tiltak som er en reell styrking av drifta, og det er nye/utvida oppgaver som det er gitt føringer for i statsbudsjettet.

Det er lagt inn tiltak som øker de frie inntektene i økonomiplanperioden pga forventet høyere befolkningsvekst enn landsgjennomsnittet, både generelt og i antall eldre. I vedtatt økonomiplan var det også lagt til grunn at staten måtte øke finansieringen av kommunene når antall eldre økte. Dette tiltaket er ikke med i 2012-budsjettet, da rådmannen ikke ser at en slik ordning er på trappene.

I rammesaken la ikke rådmannen inn forslag om at noen områder skulle styrkes i 2012 i forhold til 2011. Det er derfor ikke med slike tiltak i oppstillingen over.

Det er også i noen investeringstiltak lagt inn driftseffekt av tiltakene. Spesielt utover i økonomiplanperioden er det disse som bidrar mest til økningen i driftsbudsjettet. Fra 2013 er det lagt inn 2,8 mill. kr til drift av to nye barnehageavdelinger, mens det fra samme tidsrom er lagt inn driftmidler knyttet til nye boenheter på Torset (1,4 mill. kr). Fra 2015 er det lagt inn driftsutgifter knyttet til nye bofellesskap med 4 mill. kr. Disse vil øke ytterligere i 2016, og da vil vi i tillegg få økte utgifter til drift av sykehjemmet (5-10 flere plasser).

” Randaberg Arena får en fotballbane med krøllgres på 68 x 105 meter og tilskuerkapasitet for cirka 100 personer.”

- Åpningskampen i nye Randaberg Arena blir kl. 14 lørdag 14. januar 2012 mellom Randaberg og Viking. Banen var imidlertid klar allerede i midten av september!

Obligatoriske oversikter drift

Budsjettskjema 1A og 1B

Rammene for det enkelte tjenesteområde er linjen med teksten merforbruk/mindreforbruk.

Beskrivelse	Budsjett 2011	Budsjett 2012	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015
Randaberg kommune (1A)					
Skatt på inntekt og formue	-268 989	-281 231	-284 231	-285 731	-287 231
Ordinært rammetilskudd	-172 519	-186 502	-187 631	-189 131	-190 631
Skatt på eiendom	-13 350	-13 950	-14 250	-14 550	-14 850
Andre generelle statstilskudd	-11 029	-17 202	-17 102	-16 642	-16 542
Sum frie disponible inntekter	-465 887	-498 885	-503 214	-506 054	-509 254
Renteinntekter og utbytte	-23 103	-24 903	-24 703	-24 503	-24 303
Renteutgifter provisjoner og andre finansutgifter	19 800	20 173	19 225	19 632	22 770
Avdrag på lån	27 139	30 725	31 397	31 892	35 674
Netto finansinntekter/-utgifter	23 836	25 995	25 919	27 021	34 140
Til bundne avsetninger	0	300	300	300	300
Bruk av ubundne avsetninger	-1075	0	0	0	0
Bruk av bundne avsetninger	-1273	-1 542	-898	-178	-100
Netto avsetninger	-2 348	-1 242	-598	122	200
Overført til investeringsbudsjettet	21 602	20 582	9 307	26 867	39 732
Til fordeling drift	-422 797	-453 550	-468 585	-452 044	-435 182
Sum fordelt drift	422 786	450 341	463 303	443 678	432 526
Merforbruk/mindreforbruk	-11	-3 208	-5 282	-8 365	-2 656
Tjenesteområdene (1B)					
Rådmannen					
Overført til investeringsbudsjettet	21 602	20 582	9 307	26 867	39 732
Sum fordelt drift	19 691	30 338	41 794	23 953	11 441
Ramme for tjenesteområdet	41 293	50 920	51 101	50 820	51 173
Skolene					
Ramme for tjenesteområdet	122 864	123 017	122 395	120 890	121 527
Barn og familie					
Andre generelle statstilskudd	-944	-1569	-1769	-1409	-1409
Bruk av bundne avsetninger	0	-1 166	-648	0	0
Sum fordelt drift	101 676	105 895	108 028	106 844	104 743
Ramme for tjenesteområdet	100 732	103 160	105 611	105 435	103 334
Helse og Omsorg					
Ramme for tjenesteområdet	115 962	122 748	124 724	124 528	128 763

Budsjettskjema 1A og 1B

Rammene for det enkelte tjenesteområde er linjen med teksten merforbruk/mindreforbruk.

Beskrivelse	Budsjett 2010	Budsjett 2011	Budsjett 2012	Budsjett 2013	Budsjett 2014
NAV					
Andre generelle statstilskudd	-1 793	-3 293	-3 293	-3 293	-3 293
Sum fordelt drift	17 965	22 960	21 852	21 852	21 852
Ramme for tjenesteområdet	16 172	19 667	18 559	18 559	18 559
Tekniske tjenester					
Til bundne avsetninger	0	300	300	300	300
Bruk av bundne avsetninger	-1273	-376	-250	-178	-100
Sum fordelt drift	22 025	20 368	19 344	20 459	19 035
Ramme for tjenesteområdet	20 752	20 292	19 394	20 581	19 235
Plan og forvaltning					
Bruk av ubundne avsetninger	-400	0	0	0	0
Sum fordelt drift	3 687	3 360	3 360	3 360	3 360
Ramme for tjenesteområdet	3 287	3 360	3 360	3 360	3 360
Kultur					
Andre generelle statstilskudd	0	-148	-148	-148	-148
Sum fordelt drift	18 446	19 488	19 637	19 623	19 638
Ramme for tjenesteområdet	18 446	19 340	19 489	19 475	19 490
Randaberg kirke					
Ramme for tjenesteområdet	4 935	5 132	5 132	5 132	5 132

Hovedoversikt drift

Tall i 1000 kr	Budsjett 2011	Budsjett 2012	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015
Brukerbetalinger	-23 006	-22 981	-23 794	-23 794	-23 794
Andre salgs- og leieinntekter	-46 087	-48 975	-50 895	-50 804	-52 807
Overføringer med krav til motytelse	-63 898	-62 383	-50 408	-67 968	-80 833
Rammetilskudd	-172 519	-186 502	-187 631	-189 131	-190 631
Andre statlige overføringer	-11 029	-17 202	-17 102	-16 642	-16 542
Andre overføringer	-773	-798	-798	-798	-798
Skatt på inntekt og formue	-268 989	-281 231	-284 231	-285 731	-287 231
Eiendomsskatt	-13 350	-13 950	-14 250	-14 550	-14 850
SUM DRIFTSINNTEKTER (B)	-599 651	-634 022	-629 109	-649 418	-667 486
Lønnsutgifter	330 698	348 941	350 861	348 581	351 478
Sosiale utgifter	90 040	93 938	94 652	93 978	94 823
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	61 001	59 043	60 073	60 653	61 458
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	26 943	29 657	29 637	29 991	29 294
Overføringer	50 246	57 389	57 464	57 329	57 194
Avskrivninger	22 780	22 780	22 780	22 780	22 780
Fordelte utgifter	-2 488	-3 599	-3 599	-3 599	-3 599
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	579 220	608 148	611 969	609 813	613 528
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	-20 431	-25 874	-17 241	-39 706	-54 058
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-23 103	-24 903	-24 703	-24 503	-24 303
SUM EKSTERNE FINANSINNTEKTER (E)	-23 103	-24 903	-24 703	-24 503	-24 303
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	19 800	20 173	19 225	19 632	22 770
Avdragsutgifter	27 139	30 725	31 397	31 892	35 674
Utlån	110	110	110	110	110
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	47 049	51 008	50 732	51 634	58 553
RES. EKST. FINANS.TRANSAKSJONER	23 946	26 105	26 029	27 131	34 250
Motpost avskrivninger	-22 780	-22 780	-22 780	-22 780	-22 780
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	-19 265	-22 649	-13 991	-35 354	-42 588
Bruk av disposisjonsfond	-1 075	0	0	0	0
Bruk av bundne fond	-1 273	-1 542	-898	-178	-100
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-2 348	-1 542	-898	-178	-100
Overført til investeringsregnskapet	21 602	20 582	9 307	26 867	39 732
Avsetninger til bundne fond	0	300	300	300	300
SUM AVSETNINGER (K)	21 602	20 882	9 607	27 167	40 032
REGNSKAPSMESSIG MER-MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	-11	-3 208	-5 282	-8 365	-2 656

Investeringsbudsjett

Generelt

Investeringsutgiftene er i 2012-kroner i hele økonomiplanperioden. Det betyr at beløpene vil bli justert ved kommende års økonomiplanbehandlinger for å fange opp både generell og spesiell prisstigning. I tillegg vil det kunne bli betydelige endringer når prosjektene nærmer seg i tid og konkretiseres. Investeringer fram i tid blir budsjettert ut fra nasjonale normtall eller foreløpige kalkyler. Endret aktivitetsnivå i bygge- og/eller anleggsbransjen nasjonalt og regionalt kan føre til endringer i prisene som er lagt til grunn for beregningene.

Om investeringene

Det foreslås endringer i forhold til gjeldende økonomiplan. De fleste forhold er nærmere beskrevet i budsjettforslaget fra tjenesteområdene og i egne saker fremmet for kommunestyret.

De store investeringene i økonomiplanperioden er (noen av prosjektene har også bevilgninger før eller etter økonomiplanperioden som kommer i tillegg):

- Ny Harestad skole, 113 mill. kr (midler i 2016 må komme i tillegg)
- Aktiv omsorg: Nytt bofellesskap / barnebolig / leiligheter Torset, 54 mill. kr
- Aktiv omsorg: Sykehjemsrenovering / helsehus, 150 mill. kr
- To nye avdelingar Vistestølen barnehage, 16 mill. kr
- Ny barnehage Foren, 12 mill. kr (må fullfinansieres i 2016)
- Renovering Randaberghallen, 39 mill. kr (42 mill. kr totalt)
- Kultursenter, 16 mill. kr
- Randaberg kirke, universell tilrettelegging, 5 mill. kr
- IKT-investeringer, 10 mill. kr
- Gang- og sykkelveger, 14 mill. kr
- VAR-investeringer, 54 mill. kr
- Investeringer knyttet til opparbeiding av nye boligareal: 27 mill. kr

Tabellen på høyre side viser alle investeringstiltak i rådmannens budsjettforslag. For kommunens egne investeringstiltak er det i hovedsak bare tatt med de tiltak som er prioritert og de som er tatt ut av vedtatt økonomiplan. Tiltaka er lagt til det året/de åra rådmannen har prioritert dem etter en diskusjon med tjenesteområdene.

For investeringstiltak for kirken er både de som er prioritert av rådmannen og de som ikke er prioritert tatt med. I budsjettvedtaket for 2009 er det i eget verbalpunkt om offentlig toalett i Randaberg sentrum. Dette tiltaket er lagt inn i tiltaksoversikten, men ikke prioritert av rådmannen.

En mer detaljert oversikt over og begrunnelse for tiltakene er i eget vedlegg sammen med tilsvarende oversikt over driftstiltakene.

“ Randaberghallen skal renoveres for 42 millioner kroner.

Valgte tiltak. Tall i 1000 kr	2012	2013	2014	2015
Rådmannen/Felles	16 000	42250	2 000	26 000
1290 ØP11 IKT-investeringer (6001)	4000	2250	2 000	2 000
3100 ØP10 Salg av tomter Vestre Goa (4129)	12 000	40000	0	24000
Skole	1 625	0	25 000	87 500
2220 ØP11 Harestad sk renovering/ny (4057)	0	0	25 000	87 500
2220 ØP11 Tilrettelegging av skolebygg for	1 625	0	0	0
Barn og familie	16 625	0	3 375	12 500
2210 Ny barnehage (4228)	0	0	0	12 500
2210 Utvidelse Vistestølen barnehage (4228)	16 250	0	0	0
2620 ØP10 Barnebolig (3015) B2012	375	0	3 375	0
Helse- og omsorg	2 500	18750	91 750	87 500
2610 Aktiv omsorg: Ombygging sykehjem (4224)	625	0	62 500	87 500
2620 Aktiv oms: Omsb (Vardheim) (4223) B2012	0	18750	29 250	0
2620 Nye leiligheter Torset (4243)	1 875	0	0	0
Tekniske tjenester	42 723	32685	31 685	34 810
1300 Nytt ventilasjonsaggregat Kommunehuset	625	0	0	0
2210 ØP09 Rehabilitering utearealer (b.hager)	375	375	375	375
2630 ØP09 Boliger vanskeligstilte (4060) B2012	1 700	1700	1 700	1 700
3330 Asfaltering (4031) delvis flytta til drift	-360	-360	-360	-360
3330 ØP09 Asfaltering (4031) B2012	720	720	720	720
3330 ØP11 Overvannsledning GS-veg	313	0	0	0
3340 BRA-tiltak (4213)	625	625	625	625
3340 ØP09 Gang/sykkelstier (4030) B2012	1 250	1250	1 250	1 250
3340 ØP09 Gang/sykkelvei Tungenesvegen	4 375	0	0	0
3340 ØP09 Gang/sykkelvei Vistnesvegen (4121)	1 250	1250	1 250	1 250
3340 ØP09 Nyanlegg gatelys (4026) B2012	750	750	750	875
3350 Uteområdet kommunehuset (4195)	1 875	0	0	0
3100 ØP10 Startlån B2012	10 000	10000	10 000	10 000
3350 ØP09 Oppgradering lekeplassar (4117)	1 375	625	625	625
3600 ØP09 Turveg Valahaug-Harestad (4196)	625	0	0	0
3600 ØP11 Lys på turveg Endrestø Viste (4246)	625	0	0	0
9400 ØP09 Branntekniske utbedringer (4003)	250	250	250	250
9400 ØP09 Ekstraordinært vedlikehold (4017)	2 500	2500	2 500	2 500
VAR (A) ØP11 Pumpestasjon Dalen (4236)	1 700	0	0	0
VAR (A) ØP11 Pumpestasjon Ryggveien (4237)	1 200	0	0	0

RANDABERG KOMMUNE
BUDSJETT 2012/ØKONOMIPLAN 2012-2015

SIDE 28

Valgte tiltak. Tall i 1000 kr	2012	2013	2014	2015
VAR (R) Utskifting bossbil (4070)	0	0	0	2 000
VAR (R) Nedgravd avfallsstasjon Nordheiå	450	0	0	0
VAR (V) ØP09 Asbestsanering (4187) B2012	2 000	2000	2 000	2 000
VAR (VA) ØP09 Sanering Viste Hageby del 3	7 500	0	6 000	0
VAR (VA) ØP09 Sanering sentrum (4128) B2012	1 000	1000	1 000	1 000
VAR (VA) ØP10 Ikke-spesifiserte prosjekter VA	0	10000	3 000	10 000
Plan og forvaltning	1 250	1250	625	0
3010 Områdeplaner (4310)	1 250	1250	625	0
Kultur	55 774	15 312	2 512	212
3600 ØP09 Nærmiljøanlegg (5015) B2012	212	212	212	212
3810 Rehabilitering av svømmehallbygget,	23 875	15 100	0	0
3810 ØP11 Renholdsmaskin Randaberghallen	187	0	0	0
3811 Randaberg Arena, oppdaterte kalkylar	17 500	0	0	0
3850 Randaberg kultursenter (4229)	14 000	0	2 300	0
Kirken	5 000	0	250	0
3910 ØP11 Randaberg kirke, UU (6013)	5 000	0	0	0
3910 ØP11 Kjøle Grø bårehus for 2 kister	0	0	250	0
Tiltak som ikke er valgt i denne budsjettversjonen				
Helse- og omsorg				
2620 ØP10 Aktiv omsorg: Omsorgsboliger	6 250	18 750	0	0
2620 ØP10 Akt oms: Omsb demente (4222)	0	625	11 250	16 875
Tekniske tjenester				
3350 Offentlig toalett i Sentrum (9999)	1 125	0	0	0
VAR (VA) ØP09 Utskifting biler (4139) B2012	1 600	800	0	0
Plan og forvaltning				
3010 ØP11 Områdeplaner (4310)	625	625	0	0
Kultur				
3810 ØP10 Rehabilitering av svømmehallbygget,	23 875	0	0	0
3850 ØP11 Randaberg kultursenter (4229)	4 188	0	1 875	0
Kirken				
3910 Møbler i Grødem kirke	125	0	0	0
3910 Reparasjoner i Randaberg kirke	0	625	0	0

Finansiering

Beløpene som ligger i forslaget til inv. bud, er inkl. moms. Dette gjelder ikke inv. innen VAR-området der kommunen har vanlig momsref.. I oversiktene videre er finansieringen av moms synliggjort som overføringer fra driften. Beløpet er da identisk med momsref. kommunen mottar. Også i 2012 skal momskomp. føres som en inntekt i driftsregnskapet. Utg. i inv.bud. er i hovedsak finansiert med salgsinntekter fra Vestre Goa i 2012 og 2013. I 2014 og 2015 er lånemidler hovedfinansieringskilden. Dette øker presset på driften gjennom at en større andel av innt. må brukes til å betale avdrag og renter.

Bruk av fondsmidler og ubrukte lånemidler

Randaberg kommune har avsatt betydelige midler til fond de siste årene. En del av disse er bundet opp av eksterne føringer (avsatt til bundne investerings- eller driftsfond). Disse kan ikke uten videre brukes til investeringer. I tillegg er fondsreservene redusert for å dekke opp for de dårlige regnskapsresultatene i 2009 og 2010.

Oversikt over disse fondene fins i årsregnskapet for 2010. Her fins det også oversikt over ubrukte lånemidler og hva disse er bundet opp mot. Deler av de disponible fondene er forutsatt brukt til investeringer i økonomiplanperioden (blant annet til de to nye barnehageavdelingene på Vistestølen). Det er også lagt til grunn at store deler av salgsinntektene fra Vestre Goa skal brukes til å finansiere investeringer i 2012 og 2013.

Rådmannens budsjettforslag fører til følgende utviklingen i lånegjelden:

Alle tall i 1000 kroner	Regnskap 2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lånegjeld 01.01	422 383	472 876	525 912	508 337	486 040	531 978
Avdrag/nedbetalning	-23 634	-27 139	-30 725	-31 397	-31 892	-35 664
Lån - avdrag/nedbetalning	398 749	445 737	495 187	476 940	454 148	496 314
Nye lån i økonomiplanperioden:*	74 127	80 175	13 150	9 100	77 830	135 590
Lånegjeld 31.12	472 876	525 912	508 337	486 040	531 978	631 904
* ikke medtatt lån til videreutlån						
Målsetting lånegjeld, 50% av driftsinnntekter	295 016	299 826	326 521	335 037	351 404	355 129
Total lånegjeld i % av driftsinnntekter	80 %	88 %	78 %	73 %	76 %	89 %
Innbyggertall 31.12	9 995	10 195	10 395	10 595	10 795	10 995
Lånegjeld pr. innbygger i kr.	47 311	51 585	48 902	45 874	49 280	57 472
Totale investeringer	149 537	133 207	122 497	60 247	147 197	238 522
Lånefinansieringsandel (i % av investeringer)	50 %	60 %	11 %	15 %	53 %	57 %
I hele perioden 2011 - 2014 (snitt):	(Målsetting er 60%)	41 %				
Avdrag/nedbetalning	-23 634	-27 139	-30 725	-31 397	-31 892	-35 664
Renteutgifter	-16 120	-19 800	-20 173	-19 225	-19 628	-22 761
Sum renter og avdrag	-39 754	-46 939	-50 898	-50 622	-51 520	-58 425
Renteinntekter	9 504	11 956	13 456	12 956	12 456	11 956
Netto rente- og avdragsutgifter	-30 250	-34 983	-37 442	-37 666	-39 064	-46 469
Utbytte Lyse energi	10 722	11 147	11 447	11 747	12 047	12 347
Netto rente- og avdragsutgifter, inkl. utbytte	-19 528	-23 836	-25 995	-25 919	-27 017	-34 122

RANDABERG KOMMUNE

BUDSJETT 2012/ØKONOMIPLAN 2012-2015

SIDE 30

Oversikten på side 31 viser at Randaberg kommune ikke klarer målsettingen om at lånegjelden skal være på maksimum 50 % av driftsinntektene. Dette er et mål som kommunen fastsatte i 1995, og med de investerings- og utviklingsbehova kommunen nå har, er dette ikke lenger et realistisk mål. Dette måltallet tar heller ikke hensyn til hvordan lånene er finansiert. Noen lån blir finansiert gjennom VAR-inntekter og ulike statlige refusjonsordninger (skolebygg, omsorgsboliger og sykehjem) slik at de ikke belaster drifta på samme måte som ”ordinære” lån.

Bruken av salgsinntekter/fond fører til at lånegjelden i % av driftsinntektene reduseres til 73% i 2013. Store lånefinansierte investeringer i 2014 og 2015 gjør at dette øker til oppimot 90% igjen i 2015.

Tabellen viser også at Randaberg kommune nesten klarer å finansiere over halvparten av investeringene med andre midler enn lån (59%). Her er målsettingen at minimum 40 % skal finansieres med annet enn lån.

I KOSTRA gir begrepet ”Netto lånegjeld i kroner per innbygger” en pekepinn på hvordan lånesituasjonen er i Randaberg kommune sammenlignet med resten av kommune-Norge (gruppe 8 er kommuner som det er naturlig å sammenligne oss med):

2006	2007	2008	2009	2010	Gruppe 8	Rogaland	Norge
20 649	29 936	30 002	33 320	38 814	38 816	26 575	32 534

Vi ser at lånegjelden i Randaberg kommune er omtrent på gjennomsnittet av sammenlignbare kommuner, men høyere enn gjennomsnittet for Rogaland og landet. Oversiktene under viser at tidligere avsetninger til fond og inntekter fra tomteutviklingsområder er viktige finansieringskilder for investeringene, spesielt i begynnelsen av økonomiplanperioden.

	Investering med moms	Bruk av fond /salgsinntekter	Fra drift (momskomp)	LYSE	Tilskudd	Lån
2012	122 497	78 790	20 777	3 280	6 500	13 150
2013	60 247	28 340	9 127	3 280	10 400	9 100
2014	147 197	26 000	26 687	3 280	13 400	77 830
2015	238 522	34 100	39 552	3 280	26 000	135 590
Totalt	568 463	167 230	96 143	13 120	56 300	235 670

Fordelt prosentvis på de ulike finansieringskildene ser bildet slik ut:

	Bruk av fond m.m.	Overført fra drift	Lyse	Tilskudd	Lån
2012	64 %	17 %	3 %	5 %	11 %
2013	47 %	15 %	5 %	17 %	15 %
2014	18 %	18 %	2 %	9 %	53 %
2015	14 %	17 %	1 %	11 %	57 %
Totalt	29 %	17 %	2 %	10 %	41 %

“ Oversikten på side 31 viser at Randaberg kommune ikke klarer målsettingen om at lånegjeld skal være på maksimum 50% av driftsinntektene. Dette er et mål som kommunen fastsatte i 1995. ”

Obligatoriske oversikter investering.

Budsjettskjema 2A:

Tall i 1000 kr	Budsjett 2011	Budsjett 2012	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015
Investeringer i anleggsmidler	133 082	122 497	60 247	147 197	238 522
Utlån og forskutteringer	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Avsetninger	30 800	9 000	40 000	0	0
Årets finansieringsbehov	173 882	141 497	110 247	157 197	248 522
Bruk av lånemidler	-90 075	-23 150	-19 100	-87 830	-145 590
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-30 800	-12 000	-40 000	0	0
Tilskudd til investeringer	-2 525	-6 100	-10 000	-1 000	-1 000
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-3 280	-3 680	-3 680	-15 680	-28 280
Sum eksternt finansiering	-126 680	-44 930	-72 780	-104 510	-174 870
Overført fra driftsregnskapet	-21 602	-20 777	-9 127	-26 687	-39 552
Bruk av avsetninger	-25 600	-75 790	-28 340	-26 000	-34 100
Sum finansiering	-173 882	-141 497	-110 247	-157 197	-248 522

Hovedoversikt investering:

Tall i 1000 kr	Budsjett 2011	Budsjett 2012	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015
Salg av driftsmidler og fast eiendom	-30 800	-12 000	-40 000	0	0
Overføringer med krav til motytelse	0	-400	-400	-12 400	-25 000
Statlige overføringer	-1 025	-600	0	0	0
Andre overføringer	-1 500	-5 500	-10 000	-1 000	-1 000
SUM INNTEKTER (L)	-33 325	-18 500	-50 400	-13 400	-26 000
Kjøp av varer og tj som inngår i kom-	111 480	101 720	51 120	120 510	198 970
Overføringer	21 602	20 777	9 127	26 687	39 552
SUM UTGIFTER (M)	133 082	122 497	60 247	147 197	238 522
Utlån	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Avsetning til ubundne investeringsfond	30 800	9 000	40 000	0	0
SUM FINANSIERINGSTRANSAKSJONER (N)	40 800	19 000	50 000	10 000	10 000
FINANSIERINGSBEHOV (O =	140 557	122 997	59 847	143 797	222 522
Bruk av lån	-90 075	-23 150	-19 100	-87 830	-145 590
Mottatte avdrag på utlån	-3 280	-3 280	-3 280	-3 280	-3 280
Overføringer fra driftsregnskapet	-21 602	-20 777	-9 127	-26 687	-39 552
Bruk av ubundne investeringsfond	-24 900	-75 790	-28 340	-26 000	-34 100
Bruk av bundne fond	-700	0	0	0	0
SUM FINANSIERING (R)	-140 557	-122 997	-59 847	-143 797	-222 522

1

Rådsmannen

Rådmannen

Rådmannen er øverste administrative leder i kommunen og står ansvarlig overfor kommunestyret for hele den kommunale virksomheten. Rådmannen skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll.

I samarbeid med politikere og ansatte skal rådmannen utvikle organisasjonen og tjenestetilbudet til innbyggerne. Rådmannens ledergruppe består av tjenestesjefene og rådmannens stab (personal, økonomi, informasjon).

Organisering Randaberg kommune

Personal og organisasjon

Avdelingen har ansvar for alle lønnsutbetalingene i kommunen. Enheten rådgir i lønns- og personalsaker og har ansvar for at sentrale lover og lokale avtaler blir fulgt. Avdelingen har også ansvar for kontakten med fagforeningene på kommunenivå, og koordinerer kommunens arbeid innen helse, miljø og sikkerhet.

Informasjon og næring

Består av servicetorg og web-ansvarlig, dokumentcenter/politisk sekretariat, IKT-avdeling (drifter også Rennesøy og Kvitsøy). Avdelingen har ansvar for kontakten med næringslivet i kommunen og regionen.

Økonomi

Økonomiavdelingen fører kommunens regnskap, driver med skatteinnkreving, koordinerer arbeid med innkjøp, budsjett, økonomiplan, virksomhetsplan, tertialrapporter og årsmelding. All forvaltning av økonomiske midler utføres av økonomiavdelingen.

Kommuneoverlege

Kommunelegen er medisinskfaglig og administrativt ansvarlig for at kommunen utfører de oppgaver en er pålagt etter lover, forskrifter, planer, politiske vedtak og administrative beslutninger. Kommunelegen koordinerer legetjenesten og legevaktstjenesten og er medisinskfaglig rådgiver for hjemmetjenesten. Kommuneoverlegen har ansvar for miljørettet helsevern og smittevern.

Revisjonen

Rogaland Revisjon eies av 17 kommuner i Sør Rogaland og Rogaland fylkeskommune, og er et redskap for demokratisk innsyn og kontroll. Rogaland Revisjon ble etablert 1.7.2004 som et IKS (interkommunalt selskap).

Årsverk

Rådmann: 5,0

Personal- og organisasjonsutvikling: 6,5

Informasjon og næring: 18,15

Økonomi: 8,5

Kommuneoverlege: 0,20

Tiltak innarbeidet i budsjettet

Tilpasning til rammen

Rådmannen har fått et krav om reduksjon i budsjettet på 0,3 mill. kr. Dette vil rådmannen gjøre ved å holde stillinger ledige ved sykdom/skifte av medarbeidere.

Reduserte trykkeri/kopiering/portokostnader

Ved innkjøp/innføring av IPAD til kommunestyret vil kommunen spare ca 500.000 kr i året i trykkeri, kopiering og portokostnader av saksdokumenter. Dette har ikke vært tilstrekkelig budsjettert tidligere, slik at bare 200.000 kr kan reduseres i budsjettet.

Valg

Det var budsjettert med valgutgifter i 2011. Siden det ikke er valg i 2012 er det derfor lagt inn et reduksjonstiltak på valg med 450.000 kr.

Landsbykonferansen

Landsbykonferansen i Randaberg er organisert som et AS med fokus på helse, mat, fysisk aktivitet og trivsel. Konferansen er ment i tiden fremover å bli en nasjonal konferanse innenfor disse områdene. Det er vesentlig å ha en økonomisk forutsigbarhet i planleggingen videre. Budsjettet for 2011 var på 750 000 kr. Det vil være tilsvarende budsjetting for de kommende årene. Både Fylkesmannen i Rogaland og Rogaland Fylkeskommune, som var økonomiske bidragsytere i 2011, har signalisert at de er positive til veien videre. Tiltaket er en økning på 100.000 kr og innebærer at Randaberg kommune vil yte et årlig tilskudd i tillegg til aksjekapitalen som er skutt inn i 2011.

IKT-investeringer

Sentrale prosjekt i IKT-planen er:

- Outlook/Exchange/Sharepoint og oppgr. av Office. Dette er et samarbeidsprosjekt med Rennesøy og Kvitsøy
- PORTIN: Videreutvikling av portalløsninger for kommunen (innbyggerportal og ansattportal). Dette er et samarbeidsprosjekt med Rennesøy og Kvitsøy
- Innføring av nytt lønssystem
- Oppgradering av IT-utstyr på biblioteket
- Oppgradering av Citrix for bedre utnyttelse av ”Tynne klienter”
- Implementering av FEIDE for skolene. Sikker kontroll av identitet (autentisering) ved pålogging for elever
- PCer og videokanoner til møterom
- Kjøp av SamPro
- Implementering av Plandialog i ESA
- Byggsøk og raster-administrasjon
- Ta i bruk sharepoint for oppretting av prosjektrum for bedresamhandling og lagring av tekniske dokumenter
- Barne PC prosjekt og tilgang til internett
- Synkronisering av ERV (lønssystemet) mot AD (Activ Directory). Tettere integrasjon av brukerinformasjon mellom ulike systemer. Muliggjør ”Single sign-on”
- Videre implementering av Helsenett
- Oppgradering/erstatning av SATS
- Ny e-handelsløsning

Fra gjeldende økonomiplan gjenstår følgende investeringer:

- Ny infrastruktur for kommunikasjon og utskifting av gamle servere med Blade-teknologi som gir mer kraft og mindre strømforbruk
- Fullføre Lyse fibertilknytning til alle lokasjoner i Randaberg kommune
- Tilknytning til Helsenett

- PORTIN - ny innbygger- og ansattportal - er et samarbeidsprosjekt mellom de tre kommunene Rennesøy, Kvitsøy og Randaberg. Her er kommunene representert ved rådmennene f.v. Knut Underbakke (Rennesøy), Magne Fjell og Andreas Polster (Kvitsøy), under lansering av nye hjemmesider tidligere i år.

2

Barn og familie

Et mangesidig tilbud

Tjenesteområdet Barn og familie (BOF) består av 12 ulike ansvarsområder med et mangesidig tjenestetilbud for aldersgruppen under 18-20 år, med deres familier.

De fleste ansvarsområdene har egen avdelingsleder som har utarbeidet sitt forslag til budsjett og økonomiplan. Unntakene er ansvar 361- Administrasjon/ fellestjenester og 271- Private barnehager, hvor ansvaret er lagt direkte under Barn og familiesjefen..

Ansvarsområder og tjenester

Ansvar	Tjeneste	Hjemlet i
271	4 Private barnehager (12 avdelinger - 279 enheter)	Lov om barnehager
270,272, 273, 274, 276, 277, 279	7 Kommunale barnehager (28 avdelinger – 632 enheter)	Lov om barnehager
1 barn under 3 år = 2 enheter	Administrasjon og Fellestjenester: Pleie, omsorg, hjelp i hjemmet/Støttekontakter/ fritidskontakter/Omsorgslønn/ Brukerstyrt Personlig Assistent/Miljøterapi/arbeid/Styrket barnehagetilbud/Specialpedagogisk hjelp førskolebarn/Rehabiliteringskoordinator/SLT – koordinator/Tverrfaglig team	Lov om barnehager Lov om helse- og sosiale tjenester Lov om sosiale tjenester Opplæringsloven
362	Barne- og ungdomsvern, Barneverntjeneste· Barneverntiltak i familien, Barnevernstiltak utenfor familien	Lov om barnevern
363	Helsestasjon: Forebygging - skole og helsestasjonstjeneste, svangerskapsomsorg, helsestasjon for ungdom, psykisk helsestjeneste, fysioterapi, ergoterapi.	Lov om helsetjenester/ Smittevernloven
364	Avlastningssenter: Avlastning/tiltak/veiledn. institusjon/Avlastning/veiledning hjemme i familier/Barneboligenhet med en beboer/Leksehjelp/SFA for ungdom med særskilte behov	Lov om sosiale tjenester

BOF har felles fysisk tilhørighet og et nært samarbeid med Pedagogisk psykologisk -tjeneste (PPT), som er en interkommunal tjeneste sammen med Rennesøy og Kvitsøy kommune med eget styre og representantskap. Barn og familiesjef er styreleder.

BOF og skoleadministrasjonen er samlokalisert i Torvmyrveien 4. Dette gir gode muligheter til tverrfaglig samarbeid. Samlokaliseringen av alle faggruppene som har barn og unge som målgruppe har vært tilstrebet i lengre tid og anses som en suksessfaktor for å skape et godt tverrfaglig samarbeid.

Rehabiliteringskoordinator

Rehabiliteringskoordinator er organisatorisk knyttet til tjenesteområdet, men arbeider med brukergruppen 0 – 100 år. Hovedoppgaven er å etablere ansvarsgrupper, starte arbeidet med individuell eller koordinerende plan, sørge for at det blir utpekt en koordinator, samt gi veiledning og opplæring i forhold til individuell plan.

Årsverk

BOF består totalt 169 årsverk fordelt på om lag 200 ansatte. Videre følger oversikt av årsverk fordelt på ansvarsområdene.

“ Barn og familie har totalt 169 årsverk og omlag 200 ansatte.”

Årsverk

Administrasjon + fellestjenester - ansvar 361 Sum årsverk 29	
Leder	1,0
Saksbehandler Sosialtj.lov	0,9
Rådgiver	2,0
Rehabiliteringskoordinator	0,8**
SLT koordinator/ koordinator psykisk helse/ miljøarbeid	0,5+0,5
Felles tjenester barn og familie	
Spesialpedagoger barnehager	3,8
Ekstrahjelp i barnehager (miljøterapeuter/assistenter)	15,0*
Tverrfaglig team	3,0
Ekspedisjon/ saksbehandling	0,5
Pedagogisk veileder barnehage	1,0***
Fritidskontakter	1,0***

* Er ikke en fast størrelse da den årlig vil variere i fbt budsjett, behov og avlønning.

** Felles for hele kommunen men ansatt i BOF

*** Kostnader tilsvarende 1 årsverk

**** 0,5 AV midlert. opprettet vha statlig tilskudd

Barnehagene ansvar 272- 279. Sum årsverk 102	
Ledelse barnehage	8,0
Pedagogisk ledere/3 årig høgskole-utdanning	40,0
Fagarbeidere/assistenter	54,0

Helsestasjon – ansvar 363. Sum årsverk 11,60, inkl. Helsestasjon for ungdom	
Ledende helsesøster	1,00
Helsesøster	5,20**
Jordmor*	0,40
Medisinsk sekretær	0,75
Psykolog	1,00
Psykiatrisk sykepleier	0,75
Fysioterapeut	1,5
Ergoterapeut	1,0
** Helsestasjonslege 5 timer/ uke, Skolelege 6 timer/ uke	

* Tjenesten kjøpes av SUS

** Hvorav 0,35 utleid til Kvitsøy

Barne- og ungdomsvern. Sum årsverk 10,1	
Leder	1,0
Fagkoordinator	1,0
Saksbehandlere/tiltaksarbeidere	4,4
Familieveileder/miljøarbeidere	1,3
Merkantil	0,3
Arbeid med enslige mindreårige asylsøkere	0,6
**Ny start	1,0
* "Bofelleskap enslige mindreårige"	0,5

*Prosjekt. Lønn finans. av ekst. midl bvv. Helsedir. og IMDI

Avlastningssenter og barnebolig ansvar 364. Sum årsverk 16,25	
Avdelingsleder	1,00
Vernepleier	1,00
Veileder	0,40
Miljøterapeuter	5,30
Fagarbeidere	5,06
Assistenter	2,94
Renholder	0,55

* Våren 2009 ble det opprettet en barneboligenhet. 8 årsverk er opprettet for å ivareta denne tjenesten

“ 97,6% benytter seg av et heldags barnehage-tilbud. Dette er et særtrekk sammenlignet med andre kommuner. “

KOSTRA-statistikk

Helsestasjon	1127 Randaberg			Gj.snitt kommgr 08	Gj.snitt Rogaland	Gj.snitt landet
	2008	2009	2010	2010	2010	2010
Prioritering						
Netto drutg til foreb, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-5 år	2 921	4855	5710	5164	4718	5371
Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-20 år	774	1294	1525			
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst	95	102	102	86	71	76
Andel barn som har fullført helseundersøkelse ved 4 års alder	106	91	101	86	97	95
Brutto driftsutgifter per innbygger 0 - 5 år. Helsestasjons- og skolehelsetjeneste.	4 459	5213	6046	6550	5301	6198

Barnevern	1127 Randaberg			Gj.snitt kommgr 08	Gj.snitt Rogaland	Gj.snitt landet
	2008	2009	2010	2010	2010	2010
Prioritering						
Netto driftsutgifter til sammen pr. innbygger (kr)	1 305	1 127	1 234	1320	1355	12491
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barneverntjenesten	4 579	4024	4437	5272	5984	5379
Netto driftsutgifter (f 244, 251 og 252) pr. barn i barnevernet	103 048	93892	8	94363	92097	90053
Andel netto driftsutgifter til saksbehandling (f. 244), prosent	21	31,4	34,7	32,6	34,1	34,6
Andel nto drutg til barn som bor i sin opprinnelige familie (funksjon 251), prosent	16,7	14,4	15,3	15,7	12,1	16,1
Andel nto drutg til barn som bor utenfor sin oppr. Familie (funksjon 252), pst	61,9	54,2	50,1	51,7	55,3	49,8
Produktivitet						
Brutto driftsutgifter per barn (f.244)	220 000	29583	28563	32135	31840	34888
Barn med undersøkelse eller tiltak pr. årsverk	17,4	17,1	18,9	23,6	20,9	20,5
Andel undersøkelser som fører til tiltak, prosent(funksjon244)	51,9	63,5	69,7	50,1	52,1	48,7
Brutto driftsutgifter per barn i opprinnelig familie (f.251)	33 169	33809	36986	29076	25005	31700
Brutto driftsutgifter per barn utenfor opprinnelig familie (f.252)	283 452	263160	240531	268370	274653	265554
Andel undersøkelser med behandlingstid over 3 måneder, prosent	16,7	9,6	10,4	25,3	23,4	24,1
Andel barn med tiltak per 31.12 med utarbeidet plan, prosent	31	89	88	74	84	75

RANDABERG KOMMUNE
BUDSJETT 2012/ØKONOMIPLAN 2012-2015

SIDE 40

Barnehager	1127 Randaberg			Gj.snitt kommgr 08	Gj.snitt Rogaland	Gj.snitt landet
	2008	2009	2010	2010	2010	2010
Prioritering (bruk av frie midler)						
Netto driftsutg barnehektoren i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter	0,8	1,4	1,2	2,0	3,3	3
Brutto investeringsutgifter til barnehagesektoren per innbygger	1 257	166	46	452	837	342
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager	3 611	7055	6360	11205	17891	19078
Dekningsgrader						
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	91,9	92,3	88,7	90,9	87,8	89,3
Andel barn 0-5 år med barnehageplass	79,3	80	76,3	77,3	73,3	75
Andel barn 0 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 0 år	14,3	11,4	2,4	5,3	4,3	4,2
Andel barn med oppholdstid 33 timer eller mer per uke i kommunale barnehager	92,5	92,6	97,6	90,5	90,8	91,1
Prosentvis fordelinger av utgifter						
Funksjon 201 – Ordinært bhg tilbud	82,8	81,4	81,3	81,1	79,9	82,5
Funksjon 211- Styrket bhg tilbud	8	8,5	9,5	10,4	12,4	9,2
Funksjon 221-Lokaler	9,2	10,2	9,2	8,5	7,7	8,4
Produktivitet						
Korrigerte oppholdstimer per årsverk i kommunale barnehager	12212	11935	11551	11924	11421	11583
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per korrigert oppholdstime (kr)	37	44	47	46	48	48

Kommentar til KOSTRA-tall

Kostratall vil aldri være en eksakt kunnskap. Dette gjelder særlig sammenligninger mellom kommunene. Til det er det for mange variabler som spiller inn på hva og hvordan den enkelte kommune er organisert og regnskapsfører sine tall. Dette har allikevel bedret seg år for år, og tallene brukes i dag i stor grad når analyser skal foretas av tjenester kommunene utfører. Analysene står seg imidlertid bedre dersom det er kjennskap til forhold bak tallene.

Når det gjelder kostratallene som her er presentert for tjenestene Helsestasjon, barnevern og barnehagene, går det fram at alle disse tre områdene økonomisk alle er lavere prioritert enn i andre sammenlignbare kommuner i regionen og på landsplan. Dvs at det prosentvise forbruk av kommunens samlede utgifter til disse tjenestene er lavere enn i andre kommuner.

Forøvrig går det fram av tabellen at:

Helsestasjon

- Dekningsgrad både når det gjelder besøk etter fødsel og kontroll av 4- åring er høyere enn andre kommuner og omfatter alle aktuelle barn.
- Selv om driftsutgiftene øker er de fortsatt lave sammenlignet med andre. En feilkilde her kan være hva som medregnes av tjenester under helsestasjon. I Randaberg omfatter dette også fysio- og ergoterapi samt psykisk helsetilbudet. I flere kommuner er dette tjenester som ikke er organisert under helsestasjon.

Barnevern

- Randaberg bruker mindre penger til barnevern enn andre kommuner målt prosentvis per innbygger og per barn/unge i kommunen.
- Randaberg bruker noe mer penger på tiltak overfor hjemmeboende barn og noe mindre på barn plassert utenfor hjemmet enn ellers i fylket og landet. Dette forventes å justere seg noe for 2011 ved lavere kostnader på tiltak i hjemmet og høyere til de plassert utenfor hjemmet.
- Randaberg ligger noe under snittet på årsverk per undersøkelse. Kompleksitet og alvorlighetsgrad vil være en vesentlig faktor i disse tallene.
- Ellers kan nevnes at Randaberg har gode resultat på antall barn med skriftlige tiltaksplaner og at langt på vei de fleste undersøkelsene gjennomføres innen tre måneder.

Barnehage

- Randaberg kommune bruker vesentlig mindre til barnehagesektor i fht kommunens totale nettoutgifter sammenlignet med andre kommuner i regionen og på landsbasis.
- Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år er ekstremt lave i fht andre kommuner.
- Dekningsgraden imøtekommer kommunens forpliktelser. Men det registreres at den er noe synkende.
- 97,6 % benytter seg av et heldagstilbud. Dette er et særtrekk sammenlignet med andre kommuner.
- Det brukes relativt lite ressurser til barn med spesielle behov (styrket barnehagetilbud)

Nøkkeltall Avlastningscenteret/barnebolig

Ramme: 16,25 årsverk	2010	2011	2012	LOST 4-3
Randaberg Avlastningscenter				
Avlastning døgn	750 døgn	730 døgn	ca. 740 døgn	4-2b
Dagtilbud i skolens ferier for ungdom + 13år	180 dg.	173 dg.	ca. 190 dg.	4-2b
Krisehjelp/veiledning i/av familier	7 t. pr uke 300 pr år	7 t. pr uke: 300 pr år	7 t. pr uke: 300 pr år	4-3
Skolefritidsavlastning/SFA	10 t. pr uke 400 t. pr år	19 t. pr uke: 762 t. pr år	ca. 24 t. pr uke ca. 950 t. pr år	4-2b
Barneboligenhet				
Døgn avlastning		ca.315 døgn	Ca 315 døgn	
Ressursbruk 2-1-bemannning hele døgnet		ca. 8 årsverk	Som 2011 med fratrekk for skoletil- bud vgs	
Kostnad egenandel		890000	895000	
Refusjon fra staten ut fra ressursberegning		ca. 4,5 mill. (- ref skoledsager ca 230000)	Ca 4 mill. (- ref skoledager ca 600000)	
Skolefritidsavlastning/SFA		230 t. ca. 65000	0 (salg avsluttet)	

Kommentar til nøkkeltall

- Det er forventet omtrent samme volum i avlastningsbehov i 2012 som i 2011 ut fra de vedtak som er gjeldende per i dag. Behovet for bemanning har allikevel økt de siste årene som følge av at brukernes grad av hjelpebehov har økt. Reelt er det okt. 2011 et overbruk på lønnsutgifter for å imøtekomme vedtatte behov for avlastning.
- Man regner med en økning i volum i dagtilbud da et av barna blir 13 i løpet av året, hvorpå det er forventet at familien søker om SFA og dagtilbud i skolens ferier og planleggingsdager for å kunne opprettholde sine jobber.
- Vedtak om skolefritidsavlastning skal ses i sammenheng med øvrig avlastning. Når skolen ikke har heldagsskole i Randaberg for barn med spesielle behov vurderes familiesitasjonen ift foreldrenes jobb når søknad vurderes.
- Salg til eksterne kommuner er avsluttet for å frigjøre kapasitet/ressurser til å kunne imøtekomme behovene i Randaberg kommune.

- Døgnavlastning i barneboligenhet er ca 315 døgn år, da foreldrene har valgt å ha bruker hjemme ca. ett døgn uke.
- Egenandel for ressurskr. bruker over 16 år er for 2012 ca 895.000,- i tillegg til 20 % av det overskytende forbruk.
- Døgnavlastning i barneboligenhet er omlag 315 døgn per år, da foreldrene har valgt å ha barnet hjemme cirka et døgn per uke. Vi beregner ressursbruk til staten en gang per år.
- Egenandel for kommunen er 895 000 kroner for brukere med særlig ressurskrevende behov, i tillegg til 20 prosent av forbruk som overstiger egenandel.

Barneboligenhet

Ressurskrevende bruker blir 18 år i 2012 og vil som planlagt bli overført til bofelleskap i Helse- og Omsorg. Dette vil medføre store driftsmessige endringer ved Randaberg Avlastningssenter ift lønnsutgifter, antall ansatte og inntekt/utgiftsmessige forhold. Pga usikkerheten om når dette skjer er det ikke foretatt budsjettmessige endringer nå, men vil tas opp som budsjettendring i tilknytning til tertialrapportering i 2012.

Kommentarer til den økonomiske situasjonen og måloppnåelse

Generelt

Barn og familie har vært i en spesiell situasjon når det gjelder finansiering av driften. De fleste tjenestene har vært finansiert via øremerkede statlige tilskuddsordninger (ca 80 %). Dvs at utføres ikke tjenesten, faller tilskuddet bort. Fra 2011 blir dette radikalt endret ved at alle statlige tilskudd til barnehager som tidligere var øremerket barnehager nå er innlemmet i rammeoverføringen til kommunen. Innlemming av det øremerkede tilskuddet i rammen og fastsetting av ny kostnadsnøkkel for barnehagetilskudd har ført til en vesentlig reduksjon i den økonomiske ramme.

Randaberg kommune har i reformperioden gjort grep som har muliggjort at kommunen i dag har full barnehagedekning i nye moderne barnehager fullfinansiert fra tildelte statlige midler. Konkret har reformen medført en kostnadsfri tilvekst på ca 240 nye heldagsplasser, hvorav ca 180 plasser til barn under 3 år. I tillegg er det avsatt betydelige midler i bundne fondsmidler. 7 mill av de avsatte midlene er vedtatt brukt til å finansiere utbygging av Vistestølen barnehage i 2012 for at kommunen fortsatt skulle kunne ivareta barns lovhjemlet rett til barnehageplass.

Ny kostnadsnøkkel ble innført for 2011. Dette medførte at tilskuddet ble redusert sammenlignet med 2010. På tross av reduksjonen var tilskuddet 19 % høyere enn landsgjennomsnittet i 2011. En vesentlig årsak til dette er det høye antall barn i førskolealder i kommunen og høy dekningsprosent for barnehageplasser, da særlig for 0, 1 og 2 åringer.

For de aller fleste andre tjenester i BOF har den økonomiske situasjon vært tilfredsstillende i 2011. Det har i flere år vært et fokusområde å ha en kostnadseffektiv drift uten at dette skal gå på bekostning av kvaliteten. Aktuelle kostratall fra barnehagene, barnevernet, administrasjon og helsestasjon bekrefter langt på vei at dette har lyktes. Årets budsjettforslag er et stramt budsjett. For 4. år på rad er det ikke justert for prisstigning. I tillegg er budsjetttrammen redusert med kr 1,9 mill fra b2011 for å skape rom for å gi vekstmuligheter i kommunen. For barn og familie sin del er dette i stor grad foretatt ved at kostnadskrevende tiltak er innarbeidet i budsjettet uten at budsjetttrammen er styrket.

For barnehagesektoren er det vedtatt statlige føringar som kommunen er pålagt å følge :

- Ny pedagogisk bemanningsnorm (ref. PS i HOL okt.2011) -Antatt årlig merutgift ca 750 000 kr
- Ny forskrift som medfører refusjonsutgifter for barn med barnehagetilbud i andre kommuner (ref. PS i HOL okt.2011) Antatt årlig netto merutgift ca 1 mill kr
- Kontantstøtte for 2 åringer tas bort og antas å skape behov for flere barnehageplasser - 7 mill kr er avsatt fra bundne fondsmidler som delfinansiering av utbygging av Vistestølen barnehage
- Utgangspunktet for rådmannen har vært å videreføre lønnsnivå i 2011 kompensert for lønnsmerutgifter. Dette har ikke vært mulig i b2012. For BOF samlet utgjorde manglende lønnsmidler en differanse på ca 400 000 som måtte finansieres fra andre konti. Dette skyldes i første omgang at det ikke kompenseres for lønnsøkning som følge av videreutdanning og nyansettelse i løpet av året.
- For å imøtekomme et registr. økt behov for omsorgslønn er posten økt med 250 000 uten at budsj. er styrket.
- I tillegg er det i budsj. innarbeidet en reduksjon i form av vakants budsjettering på 900 000 under ansvarsområdet 361 -BOF felles.

BOF vil videre, som i 2011, søke å delfinansiere/ øke tjenestetilbudet og tjenestenivået ved å søke om eksterne tilskudd. Tilskudd som er mottatt for 2011 er:

- 750 000 kr i STYRK midler til delfinansiering av tverrfaglig team er innvilget for 2011. Det har vært praksis at tilskuddene opphører etter tre år. 2011 var det tredje året Randaberg mottok tilskudd til dette formål. Fylkesmannen har imidlertid gitt signaler om at det kan være håp for tilskudd også i 2012, men i et mindre omfang.
- 88 000 kr i kompetansehevende midler for barnehagesektoren er innvilget. Det er signalisert friske midler for 2012. Søknad vil bli sendt.
- 55 000 kr til kompetanseheving i flerkulturell pedagogikk og språkstimulering for minoritetspråklige barn er innvilget. Engangs tilskudd i 2011
- 94 000 kr i fattigdomsmidler til prosjekt "Me ser deg" i samarbeid med RIL Søknad for 2012 vil bli sendt
- 100 000 kr til prosjekt for barn av psykisk syke/ rusmisbrukere (Barn som pårørende). Engangstilskudd
- Økt stilling for SLT koordinator 150 000. Deler av ressursene vil bli overført til 2012

Kort kommentar til tj.tilbudet og den øk.situasjon i de ulike avdelinger

Ansvar 271-Private barnehager

De private barnehagene har i henhold til gjeldene forskrifter rett på et kommunalt tilskudd som tilvarer minimum 91 % av det som kommunen bruker til egne barnehager. Dette er inklusive barnehagesektorens del av felleskostnader i kommunen og finanskostnader innen barnehagesektoren. Fra august 2012 skal tilskuddet i henhold til regjeringens statsbudsjett økes til 92 %. Randaberg kommune har etter nær dialog med de private barnehagene i kommunen i 2011 kommet til enighet om å utbetale et tilsvarende tilskudd til de private barnehagene i kommunen som det de kommunale barnehagene har til drift. Dvs. 100% tilskudd kun justert for reelle kostnader til pensjonsutgifter. I tillegg er det gitt en kompensasjonsordning for private barnehager som har høye kapitalkostnader. Utbetaling er foretatt innenfor det vedtatte budsjett for BOF. I det foreliggende budsjettforslag fra rådmannen er denne ordningen videreført.

Ansvar 270, 272-279 Kommunale barnehager

Fra 2009 ble det en lovhjemlet rett til barnehageplass som medfører at førskolebarn som fyller 1 år innen 31. august og har søkt innen frist til hovedopptak, har en subjektiv rett på barnehageplass. Randaberg kommune innfridde denne retten i 2011. I tillegg tilbys også flere barn som ikke innehar denne rettighet en barnehageplass. Pr. oktober 2011 er det imidlertid ca 30 barn på venteliste uten en rettighet til barnehageplass som følge av at de har søkt etter frist eller var for unge ved søknadstidspunkt. De fleste av disse ønsker plass fra januar 2012. (ref Ps Utbygging Vistestølen bhg). Tallet er økende. Selv om den pedagogiske bemanningssituasjonen i kommunens barnehager er eksepsjonelt god ved at det pr dagsdato er ansatt førskolelærere i alle stillinger hvor det er krav om dette, blir den store utfordringen de nærmeste årene å rekruttere nødvendig antall førskolelærere i henhold til de krav barnehageloven krever og å få redusert sykefraværet. Det er ikke funnet rom for å legge inn ekstra budsjettmidler for å imøtekomme dette, men det vil søkes løst via avsatte bundne fondsmidler og ikke kostnadskrevenne tiltak.

Økonomisk viser kostratall at kommunen har en svært driftseffektiv barnehagetjeneste og en dekningsgrad helt i toppsjiktet. Brukerundersøkelse og evaluering av kvalitetsplan tyder også på at kvaliteten er ivaretatt. Mye av dette grunnis i de tiltak som er gjennomført de siste årene i forhold til bemanning og fysiske forhold. Barnehagedriften utgjør den klart største del av BOF sitt brutto budsjett og omfatter i dag over 90 % av barn i alderen 0-5 år i kommunen. Det øvrige tjenesteapparatet i BOF er støttetjenester for utsatte barn og familier, som av ulike årsaker har særlige behov. Kostratall viser at det brukes relativt få ressurser på styrket barnehagetilbudet sammenlignet med andre kommuner. Årsaken antas å ha vært et lavere omsøkt behov ettersom lovmessig behov er imøtekommet Det registreres allikevel nå at dette er i ferd med å endre seg ved at det er registrert et økende behov. Imøtekomning av behovet er lagt inn som et tiltak, men det har ikke vært mulig å finne økonomisk dekning for dette innen rådmannens budsjetttramme. Det er av den grunn finansiert med tidligere avsatte bundne fondsmidler til dette formål i 2012 og 2013. Evt behov fra 2014 vil en komme tilbake til i b2014.

Ansvar 361 Administrasjon og fellestjenester

Administrasjonsutgifter er vanskelig å definere. I b2012 er det budsjettert med utgifter, som de siste årene, på et minimum. I sum er det budsjettert med ca 1 % av bruttodriftsutgifter til konto 1200 – Administrasjonskostnader for Barn og familie samlet. Spesialpedagoger og ekstrahjelp i barnehage, som også organisatorisk og regnskapsmessig er lagt inn under ansvar 361, er kommentert under barnehagene. Tverrfaglig team er fullt operativt og er fortsatt delfinansiert av statligemidler. Målgruppen deres er fortsatt ungdomskoletrinnet. Det er tilmeldt behov for å utvide målgruppen både for yngre og eldre barn/ ungdommer. Pr. dags dato er det ikke kapasitet til dette. Den statlige finansieringen er i tillegg bundet opp til ungdomstrinnet. Det er usikkerhet om kommunen vil motta statlige tilskudd for 2012. Utfordringen er nærmere beskrevet i tiltaksdelen. SLT koordinator (Samordning av Lokale kriminalitetsforebyggende Tiltak) er tilsatt i 50% stilling og samarbeider tett med teamet i tillegg til det lokale politi for å forebygge negative opplevelser og utvikling i denne aldersgruppen. Høsten 2011 fikk Randaberg innvilget søknad om å styrke denne stillingen med 50% av statlige midler. Deler av disse ressursene vil bli overført til 2012 Invitasjon fra politiet om et samarbeid om inngåelse av ungdomskontrakter vil være en naturlig del av dette arbeidet. BOF søkte om å fikk innvilget statlige midler til en 100% stilling for å følge opp dette arbeidet og barn som er under ettervern av barnevernet. Tilskuddet påregnes og vedvare også for 2013.

Ansvar 362 Barnevernet

Fra 2008 har antallet bekymringsmeldinger til barneverntjenesten økt hvert år og i disse dager passerer vi det totale antallet for 2010. Bekymringsmeldingene er veien inn i barneverntjenesten og økt antall meldinger betyr økt arbeidsmengde. Randaberg fikk avslag på vår søknad om penger til nye stillinger fra de øremerkede Statlige midlene til det kommunale barnevernet. Vi har tross dette klart rimelig bra å håndtere den økte arbeidsmengden. Dette ved at vi har omdisponert eksisterende stillingsressurser og gjort endringer i arbeidsoppgaver. Det bør og nevnes at vi i 2011 har fått effekt av tiltaket som ble gjort i slutten av 2010 ved å redusere kjøp av veiledningstjenester og heller ansette den eksterne konsulenten vi kjøpte mest av. Dette gir uttelling ved at utgiftene til hjelpetiltak er redusert og at tiltakskapasiteten er økt. Besparelsen som er gjort på hjelpetiltak brukes til å dekke opp for økte utgifter til barn plassert utenfor hjemmet. Det er i løpet av 2011 skjedd en økning i barn plassert utenfor hjemmet noe som bl.a. medfører økte utgifter til fosterhjem. Det er krevende å følge opp fosterbarn, det kreves stor tiltaksinnsats og ofte må en av fosterforeldrene kjøpes fri fra jobb. Oppfølging av barn plassert utenfor hjemmet er den absolutt mest kostnadskreven del av barnevernarbeidet. Å skaffe bolig til de enslige mindreårige asylsøkerne har lenge vært en utfordring. Vi må tenke nytt og i april 2010 startet vi derfor et bofellesskap for 3 enslige mindreårige ungdommer. Statlige refusjonsordninger knyttet til det å drive bofellesskap gjør at vi har klart å ansette en person i 50 % stilling tilknyttet bofellesskapet utenat dette koster oss særlig. I all hovedsak blir alle lønnskostnader refundert av Bufetat. Dette er en bosettingsform og modell barnevernstjenesten vil utvikle videre og evaluere fortløpende.

Ansvar 363 Helsestasjons- og skolehelsetjenesten

Kapasiteten og tjenestetilbudet til helsestasjons- og skolehelsetjenesten er tilfredsstillende og ifølge sammenlignbare kostratall også driftseffektiv. Fysioterapi tjenesten har den siste tiden hatt ventetid men lovheimlet behov er ivaretatt. Utviklingen følges nøye og bør vurderes i sammenheng med samhandlingsreformen. Den største utfordring og påtrengende behov er lokaliteter som kan gi alle en hensiktsmessig arbeidsplass. Behovet er meldt i forbindelse med mulighetsstudiet og utviklingen av Vardheim, DPS og Torvmyrveien. Pr. dags dato er det ikke tilfredsstillende lokaliteter for psykolog og psykiatrisk sykepleier. Dette skaper vansker for rekruttere/ beholde ansatte.

Ansvar 364 Avlastningssenteret og barneboligenhet

Den økonomiske situasjonen tilsier et økt rammebehov utover de årsverk man har pr. i dag. Begrunnelsen for dette er at man opplever økt alvorlighetsgrad ift diagnoser og derav økt hjelpebehov. Dokumentert vekst: To familier med omfattende hjelpebehov søkte og fikk vedtak om avlastning i slutten av 2009. Man har klart å ivareta det ekstra omfanget ift årsverk/opprettholde budsjettet 2009 og 2010 ved samdrift senter/ bolig relatert til ressurskrevende bruker. Samdriften opphørte da bruker ble flyttet til en annen bolig, hvilket vil tilsi at det forventede underforbruket knyttet til ressurskrevende bruker som begynte på vid. skole høst 2011 ikke blir som forventet i 2011. I tillegg vil man forventa enda noe redusert underforbruk da to andre familier med omfattende hjelpebehov søkte og fikk vedtak om SFA og dagtilbud i skolens ferier og planleggingsdager i 2011. Det er forventet en søker til i dette henseende i løpet av 2012.

Nye tiltak innarbeidet i budsjett

Ansvar 272-276-279 Barnehager: Ny pedagogisk bemanningsnorm (ref. PS i HOL okt.2011) - Antatt årlig mer-utgift ca 750 000 kr er innarbeidet i budsjettet innen den tildelte rammen. Kunnskapsdepartementet påla i form av ny veileder kommunen å endre gjeldene pedagogisk bemanningsnorm. Konsekvensen for Randaberg kommune er berører spesielt de eldre 2 avdelings barnehagene (Fjellheim og Grødem) hvor det må opprettes 2 nye 50% stillinger. I Sande barnehage må en miljøterapeutstilling omgjøres til pedagogisk leder. For de øvrige barnehagene er det tidligere innført en bemanningsordning som også vil tilfredsstille de nye kravene.

361 Refusjonskostnader for barnehageplasser i andre kommuner: Tidligere øremerket statlige driftstilskudd til barnehagedrift ble for 2011 innarbeidet i rammeoverf. til kommunen. Ny forskrift er utarbeidet og denne pålegger bl.a. bostedskommune å ref. utgifter vertskommune måtte ha etter en nasjonal sats dersom de går i private barnehager i kommunen. Satsene tilsvarer omlag 90 000 kr pr heldagsplass for 3-5 åringer og 180 000 kr for 0-1 og 2 åringer. Kommunen har ingen styringsrett på hvem som velger et slikt tilbud. Av den grunn er det vanskelig å anslå omfang, men for 2011 utgjør dette en ekstra utgift på omlag 1,1 mill kr.

364 Barnebolig: Bruker av barneboligheten vil i følge alder (18 år) motta tjenester organisert inn under Helse& Omsorg i løpet av 2012. I budsjett og regnskap og derav statlig refusjon er de totale utgiftene knyttet til dette tilbudet opprinnelig 5,6 mill. kr og 4 mill. kr i statlige refusjoner i 2011. Utgiftene vil i 2012 reduseres da bruker vil benytte seg av et dagtilbud på videregående skole som dekkes av fylkeskommunen. Refusjonsinntekter til kommunen reduseres tilsvarende. Usikkerhetsmomentet er i hvor stor grad bruker, av helsemessige årsaker, vil kunne benytte seg av dagtilbudet. Det er pr dags dato ikke ledig kapasitet i bofelleskap for brukere over 18 år og derav en usikkerhet når overføring kan iverksettes. Driftsfordeler når boligtilbudet legges til et bofelleskap inn under Helse & omsorg er ikke innarbeidet, men vil bli korrigert for når dette iverksettes.

Omsorgslønn/BPA/Fritidskontakter: Kostnad: 230 000 kr. Som tidligere varslet i tertialrapporter har det vært en reell økning i behovet om tjenester hjemlet i lov om sosiale tjenester. Dette gjelder tiltak som omsorgslønn, BPA og fritidskontakter til familier som har særlig byrdefulle omsorgsoppgaver pga barn med funksjonshemninger/ spesielle behov. Denne økning vil, etter det vi vet i dag, vedvare de nærmeste årene. For å kunne dekke behovet er det innarbeidet 230 000 i økte utgifter til dette formåle innen tildelt ramme.

Ansvar 361 Skysstordning for hørselshemmede: Kostnad: 20 000 kr årlig. Hørselsh. barn har sitt barnehage tilbud ved barnehagen for hørselshemmede. Det er en rettighet å få dekket skysstutgifter. På årsbasis vil dette utgjøre 55 000 kr. Barnet vil fra aug. 2012 være grunnskoleelev og vil få dekket utgiftene fra fylkesmannen. Halvårs virkning er innarbeidet som reduksjon i b2012 for BOF.

361 Styrket barnehage tilbud: Kostnad: Ingen kostnad i b2012. Saken var oppe i HOL 21.04.10 og 11.05.11 hvor det ble fattet følgende vedtak: Økt behov for mer ressurser for å imøtekomme avdekket behov vil fremmes i tilknytning til utarbeidelse av budsjett 2012. Det registreres at tilrådd sakkyndig behov er økende for barnehageåret 2011-12. Egen utdypende sak om dette fremmes for HOL i oktobermøte. I 2011 har dette behovet overskredet tilgjengelige ressurser. Dette er også tidligere meldt i tertialrapport 1 og 2. Statistikk viser at Randaberg kommune har ligget lavere i antall barn som mottar hjelp enn landsgjennomsnittet og sammenlignbare kommuner. Dagens behov er mer i samsvar med dette. For å kunne dekke inn dette behovet må budsjettet økes. For årene 2012 og 2013 finansieres dette via tidligere avsatte bundne fondsmidler. Evt endret behov for 2014 vil søkes innarbeidet i budsjett/ økonomiplan da.

361 Tverrfaglig team (TVT): Kostnad: Ingen kostnad i 2012. Tverrfaglig team består i dag av 3 årsverk. Teamet er delfinansiert via statlige tilskuddsordninger med årlige tilskudd. Tilskudd er mottatt i tre år, som til vanlig har vært den perioden staten støtter slike tiltak. Fylkesmannen er i likhet med Barn og familie og de familier og skoler som mottar tjenester fra TVT svært godt fornøyd med tiltaket. Fylkesmannen har signalisert muligheten for at de går utover vanlig tilskuddsperiode, men dette er svært usikkert. Dersom kommunen ikke mottar tilskudd er det sterkt ønskelig å opprettholde teamet. Dette vil da søkes løst i 2012 via avsatte øremerkede fondsmidler. Fra og med 2013 må beløpet innarbeides i budsjett/ økonomiplan.

Tiltak ikke innarbeidet i budsjettet

362 Barnevern voldsutsatte barn: Kostnad: 500 000 kr/ år. I tilknytning til svar på interpellasjon i kommunestyremøte 16. juni, om å utrede muligheter for et bedre tilbud for kommunens innbyggere som har vært utsatt for vold i nære relasjoner, ble det bedt om at saken vurderes i behandling av b2012. Barnevernets tellinger i Randaberg kommune viser at ca 20% av meldingene i 2010 omhandlet vold i nære relasjoner som problematikk. Som det gikk fram av svaret til kommunestyret har Barn og familie gjort en god del arbeid i forbindelse med vold i nære relasjoner. Når det gjelder hjelpetilbud så benytter kommunen seg i dag av ATV (alternativ til vold)sitt tilbud for volds utøvere. Dette fungerer meget bra. Tilbudet er kostnadsfritt. I fht hjelpetilbud til de som opplever vold er det håndtert av kommunens eget hjelpeapparat og evt henvisning til spesialisthelsetjenesten. Kommunens innbyggere har også anledning til å benytte seg av krisesenterets tjenester. Det har vært en intensjon at kommunen også skulle kunne benytte seg av ATV sine tjenester til volds utsatte. Det er innhentet tilbud om dette. Kostnaden for å benytte seg av hele tilbudet til ATV er opplyst å være ca kr 500 000 for å dekke utgifter til en 50% stilling som psykolog ansatt i ATV. Rådmannen har vurdert tilbudet, men ikke funnet rom for å innarbeide tiltaket i sitt budsjettforslag og vil løse oppgavene som i gjeldene ordning.

Ansvar 364 Avlastningscenteret - økt bemanning: Kostnad: Antatt 454.000 kr inkl. sos.avg. Behovet for familier med særlig byrdefulle omsorgsoppgaver for sine barn er nå på et nivå som ikke gjør det mulig å imøtekomme omsøkt behov etter sosialtjenesteloven. Når bruker av barneboligenhet overføres til Helse og omsorg vil det oppstå et udekket behov som følge av samkjøringsgevinster. Det er ikke innarbeidet kostnader til dette i b2012 da usikkerheten er stor når dette skjer. Rådmannen vil komme tilbake til evt. tiltak når dette blir aktuelt

Investeringsbudsjett

2620 ØP10 Barnebolig (3015) B2012: Vedtatt under behandling av b2010. I påvente av frigjøring/avklaring av plassering utsettes investeringer til 2014. Midler til planlegging utredning avsettes i 2012.

2210 Utvidelse Vistestølen barnehage (4228): Kommunestyret har vedtatt å bygge ny 6 avd. barnehage. Som følge av innsigelser mot bygging på tiltenkt tomt har det ikke vært mulig å realisere dette. Ref politisk sak KST. Som kjent er det en subjektiv rett å få barnehageplass etter gitte regler. For at kommunen skal ivareta sin plikt for å imøtekomme denne rett er det vedtatt en utvidelse av Vistestølen barnehage i påvente av ny barnehage. Den nye barnehage vil etableres for å dekke et forventet framtidig behov. Arbeidet med utvidelse av Vistestølen bhg. er igangsatt og nye plasser forventes ferdigstilt til jan 2013. Investeringskostnader er innarbeidet i b2012 og driftsutgifter i økonomiplan fra 2013.

2210 Ny barnehage (4228): Grødem og Sentrum barnehager er gamle og ikke så funksjonelle som de nye vi har bygd. De krever derfor mye vedlikehold og kan ikke ha samme driftsform som resten av barnehagene. I tillegg vil dette frigjøre plass til en barnebolig lokalisert sammen med avlastningscenteret, noe som er en stor driftsmessig fordel. En ny 6-avdelingsbarnehage vil kunne gi plass til inntil 30 flere barn enn de 6 avdelingene vi nå har på Grødem og Sentrum, med lavere driftskostnader pr barn. Fordi denne kan drives mer rasjonelt (bemanning og barn per avdeling). Lå inne i vedtatt økonomiplan i 2012. Tiltaket er flytta til 2016 fordi det blir bygd 2 nye avdelinger på Vistestølen i påvente av avklaring hvor barnehagen kan bygges.

“ For at kommunen skal ivareta sin plikt for å imøtekomme denne rett (til barnehageplass) er det vedtatt en utvidelse av Vistestølen barnehage i påvente av ny barnehage. “

- I februar i år ble elever fra alle tre skolene utdannet til trivselsledere. Som trivselsledere legger elever som trivselsledere til rette for aktiviteter i friminuttene.

3

Kultur

Kultur gir landsbyen identitet

En landsby kjennetegnes av en spennende miks av kulturelle og sosiale møteplasser, næringsvirksomhet, arbeidsplasser og boliger. På vanlige tettsteder er disse funksjonene gjerne mer adskilt fra hverandre. Kultur spiller en viktig rolle i denne miksen gjennom å gi våre innbyggere muligheter for opplevelse og deltakelse. Kulturen gir både tilhørighet og identitet samtidig som den utfordrer oss gjennom nyskapning og nye innsikter.

Et attraktivt kulturtilbud trekker folk til sentrum. Vårt bibliotek er med sine nærmere 60 000 besøkende i løpet av året sammen med kulturskolen gode eksempler på kultur som publikumsmagnet. Tilbudet bidrar til et levende sentrum, og skaper dermed positive effekter også for andre sentrumsaktører. På en mer indirekte måte bidrar kultur til verdiskaping gjennom å gi landsbyen et positivt omdømme og en sterkere identitet utad. Gode kulturtilbud er en viktig faktor for folks valg av bosted og arbeidsplass og for bedrifters lokaliseringsvalg. Etableringen av Randaberg kultursenter fra 2012 vil i så måte bidra til å forsterke utviklingen av en moderne landsbyidentitet. Det er i budsjettet foreslått investeringer til dette prosjektet i samsvar med kommunestyrets vedtak i sak 45/2011.

Kulturbudsjettet viser et sterkt samspill med regionen for øvrig. 13 prosent av budsjettforslaget er knyttet til regionale samarbeidstiltak. Det som gjør størst utslag er etableringen av de tre regionale idrettshallene. Sørmarka Arena og Sandneshallen er tatt i bruk, og tidlig i 2012 åpner Randaberg Arena.

Årsverk

Kultur	
Randaberg kulturskole	7
Kultur (Allment kulturarbeid, kulturminnevern, folkehelse, Vistnestunet, Tungenes fyr)	3
Idrett/Randaberghallen	5,5
Randaberg folkebibliotek	3,8
Fritid	5,2
Totalt antall årsverk	24,5

” 13 prosent av budsjettforslaget er knyttet til regionale samarbeidstiltak ”

Avdelingene

Randaberg kulturskole

Kulturskolen gir barn og unge faglig opplæring i estetiske fag etter den enkelte elevs forutsetning gjennom opplæring i instrumenter, sang og kor, dans, drama og visuell kunst. Skolen har en gruppe for voksne psykisk utviklingshemmede og tilbyr musikkgrupper til barn i kommunale barnehager. Kulturskolene er forankret i opplæringslovens § 13-6.

En hovedutfordring for kulturskolen i 2012 blir å markedsføre tilbudet som attraktivt i en stadig skjerpet konkurranse situasjon. Flere tilbydere på et bredt plan i lokalmiljøet innen idrett, sang, musikk og danseopplæring gjør at barn og unges valgmuligheter er mange og varierte i Randaberg kommune. Det er behov for en inspektørressurs, men det er ikke funnet rom til å innarbeide denne i budsjettet nå.

Idrettsavdelingen

Avdelingen har ansvar for saker som har med idrett å gjøre, inkludert spillemiddelordningen og drift av Randaberghallen. Avdelingen har ansvar for oppfølging av Plan for idrett og fysisk aktivitet. Det er gjennomført forprosjekt for rehabilitering av svømmehallen, som er en av de andre publikumsmagnetene i Randaberg. Hallen hatt et rekordhøyt besøk så langt i 2011. Rehabiliteringen er innarbeidet i budsjettforslaget som det andre store investeringsprosjektet innenfor kulturområdet, i tillegg til kultursenteret som er nevnt ovenfor.

Fritidsavdelingen

Avdelingen tilrettelegger tilbud for innbyggerne i kommunen, med vekt på barn og ungdom. Den har ansvar for ungdomstilbud, Motorsenteret og fritidstilbud for funksjonshemmede. Avdelingen yter service for det frivillige kulturlivet, fordeler kommunale tilskudd til lag og foreninger, administrerer utleie av kommunale lokaler, og har ansvar for skolekorpsets dirigenter og instruktører.

Ungdomsaktiviteten i kultursenteret skal etter planen åpnes fra andre halvår av. Driftsbudsjettet for dette innebærer en ren videreføring av rammene til det nedlagte ungdomshuset. Dette gir rom for å holde åpent to kvelder i uka. På sikt bør dette utvides, samtidig som også biblioteket i tillegg til dagens tilbud innfører fredagsåpent. Det er ikke funnet rom til dette i det framlagte budsjettforslaget. Det vil i første omgang bli sett på muligheten for å få til gode samarbeidsmodeller mellom hovedaktørene i det nye kultursenteret - bibliotek, fritid, kulturskole og frivilligsentral - innenfor eksisterende rammer. En viktig oppgave for senteret blir dessuten å tilrettelegge for frivillige lag og foreninger.

Randaberg folkebibliotek

Biblioteket har tre hovedoppgaver: 1) Utlån av bøker og andre medier. 2) Være en uformell møteplass på tvers av generasjoner. 3) Formidling av litteratur og andre medier. Bibliotekene er i endring fra å være et sted hvor man låner bøker, lydbøker og film, til en møteplass med formidling av litteratur i alle former og dataspill for barn og unge. Lov om folkebibliotek legger grunnlaget for kommunens bibliotekdrift.

Som KOSTRA-tallene lenger nede viser har Randaberg folkebibliotek et høyt utlåns- og besøksnivå når vi sammenligner med andre. En av de største utfordringene for biblioteket blir å følge den teknologiske utviklingen. Det legges i 2012 opp til en modernisering av datasystemet som vil gi et bedret tilbud til lånerne og samtidig gjøre samarbeidet mellom bibliotekene i Rogaland og resten av landet enklere.

Virksomheter som er direkte knyttet til kultursjefen

Folkehelse

Kommunen har en egen folkehelsekoordinator som arbeider på tvers av tjenestoområdene. Den nye folkehelseloven skal sikre at kommunen setter i verk tiltak og samordner sin virksomhet på en forsvarlig måte gjennom et langsiktig og systematisk folkehelsearbeid. Med bakgrunn i "Partnerskap for folkehelse" og "Frisk i friluft" skal Randaberg kommunes tverrfaglige folkehelseforum arbeide med dette ut fra lokale helseutfordringer. Målsettingen er god helse i befolkningen, spesielt for barn og unge og de som faller utenfor eksisterende tiltak eller egeninnsats. I januar startes et frisklivstilbud med fokus på kosthold og fysisk aktivitet for flyktninger og andre som ønsker å delta.

Vistnestunet

Kommunestyret behandlet i sak 44/11 evaluering av den treårige prosjektperioden 2009-2011. Med utgangspunkt i de positive erfaringene ble det vedtatt å videreføre samarbeidet med Jærmuseet på permanent basis. Samtidig ble det vedtatt å videreføre den kommunale formidlerstillingen. Dette er innarbeidet i budsjettforslaget.

Tungenes fyr

Fyrbygget på Tungenes fyr har 150 års jubileum i 2012, noe som kommer til å bli markert både med enkeltarrangement og nye utstillinger med utgangspunkt i samarbeidet med Jærmuseet og partnerskapet "En kjede av fyr". Mye av programmet vil bli presentert som en del av "On the Edge". OTE blir nå et årlig samarbeid om kunst og kulturformidling med utgangspunkt i partnerskapet. På Tungenes vil det blant annet bli utstilling med tittel «Fengslet - en utstilling om å sitte inne» og nyåpning av Sørreime-samlingen.

KOSTRA-statistikk

	Randaberg			Gj.snitt kommnr 08	Gj.snitt Rogaland	Gj.snitt landet
	2008	2009	2010	2010	2010	2010
Netto driftsutg. kultur i % av kommunens tot netto driftsutg.	5,5	5	5,2	3,8	5,8	4,4
Folkebibliotek						
Netto dr.utg til folkebibl. per innbygger	236	263	274	245	244	254
Utlån alle medier fra folkebibl. per innb.	12	9,1	7,9	4,7	6,1	5,1
Besøk i folkebibliotek per innbygger	6,7	5,2	5,5	3,9	5,1	4,5
Ungdomstiltak, idrett						
Netto driftsutgifter til idrett per innb.	634	575	560	146	240	163
Netto driftsutgifter til kommunale idrettsbygg per innbygger	0	0	209	166	406	362
Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud barn og unge per innbygger	303	303	275	137	199	192
Kommunale kulturskoler						
Netto driftsutgifter til kom, kulturskoler, per innbygger 6-15 år	1 689	1 542	1 833	1 696	2 124	1 786
Andel elever i grunnskolealder i kulturskole, av ant barn 6-15 år	19,9	20,9	24,4	15	16,5	14,8
Andre kulturaktiviteter						
Netto dr.utg. til muséer per innbygger	107	104	106	33	91	64
Netto dr.utg. til kunstformidl per innb.	0	0	0	47	159	84
Netto dr.utg. til andre kult.akt per innb.	194	296	198	164	383	245
Netto driftsutgifter til kommunale kulturbygg per innbygger	21	0	84	178	170	131

Elevtall fra kulturskolen

Nøkkeltall	Ant. per 01.08.10	Ant per 01.01.11
Antall ordinære elever som utløser kontingent:	295	279
Antall elever kor (delvis refusjon):	34	17
Antall elever korps (delvis refusjon fra korps til avd. fritid):	62	-
Antall elever som får musikkterapi (gratis):	25	41
Antall elever i SFO som får tilbud i "Musikk og lek" (gratis for avd. og foreldre):	-	22
Samlet antall:	416	409
Ant. elever i b.h. som får musikktilb. (delvis ref fra avdelingene, ikke fra foreldre)	(350)	350
Totalt - Inklusive elever i de kommunale barnehagene	766	759
Søkere på venteliste	77	22
Dekningsgrad av grunnskoleelever i prosent	26,7 %	23,2 %
** Kulturskolens dekningsgrad av grunnskoleelever i kommunen Tall for 2010/2011 er medregnet korps elever	416	359**

Kommentarer til den økonomiske situasjonen og måloppnåelse

I budsjett rapporten for andre kvartal 2011 ble det spesielt pekt på følgende utfordringer innenfor kulturbudsjettet:

- Energiutgifter blir en god del høyere enn budsjettert.
- For ambisiøs inntektsbudsjettering Vistnestunet (jfr. kommunestyresak 44/11).
- Lavere inntekter på foreldrebetaling i kulturskolen enn budsjettert.
- Kontingentjustering regionale organisasjoner og indeksjustering husleie høyere enn budsjettert.

Dette er utfordringer som det er søkt å ta høyde for i budsjettforslaget. En av strategiene for å øke handlingsrommet innenfor kulturbudsjettet har vært å øke graden av ekstern medfinansiering. Dette har vi oppnådd langt på vei i 2011. KOSTRA-tallene viser at prioriteringen av kultur totalt sett er noe høyere i Randaberg kommune enn gjennomsnittet for kommunegruppe 8 og landet forøvrig. Samtidig ligger vi under gjennomsnittet for kommunene i Rogaland. Randaberg markerer seg imidlertid med et høyere nivå for satsning på idrett og aktivitetstilbud for barn og unge enn i fylket totalt. Vi har dessuten en noe høyere prioritering av folkebibliotek. I motsatt retning skiller Randaberg kommune seg mest ut ved å bruke langt mindre enn de andre på andre kulturformål, kunstformidling og kommunale kulturbygg. Sistnevnte vil nok øke noe ved etableringen av Randaberg kultursenter. De lave tallene for de tre nevnte KOSTRA-funksjonene i Randaberg reflekterer nok i en viss grad at kommunen ikke har et kulturhus.

Når det gjelder tallene for idrett må tallene for "netto driftsutgifter til idrett per innbygger" og "netto driftsutgifter til kommunale idrettsbygg per innbygger" sees under ett. Det er nok ulik praksis fra kommune til kommune for hvordan utgiftene på disse to KOSTRA-funksjonene føres. Tallene innenfor idrettsfeltet må derfor tolkes med en større forsiktighet enn for de andre områdene. Det vil derfor bli gjort en gjennomgang her med tanke på å få tall som mest mulig er sammenlignbare med andre kommuner. KOSTRA-tallene gir nok likevel alt i alt et godt bilde av de politiske prioriteringene av de ulike kulturformålene i Randaberg kommune.

Nye, endrede tiltak innarbeidet i budsjettet

Endra driftsutgifter Sørmarka og Multihall (ansvar 500)

Randaberg sin eierbrøk i Sørmarka IKS er på 4,02 prosent i Multihallen og 5,1 prosent i Storhallen IKS (Sandneshallen og Randaberg Arena). Kommunene skal betale finanskostnadene for lånene til investeringene. Randaberg kommune sin del til de tre hallene blir fra 2012 kr 1,8 mill. Dette tiltaket oppjusterer nivået på tilskuddene til det nivået som IKS-ene har gitt signal om for økonomiplanperioden 2012-2015. I samråd med rådmennene i Stavanger og Sandnes kommuner er beløpet redusert i forhold til IKSet sitt forslag (lenger lånetid og ikke nye investeringer).

On the Edge (ansvar 500)

I budsjettet for 2010-2013 ble det vedtatt å videreføre kunst- og kulturprogrammet fra kulturhovedstadsåret 2008, On the Edge, på Tungenes fyr. Tiltaket planlegges og gjennomføres som et samarbeid mellom fyrekommunene Kvitsøy, Utsira, Randaberg, Klepp, Hå, Eigersund og Jæren friluftsråd som driver Kvasheim fyr. De sju partnerne inngikk i 2011 en mer formalisert partnerskapsavtale for En kjede av fyr, som HNK godkjente i sitt møte 9. juni i år. Annen hvert år har posten for kulturarrangement, utstillinger, etc., blitt økt med kr 100 000 til kr 250 000. Slik samarbeidet har utviklet seg legges det nå opp til programaktiviteter hvert år. Tiltaket foreslås derfor endret slik at det årlig budsjetteres med kr 200 000 til denne posten. I 2012 er selve fyrbygget 150 år gammelt. I samarbeid med Jærmuseet vil det planlagt aktiviteten i tilknytning til dette.

Videreføring av Vistnestunet (ansvar 500)

Kommunestyret vedtok 8. september 2011 (sak 44/11) at samarbeidsavtalen med Jærmuseet om drift av Vistnestunet forlenges uten tidsavgrensning og med ett års gjensidig oppsigelse fra 1. januar 2012. Samarbeidet med Jærmuseet videreføres innenfor de samme økonomiske forutsetninger som tidligere, og innebærer ingen endringer utover indeksjustering. I samme sak ble det fra rådmannen påpekt at det kommersielle potensialet for den kommunale delen av driften har vært noe overvurdert. Målet om å lønne en 50 prosent formidlerstilling gjennom inntekter har vært for optimistisk. Det ble på denne bakgrunn signalisert at en i kommende økonomiplan ville legge til grunn et mer realistisk anslag for inntjeningen. Tiltaket innebærer at omtrent halvparten av denne stillingsressursen forutsettes dekket gjennom inntekter fra utleie.

Justering av driftstilskott til regionale samarbeidsparter (ansvar 500)

Randaberg kommune har forpliktende samarbeidsavtaler med Jærmuseet som innebærer at prisen justeres etter konsumprisindeks og økning i folketall. Også Region Stavanger og Nordsjøvegen får justert sine kontingenter ut fra en kombinasjon av disse to faktorene. Jæren friluftsråd og Ryfylke friluftsråd får justert kontingenten gjennom en kombinasjon av økning i folketall og kommunal deflator.

Økt kontingentsats friluftsrådene (ansvar 500)

Jæren friluftsråd og Ryfylke friluftsråd har i brev datert 6. juni 2011 bedt sine medlemskommuner om en økning av medlemskontingenten fra kr 9,40 til kr 11,50. Bakgrunnen for dette er at friluftsrådene har hatt en sterk økning i arbeidsoppgavene de siste 10 årene, og at de ennå har samme bemanning som i 1995. For Randaberg kommune vil dette medføre en økning på kr 41 000 hvert år. For at endringen skal bli iverksatt må alle medlemskommunene godkjenne økningen. I skrivende stund har Kvitsøy, Rennesøy, Finnøy, Strand, Forsand, Hjelmeland, Suldal og Sauda godkjent økningen for Ryfylke friluftsråd. Jæren friluftsråd har på sin side fått tilbakemelding om at dette vil bli tatt opp i budsjettprosessen i de forskjellige kommunene.

Økt tilskudd Randaberg frivilligsentral (ansvar 500)

Randaberg frivilligsentral har søkt om en økning i det årlige tilskuddet fra Randaberg kommune med kr 105 000, fra kr 195 000 til kr 300 000. Det statlige tilskuddet ligger på kr 260 000. Dette følger de kommunale bevilgningene, med en fordelingsnøkkel på 40 prosent kommune og 60 prosent stat. Frivilligsentralens egen beregning viser at de har 60 frivillige som yter til sammen 4 årsverk. Sentralen drives i dag innenfor stramme rammer, der store deler av budsjettet er knyttet opp mot lønnsmidler. Det er derfor lagt inn en økning i det kommunale tilskuddet på kr 20 000 i 2012, med en opptrapping i 2013 med kr 50 000 i forhold til dagens nivå.

Økte leieutgifter mm kultur (ansvar 500)

Randaberg kommune inngikk i 2010 avtale om leie av kunstgressbane ved Randaberg videregående skole. Dette ble ikke fanget opp i budsjettet for 2011, og foreslås lagt inn med kr 32.000 pr år. Husleie for Sjøbrukssamlingen i Tungevangen har økt som følge av avtale om indeksjustering, uten at det har blitt tatt høyde for dette i budsjettet de siste årene (kr 35 000 i merutgift for 2011). Det har i en årrekke vært ført energiutgifter innenfor kultur sitt ansvarsområde uten at dette har vært budsjettert for eller bare delvis vært budsjettert for: Kulturlageret på Viste-stølen, Sjøbrukssamlingen Tungenes, Vistnes Grendahus og Bersageltun. Tiltaket kompenserer for dette.

Tiltak ikke innarbeidet i budsjettet

Utvidete åpningstider Randaberg kultursenter/bibliotek (ansvar 560)

Randaberg kultursenter åpner høsten 2012. Ressursene som var knyttet til Ungdomshuset blir overført til ungdomssatsingen i det nye senteret. Fritidskonsulent i 50 prosent vil ha ansvar for planlegging og gjennomføring av aktiviteter og arrangement for ungdom på senteret og ved andre av kommunens kulturarenaer. Stillingsressurs i tillegg til fritidskonsulent er per i dag på 30 prosent. Dagens totale stillingsressurs på 80 prosent vil gi to kvelder åpent per uke ved det nye ungdomstilbudet. Tiltaket vil med en utvidet stillingsressurs på 50 prosent gi økt åpningstid ved ungdomsdelen, samt en ekstra dag åpent på biblioteket, slik at også fredagene blir åpne fra høsten 2012. Fritid og bibliotek vil samarbeide om best mulig utnyttelse av stillingen, og vil i enda større grad enn dag kunne samkjøre sine tilbud mot målgruppen. Nettokostnad for tiltaket er beregnet til kr 227 000 årlig.

Styrking av kulturskolen – inspektørfunksjon (ansvar 202)

I 2008 (arkivsak 08/1533) la rådmannen fram sak om Videreutvikling av Randaberg kulturskole. Saken inneholdt en prioritert utviklingsplan vedr. stillinger 2010-2012. En inspektør i Randaberg kulturskole skal arbeide med elevopptak, ha overoppsyn med elevregisteret og med ventelister, kjøre oppdateringer av elevregisteret. Inspektøren vil ha ansvar for salg av timer til eksterne kjøpere som barnehage, kor, vedlikehold og registrering av instrumenter, ha ansvar for notekjøp og annet lærermateriell og ha vikarkontakt. Nettokostnad for tiltaket er beregnet til kr 214 000 årlig. Inspektørfunksjonen vil være en støttefunksjon for rektor som har det administrative, økonomiske og faglige ansvar for kulturskolen. Med den størrelsen kulturskolen nå har fått er det behov for en slik styrking av disse funksjonene. Mange av de kulturskolene vi sammenligner oss med har i dag en slik inspektørfunksjon.

Investerings tiltak

Rehabilitering av svømmehallbygget, Randaberghallen: Dette er et oppdatert prosjekt i forhold til KS-sak 23/2011 i mai-møtet. Svømmeanlegget i Randaberghallen (1984) trenger en større renovering for å unngå stenging. Et forprosjekt ble lagt frem til politisk behandling i sak 23/11 (KST 26.05.11). I vedtaket ble detaljprosjektering og planlegging igangsatt, men selve utførelsen av rehabilitering ble utsatt med oppstart tidlig 2013. Rådmannen har jobbet videre ut fra vedtaket i saken og anbefaler nå, med bakgrunn i diverse praktiske hensyn, at arbeidene starter allerede sommeren 2012. Kommuneoverlegen har i etterkant av at sak 23/11 var til politisk behandling forlenget dispensasjonen for å drive uten utjevningssbasseng i Randaberghallen til 31.12.13 (arkivsak 11/1684-1). Svømme- og stupeklubben ønsker at Randberg kommune skal leie tid i svømmehallene i nabokommunene mens rehabiliteringen pågår. Foreløpige tilbakemeldinger er at det sannsynligvis ikke er ledig kapasitet hos nabokommunene (men dette er i skrivende stund ikke endelig avklart). Eventuelle kostnader tilknyttet alternative treningsmuligheter for klubbene ligger per i dag ikke inne i prosjektet.

Randberg kultursenter: Med utgangspunkt i mulighetsstudiet for Randberg sentrum skal bankbygget videreutvikles til Randberg kultursenter. I tillegg til bibliotek og kulturskole, som bygget allerede inneholder i dag, skal det romme ungdomstilbud, frivilligsentral og møtelokaler.

Trinn 1: I 2012 innredes resterende lokaler i 1. etasje til ungdomstilbud, frivilligsentral og kafé. Rom i 3. etasje innredes med media- og musikkteknologi for bruk i bl.a. kulturskole og ungdomstilbud. Dette utgjør et areal på totalt ca 250 m².

Trinn 2: I 2014 innredes 3. etasje til møtelokaler for bl.a. lokaler til lag og foreninger, øvingsrom for kulturskole og kontor for administrasjonen på bygget. Totalt ombyggingsareal utgjør 192 m². Investeringsbudsjettet er lagt inn i samsvar med alternativ C i KS-sak 45/2011 som ble vedtatt 8. september 2011. Kommunen mister husleieinntekter for bankbygget, men samtidig forvinner husleieutgifter som kommunen har hatt på Nyvoll. Det pågår i skrivende stund tilbudskonkurranse for arbeidene med kultursenteret, med tilbudsfrist 8. november. Tallene vil presentert når disse foreligger.

Randberg Arena, oppdaterte kalkyler: Randberg Arena er lagt inn med 50 mill. kr i 2010 og 2011. Det er da medtatt de totale kostnadene til tomtekjøp (15 mill. kr), VA og vegløsning (22 mill. kr) i tillegg til 13 mill. kr til opparbeiding av tomt (parkering, interne vegger). De delene av VA-kostnadene som skal belastes framtidige boligformål er forutsatt finansiert gjennom inntekter på andre boligområder (Vestre Goa). I 2. tertialrapport 2011 viste rådmannen at omfanget av arbeidet knyttet til framtidige boligformål vart langt dyrere enn kalkulert, fyrst og fremst knyttet til omfanget av arbeidet. Det er derfor lagt inn 14 mill. kr i tillegg i 2012 for å finansiere opp prosjektet.

Renholdsmaskin Randaberghallen: Tiltak gjelder større renholdsmaskin til bruk i idrettshallen. Maskinen som er i drift i dag trenger å skiftes ut. Netto kostnad: kr 187 000 inkl mva.

” I tillegg til bibliotek og kulturskole, som bygget allerede inneholder i dag, skal det (Randberg kultursenter) romme ungdomstilbud, frivilligsentral og møtelokaler.”

BILDER: Oppe f.v. 1) Åpning av ny utstilling på Tungenes i juni, "Frå varde til VTS". Regiondirektør John Erik Hagen i Kystverket Vest og direktør Målfrid Snørteland fra Jærmuseet i fyrkaféen. 2) Tall Ships Races 2011 på Tungenes. 3) Vistnustnet ble malt denne sommeren. 4) "Mat i fjøra" var et populært arrangement på Tungenes fyr i mai. 5) Under Søndagsturen i landsbyen i mai deltok dansere fra kulturskolen med utendørs dans på Viste. 6) En travel kultursjef, Anders Jaarvik, under Tall Ships Races-arrangementet på fyret. 7) Gammel og ny tid møtes i Tungevågen. 8) Sommerferieaktivitetene arrangeres hvert år i juli, i et samarbeid mellom Kultur og Barn og familie. Tennistrening var en av aktivitetene i år.

4

NAV

Det brukervennlige Randaberg

Budsjettet til NAV inkluderer blant annen:

- Sosialtjeneste
- Flyktningtjeneste
- Jobbsentralen

NAV arbeider med hjemmel i lov om sosiale tjenester i NAV, introduksjonsloven, folketrygdloven og lov om arbeids- og velferds forvaltning.

Årsverk

Det er budsjettert for 9,15 stillinger, samt kommunes andel av lønnskostnader til NAV leder. NAV Randaberg har en felles leder for den statlige og den kommunale delen av NAV- kontoret. Totalt er det 17,05 årsverk i kontoret, av disse er 7,9 statlige stillinger og 9,15 kommunale stillinger. Utgiftene til NAV lederen deles mellom kommune og stat.

Stillinger fordeles slik:

NAV	Årsverk
Front	7,55 årsverk (2,15 kommunale)
Oppfølging inkl veiledning, kvalifiseringsprogram og flyktningskontor	7,15 årsverk (5 kommunale)
Arbeidspraksis, oppfølging og Jobbsentralen	2 årsverk (2 kommunale)

- Familien Mawlid Mohamed, som kom til Randaberg fra Somalia sommeren 2011, er en av flere familier NAV Randaberg samarbeider med.

Fakta om tjenesteområdet/KOSTRA

	1127 Randaberg			Komm gr8	Gjesdal	Strand	Stvgr	Ren- nesøy	Landet
	2008	2009	2010	2010	2010	2010	2010	2010	2010
Prioritering									
Netto dr.utg. til introst. pr. innby.	131	138	293	313	0	240	208	355	282
Br. inv.utg. til introstønad pr. innby.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dekningsgrader									
Mott. av introstønad i % av innby.	0,2	..	0,27	0,27	0,3	0,18	0,18	0,31	0,28
Produktivitet									
Br. driftsutg. til introst. pr. innby.	132	316	506	356	0	232	223	355	315
Utdypende tjenesteindikatorer									
Gj.sn. utbetaling pr. stønads måned	9 781	..	12 463	11 640	11 712	11 390	10 146	13 764	11 334
Gj.sn deltakelseslengde (måneder)	7	..	8	8	8	8	8	8	8
ÅV i sos.tj. til intro.ordningen	1	1	2	1,8		2	5,8	0,5	1,9

Sosialtjenesten

	1127 Randaberg			Komm gr8	Gjesdal	Strand	Stvgr	Ren- nesøy	Landet
	2008	2009	2010	2010	2010	2010	2010	2010	2010
Prioritering									
Netto dr.utg. til sos.tj pr. innby.	533	932	1 063	1 350	1 374	1 588	1 235	1 775	1 522
MVA-komp inv., sosialtjenes- ten pr. innbygger (kroner)	0	0	0	1	1	0	0	0	1
Netto dr.utg. til sosialtjenesten pr. innbygger 20-66 år	900	1 573	1 809	2 231	2 240	2 597	2 103	2 769	2 499
Andel netto dr.utg. til øk. sos. hj.	56,6	57,4	58,6	47,9	50,8	36,1	51,6	51,1	50,3
Netto dr.utg. til tilb. til pers. med rusprobl. pr. innb. 20-66 år	44	72	233	174	422	18	145	700	311
Andel netto dr.utg. til tilbud til personer med rusproblemer	4,9	4,6	12,9	7,8	18,8	0,7	6,9	25,3	12,5
Br. inv.utgifter pr. innbygger	2	0	0	5	9	0	0	0	9
Dekningsgrader									
Sos.hjelpsmottakere	191	188	215	299	352	216	238	3150	251
Andelen sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere	1,9	1,9	2,1	2,3	2,1	2,1	2,1	2,5	2,5
Andelen sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere i alderen 20-66 år	3,3	3,2	3,6	3,8	3,4	3,4	3,6	3,9	4,1
Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, av innbyg- gerne 20-66 år	3,1	3	3,4	3,6	3,2	3	3,3	3,6	3,8
Årsverk i sosialtjenesten	7	4	6	9,09	12,98	5,05	7	142,05	9,44

Kommentarer til den økonomiske situasjonen og måloppnåelse

NAV Randaberg ble etablerte i november 2007. Siden 2007 har vi jobbet med kompetanseheving og en sammen- slåing av de tre etatene. Vi nådde målsetningen i forhold til bosetning av flyktninger i 2008, 2009, 2010 og 2011 til tross for et meget vanskelig boligmarked. KOSTRA-tallene fra 2010 må ses i sammenhengen av at NAV Randa- berg jobbet godt med innføring av kvalifiseringsprogrammet og med innføring av NAVs oppfølgingsmetodikken med alle type brukere. Randaberg var den første kommunen i Rogaland som nådde måltallet om kvalifiserings- program i 2008. NAV Randaberg fikk det til gjennom å involvere mange, tenke annerledes og kreativt i forhold til målgruppen. God informasjonsflyt og godt samspill i alle ledd og på alle nivå, har vært avgjørende og vil være avgjørende i tiden framover.

Kvalifiseringsprogrammet er et tilbud til brukere om opplæring og arbeidstrening og den oppfølgingen som bru- kere trenger for å komme i arbeid eller meningsfull aktivitet. Programmet gir også en mulighet for å avklare andre rettigheter til inntekt som brukere kan ha dersom de ikke klarer vanlig arbeid. Det er hva brukeren kan og hva brukeren ønsker, som bestemmer innholdet i kvalifiseringsprogrammet. Sammen med veileder i NAV, vil brukeren derfor kunne planlegge innholdet i programmet, som først og fremst skal inneholde:

- arbeidsrettede aktiviteter
- opplæringsaktiviteter
- tett individuell oppfølging og veiledning

Kommunene har mottatt tilskudd til merutgifter knyttet til kvalifiseringsprogram fram til 2010. Ordningen ble lat i kommunes rammetilskudd fra og med 2011. KOSTRA-tallene viser at NAV Randaberg har en god utvikling fra 2009 til 2010 og at det er grunn til å satse på utvikling av medarbeideres kompetanse og det arbeidstrettet strategi- ene videre i 2012 og økonomiplan periode. Vi ligger godt an i forhold til andel av sosialhjelpsmottakere som har fått utarbeidet individuell plan. Gjennomsnittlig stønadslengde er redusert fra 6,3 mnd i 2009 til 5,2 mnd i 2010 og bør kunne reduseres ytterligere i 2012 da kommuner som vi kan sammenligne oss med som Gjesdal og Strand ligger på 4,1 mnd og 4,5 mnd. I 2012 og årene framover har NAV Randaberg ambisjoner om bedre samhand- ling med brukerne og mer effektive arbeidsformer. Framtidas tjenester vil se annerledes ut enn de gjør i dag, med moderne IKT-systemer vil vi løse oppgavene bedre

NAV Randabergs virksomhet foregår i partnerskap med staten og i 2012 vil vi ha fokus på iverksetting av NAVs virksomhetsstrategi. Strategien forteller hvor vi ønsker å være ti år fram i tid, og om de fem sentrale innsatsområ- dene:

- arbeid først
- pålitelig forvaltning
- aktive brukere
- kunnskapsrik samfunnsaktør
- løsningsdyktig organisasjon

Nye tiltak innarbeidet i budsjett

Planlagte bosetting av flyktninger i 2011 får konsekvenser for utgiftene til NAV og inntekten kommunen får (inte- greringstilskott og andre tilskott). Dette tiltaket justerer opp inntekter og utgifter på NAV og integreringstilskottet på ansvar 800.

” Gjennomsnittlig stønadslengde er redusert fra 6,3 mnd i 2009 til 5,2 mnd i 2010, og bør kunne reduseres ytterligere i 2012 ...”

5

Tekniske
tjenester

Det tekniske Randaberg

Tekniske tjenester består av to avdelinger; Bygg & Eiendom og Teknisk drift. Arbeidsområder for tjenesteområdet omfatter forvaltning, drift, vedlikehold og investering for følgende:

Årsverk

Tjenesteområdet har cirka 56 årsverk fordelt på følgende områder:

	Arbeidsområde	Nøkkeltall
Tekniske tjenester	Årsverk	Tjenestestjef: 1 Administrasjon (avdelingsleder): 0,5 Vedlikehold (bygg & eiendom): 7,5 Renhold: 23,83 Bolig: 1 Kommunale veger: 2,3 Park: 4 Vann: 3,64 Avløp: 3,45 Renovasjon: 7,7 Anleggsansvarlig: 1
Bygg og eiendom	Forvaltn., drift, vedlikeh. og utv. av kommunal bygningsmasse. Renhold av komm. bygningsmasse; skoler, barneh., noen idr.bygg, kontorbygg og fellesomr. i bofellesskap. Inkl. er innvendig og utvendig vindusvask, og lovpålagt innendørs hovedrengjøring.	< ca. 65. 300 m ² (Grødem skole utvides med ca. 1 290 m ²)
	Forv. og drift av komm. boliger, samt framleie av private leiligh. til boligsøkende. <i>I de senere år har leie hos boligsameie vært gunstig for komm., og lettere å adm. enn egne boliger.</i>	Kommunale boliger: 168 stk Framleieboliger: 30 stk
Teknisk drift	Utearealer skoler og barnehager.	Kommunale barnehager: 7 stk Skoler: 3 stk
	Kommunale veger, miljø- og trafikksikkerhetstiltak	Kommunale veier: 40 km Komm. gs-veier: 23 km (Vintervedlikehold, og soping) Sandfang: ca. 900 stk Belysningsanlegg for veiene og gs-veiene
	Park, bad- og friluftsliv	Kommunale lekeplasser: 75 stk Turveier, friområder og balløkker, 2 kirkegårder
	Produksjon og distribusjon av vann	Vannledninger: 78 km Trykkøkningsstasjoner: 3 stk Utjevningsbasseng: 1 stk Vann kjøpt av IVAR IKS (2010): 1 746 351 m ³
	Avløpsrensing og avløpsnett/ innsamling av avløpsvann	Avløpsledn. (spillvann og overvannsledninger): 114 km Avløpspumpestasjoner: 12 stk Avløpsvann levert IVAR IKS (2010): 711 316 m ³
	Tømming av slamavskillere, septiktanker	350 anlegg
	Innsamling av husholdningsavfall (nøkkeltall fra 2010)	Mengde restavfall: 800 tonn Mengde våtorganisk avfall: 1 180 tonn Mengde papp-/ papiravfall: 675 tonn Mengde glass/metall emballasje: 113 tonn Mengde plastemballasje: 120 tonn
	Naturforvaltning og miljø	Antall rensseparker: 2
Forebygging av branner og ulykker. Beredskap mot branner og andre ulykker.	Disse tjenestene inngår i interkommunalt samarbeid.	

RANDABERG KOMMUNE
BUDSJETT 2012/ØKONOMIPLAN 2012-2015

SIDE 62

KOSTRA-statistikk

	1127 Randaberg			Gj.snitt kgr 08	Gj.snitt Rogaland	Gj.snitt landet
	2008	2009	2010	2010	2010	2010
Vann:						
Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal vannforsyning	97,5	96	89,5	83,8	88,4	85
Andel av husholdningsabonnentene som har innstallert vannmåler	5	10	9	42	29	27
Gebyrinntekter per innbygger tilknyttet kommunal vannforsyning (kr/tilkn.innb)	693	716	786	1 302	946	1 101
Gebyrgrunnlag per innbygger tilknyttet kommunal vannforsyning (kr/tilkn.innb)	810	796	900	1 288	990	1 140
Gebyrgrunnlag per m3 (vannlev.) (kr/m3)	4,93	4,92	4,64	7,39	5,13	6,34
Andel driftsutgifter av gebyrgrunnlaget	74,4	75,2	75,2	68,9	73,2	68,4
Andel kapitalkostn. av gebyrgrunnlaget	26,3	25	24,8	31,3	27,4	33,3
Årsgebyr for vannfors. (gj. rappåret+1)	1 215	1 244	1 266	2 414	2 077	2 838
Tilknytningsgebyr vann - lav sats (gjelder rapporteringsåret+1)	2 400	2 400	2 400	7 133	2 838	6 672
Tilknytningsgebyr vann - høy sats (gjelder rapporteringsåret+1)	2 400	2 400	..	21 572	12 909	16 680
Forsyningssikkerhet, vann	99,999	99,996	99,999	99,992
Andel fornyet ledningsnett, gjennomsnitt for siste tre år	0,838	..	1,817	0,827	0,592	0,711
Tilknytningstetthet på distribusjonsnettet (vann) (innb/km)	126	..	116	79	112	102
Andel av de kommunale vannverkene som har sikkerhets- og beredskapsplan	100	100	100	100	88,2	86,7
Andel av innb. tilkn. komm. vannverk som er forsynt av grunnvann eller desinfisert overflatevann som hovedkilde	100	100	100	102,2	100	100
Beregnet vannlekkasje per meter ledning per år (m3/m/år)	4,2	4,3	7,6	5,8
Total vannlev. (spesifikk totalleveranse) per tilkn. innbygger (m3/tilkn.innb/år)	164	162	194	173	190	178
A1. Andel av total vannleveranse som går til husholdningsforbruk	56
A2. Andel av total vannleveranse som går til industri og næringsvirksomhet	18
Gjennomsnittlig husholdningsforbruk per tilknyttet innbygger (l/pers/døgn)	252	218	200	212
Avløp:						
Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal avløpstjeneste	85,7	84,2	86,1	82,1	85,7	84,4
Gebyrinntekter per innbygger tilknyttet kommunal avløpstjeneste (kr/tilkn.innb)	881	998	915	1 550	1 079	1 329
Gebyrgrunnlag per innbygger tilknyttet kommunal avløpstjeneste (kr/tilkn.innb)	1 008	995	940	1 530	1 105	1 299
Gebyrgrunnlag per belastningsenhet (kr/kg tot-P)	1 516	1 404	1 429	2 382	1 478	2 001
Andel driftsutgifter av gebyrgrunnlaget	57,5	61,3	59,9	67,7	60,8	67,4

KOSTRA-statistikk

	1127 Randaberg			Gj.snitt kgr 08	Gj.snitt Rogaland	Gj.snitt landet
	2008	2009	2010	2010	2010	2010
Andel kapitalkostn av gebyrgrunnlaget	42,6	39	40,1	33,9	39,6	34
Driftsutgifter per innb. tilknyttet kom- munal avløpstjeneste	580	610	563	1035	671	876
Årsgebyr for avløpstjenesten (gjelder rapporteringsåret+1)	1 960	2 014	2 090	3 159	2 475	3 203
Tilknytningsgebyr avløp - lav sats (gjelder rapporteringsåret +1)	4 200	4 200	4 200	9 184	3 860	8 650
Tilknytningsgebyr avløp - høy sats (gjelder rapporteringsåret +1)	19 700	19 700	19 700	21 619	17 880	20 069
Andel fornyet lednnett, gjsn siste tre år	1,33	0,52	0,33	0,51	0,51	0,53
Tilknytningstetthet på distribusjon- snettet (avløp) (innb/km)	82	82	161	87	114	115
Tetthet av pumpestasjoner (antall/km ledningsnett)	0,12	0,12	0,22	0,27	0,2	0,24
Antall kloakkstopper i avløpsledn, over- løp og kummer per km ledningsnett	0,446	0,049	0,051	0,087
Avfall og renovasjon:						
Gebyrinntekter per innbygger	754	805	822	999	874	920
Gebyrinntekter per årsinnbygger	752	803	820
Gebyrgrunnlag per årsinnbygger for kommunal avfallshåndtering	807	793	910	911	861	888
Gebyrgr per tonn inns hush.avfall	2 029	2 106	2 326	2 038	2 231	2 124
Andel driftsutgifter av gebyrgrunnlaget	91	89	90	99	98	99
Andel kapitalkostn av gebyrgrunnlaget	9,8	13,1	10,3	5,5	5,2	5,5
Driftsutg per årsinnbygger(kommune)	732	704	819
Driftsutg per innb. (fylker og landet)	:	707	822	916	853	897
Driftsutg per tonn inns hush.avfall	1 841	1 870	2 094	2 020	2 193	2 113
Årsgebyr for avfallstj (gjelder rappår +1)	2 220	2 285	2 380	2 461	2 428	2 414
Husholdningsavfall per innb (kommune)	398	377	391
Hush.avfall per innb (fylker og landet)	:	:	393	449	396	424
Utsortert hush.avfall per innb (komm)	254	236	251
Utsortert husholdningsavfall per inn- bygger (fylker og landet)	:	:	252	256	229	226
Andel husholdningsavfall utsortert	64	63	64	57	58	53
Husholdningsavfall sendt til material- gjenvinning per innbygger	222	236	216
Andel husholdningsavfall sendt til mate- rialgjenvinning og energiutnyttelse	80	84	87	81	83	81
Andel husholdninger med organisert hjemmekompostering (prosent)	2	2	2	4	3	4
Antall avfallsfraksjoner det er etablert hentesystem for	3	3	3	3	2	3
Antall hentinger av matavf i løpet av 1 år	31	29	26	38	26	34

KOSTRA-statistikk

	1127 Randaberg			Gj.snitt kgr 08	Gj.snitt Rogaland	Gj.snitt landet
	2008	2009	2010	2010	2010	2010
Samferdsel:						
Netto dr.utg i kr pr. innbygger, komm. veier - miljø- og trafikksikk.	197	295	288	91	175	167
Brutto inv.utg. i kr pr. innbygger, komm. veier - miljø-/trafikksikk.	25	337	266	98	209	167
Lengde kommunale veier og gater i km pr. 1 000 innbygger	4	3,9	4,3	8,1	7,1	7,9
Gang- og sykkelvei i km som er et kommunalt ansvar pr. 10 000 innb.	23	23	23	14	14	14
Kommunale veier og gater med fartsgrense 40 km/t eller lavere. Pst.	97,4	97,4	88,4	41	55,6	37,5
Pers.biler. Antall pr. 10 000 innbyggere	4 318	4 372	4 453	4 792	4 580	4 679
Andel k veier og gt med fast dekke. %	100	100	93	74,3	97	66,8
Antall km kommunale veier og gater med belysning pr. 10 000 innb.	40	39	40	47	53	45
Antall lyspunkter langs kommunal vei og gate pr. kvadratkilometer	45	45	62	5	10	2
Antall parkeringsplasser skiltet for handikappede pr. 10 000 innbygger	1	1	15	10	9	12
Antall utstedte parkeringstillatelse for handikappede pr. 10 000 innbygger	2	6	30	111	73	104

Kommentarer til den økonomiske situasjonen og måloppnåelse

Det har de seneste årene vært nødvendig å engasjere eksterne til å utføre mye av det daglige vedlikeholdet av den kommunale bygningsmassen. Noe av årsaken til dette har vært mangel på personal. I 2011 ble det rekruttert nye ansatte til stillinger som vaktmestere, men innkjøp av vedlikeholdstjenester vil også fortsette de neste årene. Utvidelse av arealer og rehabilitering av eksisterende arealer på Grødem skole pågår. Det er fremdeles aktuelt å benytte seg av vannbåren varme i alle nybygg eller store ombygginger, og alternative oppvarmingsmetoder blir også gjennomført. Det er innarbeidet nytt investeringstiltak for tilrettelegging ved Harestad skole, tiltakene er automatiske dører, rom for rullestoler m/ lade plass for batterier, samt horisontal transportheis mm. Fagområdet parker, bad- og friluftsliv omfatter områder som kommunale lekeplasser, friområder, turstier, badeplasser, utearealer (ved skoler, barnehager og kommunehuset), torget, blomster ved portalene og skolene, kirkegårdene og parken i sentrum. Områdene er synlige, og det er stadig økning av arealer som skal vedlikeholdes. I 2012 får Randaberg kommune drift- og vedlikeholdsansvar for uteområdene ved Randaberg arena. Det er derfor behov for å styrke driftsbudsjettet. Det vurderes også å kjøpe tjenester for en del av vedlikeholdet innen fagområdet.

Vann, avløp, slam og renovasjon er selvkostområder, det vil si at abonnentene skal betale den merkostnaden kommunen har ved å tilby tjenesten. I Randaberg kommune er tjenestene 100 % gebyrfinansiert, abonnentene betaler for hele tjenestene. For vannforsyningen er det budsjettet at deler av utgiftene skal dekkes inn av fond. Utgiftene for tjenesten vil øke, og dermed vil også gebyrene øke i økonomiperioden. Deler av utgiftene for avløpstjenesten har tidligere blitt dekket av fond, og fondet er redusert slik at det i kommende budsjettperiode ikke budsjetteres med bruk av fond. Dette, i tillegg til økte drift- og kapitalkostnader, medfører økte gebyrer i økonomiperioden. Tjenesten for innsamling av husholdningsavfall har de siste årene hatt underskudd, og dette må dekkes inn gjennom renovasjonsgebyrene. Dette, i tillegg til økte driftsutgifter, medfører økning i gebyrer i økonomiplanperioden. Kjøp fra IVAR IKS inngår i gebyrgrunnlaget for vann, avløp og renovasjon. De har ikke vedtatt sine gebyrer, men har gitt noen signaler for hvilken retning gebyrnivået vil gå i. Ut fra signalene er det innarbeidet endringer i utgifter til kjøp fra IKS.

Nye tiltak innarbeidet i budsjettet

Oversikt over prosjekter som foreslås utført i 2012.

Drift:

Ansvar	Tjeneste	Tiltak	Kommentar
		Tilpasning av driften 2012.	Det er lagt til grunn besparelse tilsvarende 1 % av lønnsbudsjettet for tekniske tjenester (totalt kr 200 000).
352, 440		Prisjustering husleieinntekter	Alle kommunens inntekter bør i utgangspunktet økes med 3,25 % for å dekke opp for generell prisstigning og lønnsvekst (kommunal deflator). Men inntekter for husleie er knyttet opp mot konsumprisindeksen på 2 % og må benyttes i henhold til Husleieloven.
352, 440, 480, m.fl.		Justering av strømpris	Kommunen kjøper strøm etter en avtale som er en mellomting mellom fastpris og markedspris. Avtalen er med Lyse og er gjort i samarbeid med flere kommuner i regionen. Vi hadde gunstige priser gjennom denne avtalen fram til 2008. Fastprisdelen av avtalen for 2009, 2010 og 2011 har vært dyrere, mens prisen igjen reduseres i 2012 for så å øke suksessivt fram til 2014 (siste året med avtale). Det er lagt inn ekstra midler for prisøkningen i budsjettene for 2010 og 2011. Dette tiltaket reduserer energibudsjettet i samsvar med nedgang i prisen fra 2011.
441		Renhold Grødem skole	Grødem skole utvides med ca. 1 300 m ² . Utvidelsen medfører behov for mer ressurser til renhold tilsvarende 80 % stilling.
441		Renhold fellesareal Vestre Goa Bofellesskap	Renhold av fellesarealer på Vestre Goa bofellesskap ble ikke lagt inn i budsjett for 2011, da dette skulle utføres av ansatte/ beboere. Dette lar seg ikke gjennomføres. Legges til grunn 1,5 timer to ganger i uken (8 % stilling).
480	3330, 3350	Driftsutgifter - vei og grøntområde ved Randaberg Arena	Januar 2012 overtar Randaberg kommune drift og vedlikehold av vei og uteområder i tilknytning til Randaberg Arena. Det omfatter 4300 m ² veiareal, 600 m ² gang- og sykkelvei, 3 000 m ² grønne rabatter, 6 400 m ² parkeringsplass, 4 000 m ² asfaltert uteområde og 1 000 m ² grønn fordrøyning av overvann. Arealene ved en interkommunal hall som er i utstrakt bruk forventes å holde høy standard, dette medfører hyppig vedlikehold og dermed økte driftsutgifter.
480	3380, 3390	Prisendring Sør-Rogaland IKS	Brannvesenet Sør-Rogaland IKS står for feiing og tilsyn av ildsteder, samt beredskap ved brann. Brannvesenets budsjettforslag for 2012 medfører en økning på rundt 17 % fra 2011 til 2012. I samsvar med føringer Stavanger og Sandnes kommuner er det lagt inn økning på 3,6 % i budsjettforslag.
480	3400, 3500, 3570	Endring IVAR IKS 2012-2015 Vann, avløp og renovasjon	Kommunen kjøper vann fra IVAR IKS, og leverer avløpsvann og avfall. IVAR IKS har gitt medlemskommunene noen signaler om deres gebyrnivå. VANN: Vanngebyret vil gå ned i 2012, dette skyldes nedskrivning av selvkostfond mot anl.midler. Betydelige inv. de kommende år vil gi økte kapitalkostnader og stigning i gebyrene i økonomiplanperioden. Det foreslås i kommunens budsjett en mindre økning for å fordele stigningen som kommer i økonomiplanperioden. AVLØP: Gebyret fra IVAR IKS vil øke fra 2011 til 2012, dette skyldes aktivisering av nyanlegg. I tillegg vil underskudd fra 2010 bli belastet selvkostregnskapet for økonomiplanperioden. Fremtidige investeringer vil gi økte kapitalkostnader, og økte gebyrer, i økonomiplanperioden. I kommunens budsjettforslag er det lagt inn økning i utgifter for kjøp fra IKS. RENOVASJON: Kravene til behandling av farlig avfall vil gi økning i gebyrene. For gjenvinningsstasjoner og papp/papir forventes en reduksjon i gebyrene. Fremtidige inv. vil gi økte kapitalkostn. i økplanperioden. Det er innarb. en økning i kommunens budsjett.
480	3450, 3530, 3550	Utgifts- og inntektsendringer VAR	Investeringer medfører økte kapitalkostnader, disse og økte driftsutgifter skal dekkes inn av økte inntekter (gebyrer).
480			Pga store inv.prosj. innen vei, park, vann- og avløp er det behov for en prosjektlederst. ved avd tekn. drift. Dette for å opprettholde en god fremdrift hvor en kan fokusere på rasjonell prosj.ledelse og gj.føre investeringer på en god måte.

” Det har de seneste årene vært nødvendig å engasjere eksterne til å utføre mye av det daglige vedlikeholdet (...) Noe av årsaken til dette har vært mangel på personal. ”

RANDABERG KOMMUNE
BUDSJETT 2012/ØKONOMIPLAN 2012-2015

SIDE 66

Investerings:

Ansvar	Prosjekt	Kommentar
1300	Nytt ventilasjonsagg. Kommunehuset	Ventilasjonsanlegget på kommunehuset er bygd slik at hele anlegget er i drift. Det er ikke mulig å stenge av deler av anlegget etter behov. Når kommunestyresalen brukes på kveldstid går ventilasjonsanlegget for hele bygget. Det foreslås å etablere et ventilasjonsaggregat for kommunestyresalen, slik at kun kommunestyresalen ventileres ved bruk på kveldstid. Anlegget kan også stenges av på dagtid når salen ikke benyttes.
2210	Utearealer barnehager	Årlige investeringer i lekeplassutstyr og andre større prosjekter for uteområdene ved de kommunale barnehagene. Det gjennomføres årlig kontroll av lekeplassutstyret, rapporter fra kontrollen legges til grunn ved prioritering av midlene
2220	Tilrettelegging av skolebygg for elever med nedsatt fysisk funksjonsevne	Fra høsten 2012 vil det være behov for fysisk tilrettelegging for elev ved Harestad skole. Det er gjort en vurdering av nødvendige tiltak som må gjøres, og overslag tilsier kostnad på kr 1,3 mill
2630	Boliger vanskeligstilte	Det er lagt inn et årlig beløp på 1,7 mill. kr i vedtatt økonomiplan til å kjøpe boliger til vanskeligstilte.
3330	Asfaltering	Tiltak for asfaltering av kommunale veier og gang- og sykkelveier. En del av investeringen som er satt opp i økonomiplanen er av driftsmessig art, og kr 300 000 er flyttet til driftsbudsjettet for vei.
3330	Overvannsledn. GS-veg Tungenesvn	Ved etablering av gang- og sykkelvei langs Tungenesveien ble overflatevannet fra både vei og gang-/sykkelvei ledet til eksisterende overvannsanlegg. Dette har ikke kapasitet til å lede bort vannet, noe som medfører store oversvømmelser og fare for vanninntrenging i boliger i området. Investeringstiltaket tar sikte på å legge ny overvannsledning fra Tungenesveien til Bøkanalen for å hindre fremtidige oversvømmelser ved store nedbørsmengder. Det ble budsjettert med kr 750 000 i 2011. Arbeidet er startet og det er behov for ytterligere kr 250 000 for at anlegget skal kunne slutføres på en tilfredsstillende måte.
3340	BRA-tiltak	I 2006 ble det opprettet tilskuddsordning for kommunesektoren for delfinansiering av tiltak som bedrer tilgjengeligheten til kollektive transportmidler. Det søkes årlig om midler, som tildeles av Statens vegvesen. Midler fra ordningen kan finansiere inntil 75 % av tiltakets totale kostnad, resterende 25% er lokal egenandel. For 2012 er det søkt om tilskudd til tilrettelegging av bussholdeplass i Bronseveien.
3340	Gang/sykkelstier	Til mindre tiltak i Trafikksikkerhetsplanen. Traf.s.planen ble revidert i 2010.
3340	Gang/sykkelvei Tungenesveien	Etablering av gang- og sykkelvei langs Tungenesveien. Regulering av gang- og sykkelveien er igangsatt. Utførelse avhenger av bompengefinansiering.
3340	Gang/sykkelvei Vistnesveien	Etablering av gang- og sykkelvei langs Vistnesveien. Bompengefinansiert med inntil 50 %. Oppstart ved fullfinansiering. Reguleringsplan er under arbeid.
3340	Nyanlegg gatelys	Budsjett for utskifting og etablering av nye gatelysanlegg. Eldre energikrevende armaturer skiftes ut med nye, mindre energikrevende armaturer. I tillegg vil kabler flyttes fra luftspenn til grøfter. Utføres i forbindelse med andre prosjekter eller som enkeltstående prosjekter. Vil gi besparelser på sikt.
3350	Uteområdet kommunehuset	Utbedring av uteområdet rundt kommunehuset, gjelder parkeringsplass, lys og beplantning. Prosjektet ble startet opp i 2009, og det var satt av midler i 2010 og 2011. Ny parkeringsplass er opparbeidet, og det pågår arbeid med å etablere ny sykkelparkering. Det er behov for ytterligere midler blant annet for å rette opp setninger på eksisterende parkeringsplass, samt utbedring av overvannssystem.
3350	Oppgradering lekeplasser	Prosjekt for oppgradering av kommunale lekeplasser. Midlene fordeles på de ulike delene av kommunen, og mange lekeplasser er oppgradert de siste årene. Foreslår å utvide tiltaket til 2015.
3600	Turvei Valahaug Harestad	Etablering av turvei fra Valahaug til Harestad. Turveien er en del av turveinettet i kommuneplanen.
3600	Lys på turveg Endrestø Viste	Vedtatt i sak 22/10 i Barn- og unges kommunestyre 25.11.2010 sier: "BUK ber kommunen om å sette opp lyktestolper på gang- og turstien mellom Endrestø og Viste Strand hotell." Saken ble videreført til behandling av sak 92/10 "Budsjett 2011 og økonomiplan 2011 – 2014", og investering i lys ble lagt inn i økonomiplan med utførelse i 2012.
3801	Renholdsmaskin Randaberghallen	Maskinen som benyttes til renhold i Randaberghallen i dag er utslitt, og det er behov for å skifte den ut.
	Branntekniske utbedringer	Løpende branntekniske utbedringer i kommunale bygg etter tilsyn fra Brannvesenet.

Ansvar	Prosjekt	Kommentar
	Ekstraordinært vedlikehold	Større vedlikeholds - og inneklimateiltak som skal føres i investeringsregnskapet. En forholdsvis stor del av disse midlene må brukes til å sette Sentrum og Grødem barnehage i stand til å kunne driftes til ny barnehage på Foren (eller en annen plass) er i drift.

Vann, avløp og renovasjon (selvkostområdene)

Midler i investeringsbudsjett for vann og avløp går til prosjekter for etablering av nye ledninger, utskifting av eldre ledninger og separering av overvann og spillvann.

Ansvar	Prosjekt	Kommentar
3530	Pumpestasjon Dalen	Utskifting av avløpspumpestasjon i Dalen. Eksisterende stasjon har store driftsproblemer og har dårlig arbeidsmiljø mht driftspersonell. Beløpet er økt fra 1,2 mill. kr i vedtatt økonomiplan til 1,7 mill. kr.
3530	Pumpestasjon Ryggveien	Utskifting av avløpspumpestasjon i Ryggveien. Eksisterende stasjon har kapasitetsproblemer og krever mye tilsyn. En skade på stasjonen ble utbedret i 2008, men kan ikke forvente at dette holder i lengden.
3450	Asbestsanering	Utskifting av vannledninger av materialtypen asbestsement. Ambisjonsnivå for utskifting er min. 1 km i året. Utskifting av asbestledninger skjer også gjennom andre tiltak/ prosjekter.
3450, 3530	Sanering Viste Hageby del 3	Det er gjennomført separering av avløpsvann og utskifting av asbestledning for vann for deler av Viste Hageby. Dette tiltaket er videreføring for andre deler av feltet. Tiltakene medfører at abonnenter kan koble ut septiktanker og bedre leveringssikkerhet for vann. Driftskostnader på avløpsiden reduseres da overvann ikke leveres til pumpestasjoner og Sentralreanseanlegget for Nord-Jæren.
3450, 3530	Sanering sentrum	Tiltak på vann- og avløpsanlegg i sentrum. Gjelder separering av avløpsvann (spillvann og overvann), samt utskifting av asbestledninger for vann.
3540, 3530	Utskifting biler	Tiltak i vedtatt økonomiplan, som gjelder utskifting av lastebil og hjullaster. Det er gjort en ny vurdering av behovet og investeringen går ut.
3550	Nedgravd avfallsstasjon Nordheiå	Etablering av nedgravd avfallscontainer for boligområde i Nordheiå. Stasjonen blir låst slik at abonnentene må bruke brikke for å kaste avfall i stasjonen. Dunksystemet vil bli skiftet ut med en sentral stasjon, slik det er etablert for andre boligområder i sentrum vest.

Tiltak ikke innarbeidet i budsjettet

Ansvar	Tjeneste	Tiltak	Kommentar
480	3350	Stilling som gartner	Grunnet økte arbeidsoppgaver og ansvar for større arealer er det behov for å styrke driftsressursen for park med en gartnerstilling. Konsekvens er at oppgaver nedprioriteres.
	3350	Offentlig toalett i Sentrum	Det er tidligere vedtatt at rådmannen skal vurdere offentlig toalett i sentrum. Det er ulike alternativ med ulike økonomiske rammer. Rådmannen vurderer løsningene som er presentert som for dyre i forhold til det vi får igjen for det, og har derfor ikke prioritert dette i sitt budsjettforslag. Alternativ 1 er 650-800.000 i årlige driftsutgifter. Alternativ 2 er investering på 700-900.000 + årlige driftsutgifter på 250.000 kr. Dette er priser fra 2010.

” Det er tidligere vedtatt at rådmannen skal vurdere offentlig toalett i sentrum (...) Rådmannen vurderer løsningene som er presentert som for dyre i forhold til det vi får igjen .”

6

Plan og forvaltning

Det planmessige Randaberg

Plan og forvaltning - fellestjenester

Fellestjenesters hovedoppgaver er administrasjon, ledelse og økonomi, saksbehandling og veiledning etter plan- og bygningsloven (plandelen), medvirkning i interkommunal og fylkeskommunal arealplanlegging og overordnet miljø- og naturforvaltningsansvar.

Byggesak og oppmåling

Avdelingens hovedoppgaver er saksbehandling og veiledning etter plan- og bygningsloven (bygningdelen) og matrikkelloven med tilhørende regelverk og forskrifter, samt føring og vedlikehold av fakturagrunnlag for kommunaltekniske gebyrer og eiendomsskatt.

Landbruk

Avdelingens hovedoppgaver er saksbehandling, rådgivning og næringsutvikling innen landbruk, miljø- og kulturlandskapsarbeid (både juridiske og økonomiske virkemidler) etter jordloven, konsesjonsloven, odelsloven og skogbruksloven.

Årsverk

Område	ÅV
Plan- og forvaltningssjef Planlegger	1,0 1,0
Bygesak og oppmåling: Avdelingsleder Ingeniør/saksbehandler KomTek-ansvarlig og merkantil *	1,0 4,0 0,3
Landbruk: Avdelingsleder/saksbehandler Fagkonsulent	1,0 0,5
Totalt	8,8

* KomTek-ansvarlig har i tillegg 0,7 årsverk som budsjettføres på tjenestområdet Tekniske tjenester

En generell økning i antall arealplaner og at lovverket stiller strengere krav (medvirkning / dokumentasjon / utredning) til offentlig planlegging, gir behov for å styrke planenheten. Dette gjøres ved å omdisponere resurser innenfor tjenestområdet f.o.m. 2012.

Antall stillingshjemler knyttet til byggesak er tilfredsstillende, forutsatt en byggeaktivitet som er i samsvar med gjeldende kommuneplan/boligbyggingprogram.

Salg av tjenester hos oppmåling har de siste årene gradvis avtatt fordi entreprenørene har egne landmålere eller leier inn private firmaer. Kommunen sitter da igjen med primæroppgavene knyttet til matrikkelloven og forvaltning av kartbasene. Frigjorte resurser omdisponeres for å styrke planenheten. Bemanningssituasjonen for landbruk er per i dag tilfredsstillende.

” Bemanningssituasjonen for landbruk er per i dag tilfredsstillende.”

KOSTRA-statistikk

	1127 Randaberg				
	2006	2007	2008	2009	2010
Plansaksbehandling					
Antall reg.planer vedtatt av kommunestyret siste år	1	3	4
Av disse fremmet som private forslag	0	1	2
Antall beb.planer vedtatt av kommunen siste år	1	0	0
Av disse fremmet som private forslag	1	0	0
Gj.snitt saksbeh.tid, vedt reg.pl (kalenderdager)	550	570
Antall beb.- og reg.planer sendt på høring	4	4	3
Byggesak og oppmåling					
Delegerte saker (antall vedtak)	326	262	216	240	222
Behandlede byggesaker innen 4 uker (%)	78	50	60	60	75
Klagesaker / hovedutvalgssaker	13	19	10	18	6
Gj.snitt saksbeh.tid, byggesaker (kalenderdager)	43	24
Andel søkn. om tiltak der komm. har overskredet lovpålagt saksbehandlingstid	4	4	3
Gj.snitt saksb.tid, kartforretning (kalenderdager)	30	70
Landbruk					
Produksjonstillegg - søknader	175	166	161	150	146
Jordloven - deling - søknader	5	4	4	1	3
Jordloven - omdisponering - søknader	7	6	2	4	3
Konsesjon - søknader	0	1	4	2	3
Landbrukseiendommer	...	243	243	239	239
Jordbruksbedrifter	98	96	91	86	82
Jordbruksbedrifter med husdyr	60	61
Jordbruksareal (daa) i drift (dyrka jord)	14 716	14 494	14 422	14 380	14 170
Dyrket jord (daa) som er godkj omdisp etter jordloven	6	40	1	5	2
Dyrket jord (daa) godkj omdisp etter pl og bygn.loven	11	70	3	4	43

Plan: En gjennomgang av de faktiske gebyrsatsene for våre nabokommuner, viser at Randaberg ligger litt under snittet for de minste planene og ca kr 11.000 under snittet for de største planene. Avviket i forhold til sammenligningssnittet, kan ligge i hvordan utregningen av plangebyret som KOSTRA etterspør, blir gjort. Randaberg har hatt få private planer og forholdsvis mange egeninitierte og andre off. planer til behandling de siste årene. Dette medfører høye kostnader og lave inntekter. Det tas sikte på en gj.gang av selvkostberegningen i løpet av 2012.

Byggesak: Selvkostberegninger viser at byggesak har riktig balanse mellom driftsutgifter og driftsinntekter, forutsatt at boligbyggingsprogrammet følges. Driftsutgiftene per innbygger til bygge- og delesaksbehandling og seksjonering, ligger noe lavere enn sammenliknbare kommuner og gjennomsnittet i Rogaland. Driftsinntektene per innbygger er omtrent på gjennomsnittsnivået. Det ble ryddet i regnskapsføringen i 2010. Noen av tallene fra tidligere år har derfor store avvik fra 2010-tallene.

Oppmåling: Aktiviteten som genererer inntekter for oppmåling, har gradvis blitt redusert de siste fire årene. Dr.utg. er ikke redusert, fordi dr.utg. hovedsakelig er knyttet til lønnskostn., nødvendige dataprogrammer og nødvendig utstyr. Balansen mellom inntekter og utgifter vil bli bedre for 2011 pga. to vakante stillinger og etterslep på inntekter. Det vil i første halvdel av 2012 være to vakante stillinger. Den ene vakante stillingen er helt nødvendig å få besatt snarest mulig i 2012. Den andre vakante stillingen må sees i sammenheng med behovene hos plan.

Landbruk: Staten overfører årlig ikke-øremerkede midler til kommunene til drift av landbrukskontoret. Mulighetene for inntekter på saksbehandling er små, da saksbehandlingsgebyrene bestemmes sentralt av staten og er svært lave. Statlig overføring til Randaberg kommune, til å drive landbrukskontor i 2010, var kr 1.040.000. Overføringerne ligger dermed høyere enn faktiske kostnader for drift av landbrukskontoret.

Kommentarer til den økonomiske situasjonen og måloppnåelse

Plan og forvaltning - fellestjenester

”Fellesutgifter” budsjetteres på ansvar 400 tjeneste 1200, men regnskapsføres på de ansvarsområdene og tjenestene de brukes. Dette medfører underforbruk på ansvar 400 tjeneste 1200 og overforbruk på de andre ansvars- og tjenesteområdene ved rapportering. Gebyrregulativet for planbehandlingen er etter selvkostprinsippet. Gebyrene skal dekke kommunens utgifter til behandling av private detaljreguleringsplaner fram t.o.m. 1. gangs behandlingen (avklaringsmøter, saksbehandling og planbearbeiding). Det budsjetteres med et ”gjennomsnittsår” der en ved regnskapsavslutningen setter av til fond eller bruker av fond avhengig av resultatet.

Omorganiseringen i 2010 førte til styrking av planressursene. Arbeidsoppgavene knyttet til nytt lovverk og generell økt aktivitet i kommunen gir likevel stor arbeidsbelastning. Kommunen har som hovedregel ikke kapasitet til å utarbeide egne planer, og en kjøper konsulenttjenester til planutarbeidelsen og delvis også saksbehandlingen. I tillegg kommer saksbehandling av private detaljreguleringsplaner, som i hovedsak styres av boligbyggingsprogrammet, og arealplaner knyttet til overordna samferdselstiltak.

Lang saksbehandlingstid hos fylkeskommunen (arkeologiske registreringer etter kulturminnelovens § 9) og fylkesmannen (klagesakene), for tiden på cirka ett år hver, fører til forlengelse av planprosessene med påfølgende utsettelser på igangsetting av tiltakene.

Byggesak og oppmåling

Gebyrinntektene for avdelingen varierer med byggeaktiviteten i kommunen, og inntektsgrunnlagene er derfor beregnet ut fra et ”gjennomsnittsår” der en ved regnskapsavslutningen setter av til fond eller bruker av fond avhengig av resultatet.

Byggesak

Gebyrregulativet er etter selvkostprinsipp og anslått å dekke 80 % av lønnsutgiftene. Deler av arbeidet, som veiledning og klagebehandling, kan ikke gebyrlegges. Samlede gebyrinntekter pr. år er avhengig av antallet og type bygge- og delingssaker. Gebyrinntektene for et ”gjennomsnittsår” er basert på at boligbyggingsprogrammet følges gjennom godkjenning av reguleringsplaner og salg av byggeklare boligtomter. Inntektene i 2011 har hittil vært lavere enn forventet, noe som skyldes at salg av tomter på Vestre Goa har blitt forsinket. Salget av resterende tomter på Vestre Goa ble gjennomført så sent som sommeren og tidlig høst 2011. Det er pr. dato få tomter på Vestre Goa som ikke er solgt. Byggesaksbehandling for Vestre Goa vil sannsynligvis generere betydelige inntekter for 2012. Dersom reguleringsplanprosessene for nye byggeområder drar ut i tid, kan kommunen likevel komme på etterskudd i boligbyggingsprogrammet. Dette kan medføre en inntektssvikt både i 2012 og 2013.

Den delen av KomTek-stillingen som belastes Tekniske tjenester, gjelder føring og vedlikehold av fakturagrunnlag for kommunaltekniske gebyrer. Dette utgjør 0,7 årsverk som finansieres av gebyrinntekter på Tekniske tjenester. Resterende 0,3 årsverk omfatter føring og vedlikehold av fakturagrunnlag for eiendomsskatt og merkantile ressurser.

Oppmåling

Oppmålingsenhetens inntekter kommer fra saksbehandlingsgebyr (ihht gebyrregulativet). Dette er betaling for oppmålingstjenester og fra opprettelse av tomter i nye reguleringsplaner. Dersom det blir vedtatt få reguleringsplaner i 2012, kan det medføre en inntektssvikt i 2012 og en forskyvning av inntekter til 2013.

Landbruk

Avdelingen er liten og endringer både i arbeidsmengde/-oppgaver og bemanning kan gi store utslag.

Nye tiltak innarbeidet i budsjettet

Plan og forvaltning - fellestjenester

Gebyrene økes med 3,25 % (prisstigningen).

Kommunestyrets vedtak i mulighetsstudiet utløser mange og store reguleringsplaner i årene framover.

Det er avsatt midler til planlegging til områdereguleringsplaner for Randaberg sentrum, Randaberg sentrum øst og Randaberg sentrum nord i 2012-2014 (ansvar 125 tjeneste 3010). Planleggingsmidler (reguleringsplaner) er videre innbakt i de ulike utbyggingstiltakene (f. eks gang- og sykkelveger, omsorgsboliger, ny skole).

I følge plan- og bygningslovens § 2-2 skal kommunene ha et kommunalt planregister. I kommunens felles IKT-investeringer er det lagt inn kr 60.000 til digital plandialog, som gir åpne og tilgjengelige planprosesser for alle (jf. deltagelsen i Smartkommuneprosjektet).

Videre er det lagt inn kr 50.000 til Byggsøk rasteradministrator slik at kommunen kan motta elektroniske byggesøknader (jf. deltagelsen i Smartkommuneprosjektet).

Byggesak og oppmåling

Gebyrene økes med 3,25 % (prisstigningen).

Tjenesteområdet skal spare kr 100.000. Dette gjøres ved hjelp av vakante stillinger på byggesak og oppmåling.

*” Det er lagt inn kr 50 000 til
Byggsøk rasteradministrasjon
slik at kommunen kan motta
elektroniske byggesøknader ..”*

- Artisten Hans Petter Hansen - nå bosatt på Randaberg - var et populært innslag under Eldreuka 2011 på Vardheim bo- og servicesenter denne høsten.

7

Helse og
omsorg

Arbeidsområder

Tjenesteområdet Helse og omsorg består av 11 avdelinger innen ulike fagområder som gir tjenestetilbud til personer over 18 år. Hver avdeling har utarbeidet forslag til sitt eget budsjett og økonomiplan. Dette avsnittet beskriver tjenesteområdet generelt og tiltakene som er prioritert i rådmannens budsjettforslag. Også noen av tiltakene som det ikke er funnet rom for i dette forslaget, er presentert. Målsetningen er å gi omsorgs- og helsetjenester etter gjeldende lovverk. Dette oppnås med fokus på trivsel, kvalitet og service. Helse og omsorg består av følgende ansvarsområder og tjenester:

Mottakskontor: Alle søknader om tjenester går gjennom mottakskontoret som foretar kartlegging og vurdering av behov (med unntak av fysio- og ergoterapitjenester hvor det ikke stilles krav om enkeltvedtak). Dette gir god oversikt over virksomhetens tjenesteyting og sikrer kvaliteten på saksbehandlingen iht lover og forskrifter. Eget mottakskontor sikrer likebehandling av søkere uavhengig av kapasitet i den enkelte avdeling. Mottakskontoret vurderer den enkeltes behov i lys av en total tjenesteproduksjon i kommunen og har kompetanse om tjenestetilbudet i spesialisttjenesten og fylkeskommunen. Det gir mulighet for samordning av tjenestetilbud til søkere med sammensatte behov.

Rehabiliteringskoordinator: Rehabiliteringskoordinator er organisatorisk knyttet til tjenesteområdet, Barn- og familie, men arbeider med brukergruppen 0 – 100 år. Hovedoppgaven er å etablere ansvarsgrupper, starte arbeidet med individuell eller koordinerende plan, sørge for at det blir utpekt en koordinator, samt gi veiledning og opplæring i forhold til individuell plan.

Nødvendig helsehjelp, hjemlet i Kommunehelsetjenesteloven §2-1: Tjenesten ytes i den enkelte brukers hjem eller i institusjon og kan innebære;

- Hjelp til personlig stell morgen og/eller kveld
- Hjelp til å bestille, oppbevare, dosere eller å gi medisiner
- Hjelp til tilrettelegging av måltider
- Trening for å opprettholde muskulatur og bevegelighet
- Observere og bistå medisinsk behandling i forhold til kreftomsorg inklusive smertebehandling, diabetes, hjerte og lungesykdommer m.m
- Tilsyn eller andre nødvendig besøk i løpet av dagen
- Opphold i institusjon for kortere eller lengre tid etter behov. Eksempel på dette kan være opptrening etter sykehusopphold, avlastning eller vurdering av helsetilstand

Praktisk bistand (inkl hjemmehjelp) og opplæring hjemlet i Lov om Sosiale tjenester §§ 4-3, 4-2a til d:

Dette kan innebære;

- Praktisk bistand til rengjøring i hus eller leilighet sammen med bruker
- Praktisk bistand til andre oppgaver i dagliglivet som innkjøp og legebekker
- Opplæring/ trening i ferdigheter som er kjent, eller i nye ferdigheter for å bidra til størst mulig grad av selvstendighet, i stor grad knyttet til personer med utviklingshemming
- Praktisk bistand i form av miljøarbeidstjeneste til å kunne mestre hverdagen i forhold til jobb, sosiale aktiviteter eller lignede. Tj. ytes i bofellesskap eller i den enkeltes hjem. Brukerne kan ha rus- og/ eller psykiske vansker
- Personlig assistanse til aktiviteter i dagliglivet der bruker selv er arbeidsleder
- Omsorgslønn til personer som har et særlig tyngende omsorgsarbeid
- Avlastning for personer over 18 år

Fysioterapitjeneste hjemlet i kommunehelsetjenesteloven §2-1: Tjenesten innebærer;

- Behandling og trening for eldre med funksjonssvikt i institusjon, personer med kroniske lidelser eller andre som vanskelig kan oppsøke private institutt, tjenesten ytes i institusjon, i eget hjem eller i treningslokaler
- Gruppetrening for personer med muskel/skjelettlidelser i basseng
- Opptrening etter operasjoner
- Vurdering av behov til tilrettelegging og enklere tekniske hjelpemidler. Hjelp til søknad og opplæring i bruk av hjelpemiddel

Ergoterapitjeneste.

Tjenesten innebærer;

- Vurdering av evne til å ivareta aktiviteter i dagliglivet
- Trene, tilrettelegge og finne kompensatoriske tiltak (oftest tekniske hjelpemidler) for å kunne opprettholde så stor del av de vanlige aktivitetene som mulig. Dette kan være tiltak fra ADL-hjelpemidler, fjerne dørterskler til tilrettelagt bil, fjernstyrt omgivelseskontroll og boligombygging.
- Bistå i søknadsprosessen, følge søknaden til "varen" er levert
- Opplæring i bruk av hjelpemiddel

Hjelpemiddellager.

Tjenesten innebærer;

- Utlevering/ innsamling av kommunale og statlige hjelpemidler, reparasjoner og installasjoner

Psykiatrisk sykepleietjeneste hjemlet som nødvendig helsehjelp etter kommunehelsetjenesteloven §2-1.

Dette vil være samtaler i hjemmet eller på kontor og kan være:

- Den første kontakt for å få hjelp med psykiske vansker
- Oppfølging og observasjon av kjent psykisk sykdom
- Mestringsgrupper hvor flere sammen kan arbeide med sine psykiske vansker
- Veiledning og samarbeid med andre fagpersoner eller personell som møter brukergruppen
- Informasjon og kontakt med brukerorganisasjoner

Trygghetsalarm.

- Mulighet til å kunne tilkalle hjelp raskt ved sykdom eller utrygghet.

Dagtilbud/ kontaktsenter

- Tilbud til eldre personer, personer med psykiske vansker eller med utviklingshemming som ikke er i ordinær jobb eller tilrettelagt arbeid. Dette betyr dagtilbud tilpasset den enkeltes nivå gjennom
 - Enkel produksjon
 - Tilrettelagt opplegg i forhold til sosial trening, trening i ADL (aktiviteter i dagliglivet), kommunikasjon, fysisk trening med mer.

Kjøkken/ kafé/ middagsombringning.

Drives etter "retningslinjer for kostholdet i helseinstitusjoner" og "ernæringspolitiske retningslinjer for Randaberg kommune". Tjenesten består i;

- Innkjøp, tilberedning og levering av mat til sykehjem, bofellesskap, dagsenter, personalkantiner og til kafè.
- Middagsombringning til hjemmeboende som selv ikke er i stand til å skaffe/ tilberede middag

Frivillighetskoordinator.

- Tilrettelegger for frivillig innsats og aktiviteter på Vardheim bo- og aktivitetssenter.
- Medspiller i det totale tilbudet for eldre i Randaberg kommune

Brukergruppen for alle tjenester er:

- Yngre personer med funksjonshemming, (over 18 år)
- Personer med psykisk utviklingshemming
- Personer med psykiske vansker og/ eller rusproblemer
- Eldre med redusert funksjonsnivå
- Eldre med demensdiagnose
- Personer som trenger pleie- og omsorg i sluttfasen av livet, i hjemmet eller i institusjon
- Andre som for en kortere periode trenger behandling eller opptrening etter sykdom eller skade

Fakta om tjenesteområdet

Årsverk. Tjenesteområdet har for 2009 budsjettert med følgende årsverk:

Avdeling	ÅV 2010	ÅV 2011
332 Sykehjem	21,38	21,38
333 Kjøkken	4,40	4,40
339 Mottakskontor	3,20	3,20
341 Felles,adm	3,00	3,00
342 Dalen	18,94	18,94
343 Nyvoll	10,20	10,00
Vestre goa	13,90	13,90
344 Vardheim	27,93	25,80
345 Sentrum	12,76	12,76
346/347 Solhadle	35,00	35,10
348 Vistestølen	24,40	23,86
349 Nordheiå	16,56	16,56
392 Torset	14,98	12,24
Sum	206,65	201,14

“ ... Dette kan være tiltak fra ADL-hjelpemidler, fjerne dørterskler til tilrettelagt bil, fjernstyrt omgivelseskontroll og boligombygging (om Ergoterapitjenesten).”

Tjenesteområdet yter tjenester til antall brukere fordelt slik:

Det er gjort en endring i rapportering fra 2009 til 2010. Brukere 0-17 år er ikke tatt med, da helse og omsorg bare gir tjenester til innbyggere over 18.

Antall brukere fordelt:									
2008	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Alder	Menn	Menn	Menn	Kvinner	Kvinner	Kvinner	Alle	Alle	Alle
18-49	49	53	55	74	70	79	123	123	134
50-66	34	42	39	43	51	53	77	93	92
67-74	14	12	12	33	35	36	47	47	48
75-79	17	14	14	23	27	28	40	41	42
80-84	10	14	15	34	30	31	44	44	46
85-89	8	5	6	36	35	28	44	40	34
90-200	8	8	7	17	20	26	25	28	33
Totalt	140	148	148	261	268	281	401	416	429
Snittalder	59		58	63			62	62	63

Tallene over viser en økning fra 416 til 429 tjenestemottakere fra 2010 til 2011, og en økning i aldersgjennomsnittet fra 62 til 63 år.

RANDABERG KOMMUNE
BUDSJETT 2012/ØKONOMIPLAN 2012-2015

SIDE 78

Antall brukere med vedtak på nødvendig helsehjelp									
	2009	2010	2011	2009	2009	2010	2009	2010	2011
Alder	Menn	Menn	Menn	Kvinne	Kvinne	Kvinne	Alle	Alle	Alle
18-49	12	18	22	19	18	19	31	39	41
50-66	15	19	20	12	10	12	27	29	32
67-74	8	6	5	10	13	17	18	19	22
75-79	8	12	8	11	15	12	19	27	20
80-84	4	8	8	19	20	19	23	28	27
85-89	4	0	4	22	23	18	26	23	22
90-200	5	5	7	10	9	15	15	14	22
Totalt	56	68	74	104	108	112	160	179	186
Snittalder	64	61	62	70	71	72	68	67	68

Tabellen viser at snittalderen er steget fra 67 til 68, og antall brukere som mottar nødvendig helsehjelp, er øket med 7 fra 2010 til 2011.

Antall brukere med vedtak på praktisk bistand, daglig gjøremål									
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Alder	Menn	Menn	Menn	Kvinner	Kvinner	Kvinner	Alle	Alle	Alle
18-49	8	7	7	10	9	10	18	16	17
50-66	15	10	16	7	9	10	22	19	26
67-74	1	3	3	6	8	9	7	11	12
75-79	5	6	4	7	9	8	12	15	12
80-84	0	3	5	19	18	16	19	21	21
85-89	4	1	4	20	21	15	24	22	19
90-200	2	2	4	8	8	13	10	10	17
Totalt	35	32	43	77		81	112	114	124
Snittalder	62		67	75		74	71	72	72

Antall brukere med vedtak på praktisk bistand, BPA									
2008	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
	Menn	Menn	Menn	Kvinner	Kvinner	Kvinner	Alle	Alle	Alle
Totalt	5	4	4	5	5	5	10	9	9
Snittalder	49		49	42		44	45	45	46

Denne tabellen er noe forenklet pga personvern.

“ Samhandlingsreformen (...) har oppstart 1. januar 2012. Vi vet fortsatt ikke omfanget av de endringene det vil medføre for oss.”

Antall brukere med vedtak dagtilbud:									
2008	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Alder	Menn	Menn	Menn	Kvinner	Kvinner	Kvinner	Alle	Alle	Alle
18-49	5	5	5	6	7	5	11	12	10
50-66	0	0	0	4	4	5	4	4	5
67-74	1	0	0	0	0	0	1	0	0
75-79	1	3	2	4	3	2	5	6	4
80-84	2	3	2	8	4	4	10	7	6
85-89	2	0	0	9	5	4	11	5	4
90-200	1	1	1	1	2	4	2	3	5
Totalt	12	12	10	32	25	24	44	37	34
Snittalder	62	62	59	71	66	69	69	65	66

Antall brukere av våre tjenester har økt fra 416 til 429 fra 2010 til 2011. Snittalderen er gått opp fra 62 til 63 år.

Kommentarer til den økonomiske situasjonen

Avdelingene har i 2011 hatt fokus på å redusere driftskostnader etter gjeldende føringer i økonomiplanene. For å imøtekomme denne reduksjonen er følgende tiltak gjennomført:

- Innsparing av 2,74 årsverk på dagsenter fra mennesker med psykisk funksjonshemming.

Dette er løst ved å trekke ansatte i boliger med i dagsenterdriften; reduksjon av møtevirksomhet, personal og fagmøter, unngå innleie av vakter som utløser overtidsbetaling, unngå innleie ved sykdom, dersom dette er forsvarlig, og ansatte har gått fra hver fjerde helg til hver tredje helg i turnus.

Arbeidet med tilpasning av driftsutgifter vil også fortsette i 2012. Dette primært for å skape nytt handlingsrom for nye oppgaver i forhold til samhandlingsreformen og demografisk utvikling. Vi vil ha hovedfokus på hjemmetjenesten. Alle vedtak skal evalueres og revurderes, sett i lys av behov og nye serviceerklæringer. Randaberg kommune ligger høyere enn landsgjennomsnittet på Kostra tall når det gjelder hjemmetjenester. Selv om noe av forklaringen skyldes lav dekningsgrad av sykehjemsplasser, og høy pleietyngde i hjemmetjenesten, mener vi at tjenesten må ha en ny gjennomgang, for å se på eventuelle ressursbesparende grep.

	1127 Randaberg		Gj.snitt kgr 08	Gj.snitt Rogaland	Gj.snitt landet
	2009	2010	2010	2010	2010
Korrigerte br drutg pr. mott av hjtj (i kroner)	355 511	334 528	204 066	223 240	185 128
Andel hjtj.mott med omf bistandsbehov, 67 år +	26,7	25,4	16,4	11,7	11,9
Pl i inst i % av mott av pleie- og omsorgstjenester	8,6	7,7	16,7	19,8	20,7

Kort informasjon fra avdelingene

Mottakskontor

Mottakskontoret består i dag av leder og tre saksbehandlere. I løpet av 2011 har saksmengden økt da flere innbyggere søker helse og omsorgstjenester. I tillegg stilles det høye krav til kvalitet på saksbehandlingen. Når søknadsmengden øker i volum, blir det viktig å fordele ressursene på en rettferdig måte slik at tilgjengelige ressurser kommer flest mulig innbyggere til gode. Rett tjeneste til rett tid i rett omfang er sterkt poengtert i Aktiv omsorg 2020. Mottakskontoret har i 2011 utarbeidet serviceerklæringer for de fleste av tjenestene. Disse skal til politisk behandling i oktober 2011.

Sykehjem

God fagdekning og pr i dag lege 6 timer/uke + turnuskandidat i perioder. Det er lagt inn 12 timer/uke i budsjettet, men det har ikke vært mulig å ansette ny lege enda. Samhandlingsreformen samt ny lov om kommunale helse- og omsorgstjenester har oppstart 01.01.12. Vi vet fortsatt ikke omfanget av de endringene det vil medføre for oss. Det vi vet er at kommunen vil få ansvar for utskrivingsklare pasienter fra dag 1. Dette har vi jobbet aktivt med de siste årene ved at vi har bedre saksbehandling og er bevisste ift. hvem som har behov for et opphold i sykehjem. Det har ført til at vi i perioder har hatt flere ledige senger på sykehjemmet. Det er en forutsetning for å kunne ta imot de pasientene vi forventer fra SUS. Vi har i flere år arbeidet i tråd med samhandlingsreformen ved å ta imot stadig flere behandlingstrengende pasienter fra spesialisthelsetjenesten, samt ofte å kunne ta imot dem fra første dag. Vi antar at vi vil få et større ansvar for kroniske pasienter, med bl.a. KOLS og revmatiske lidelser, og at de fleste av disse vil være eldre mennesker. Det betyr at vi trenger økt kompetanse innenfor disse områdene. Slik jeg ser det i dag vil vi ha behov for økt kompetanse på:

- Den nye loven om kommunale helse- og omsorgstjenester, geriatri, KOLS, rehabilitering etter slag og evt. revmatisme.

Kjøkken

Kjøkken har hatt stabil drift, og redusert rammen med 2,8 %. Den økonomiske målsettingen for kjøkken/kafe er å ha stabile inntekter for å holde budsjettrammen. Prisen på matvarer har økt en god del de siste årene på bakgrunn av at prisen på råvarer er øket.

Vistestølen bofelleskap for demente

Faglighet og ramme for ressurser stemmer mer overens nå enn for ett år siden. Dette har gitt positive resultater. Det er mer kontinuitet i personalgruppen og bra kompetanse. I perioder er det behov for 1:1-bemanning, ofte på flere om gangen. Dette gjør det vanskelig å greie å holde vedtatt budsjettamme. Det arbeider aktivt for å finne de beste løsningene på denne type utfordringer på Vistestølen.

Vardheim, omsorgsboliger og dagsenter

Det er i senere tid et økende behov for bofelleskap med heldøgntjeneste. Brukerne har et økt behov for tettere oppfølging, og et bofelleskap vil i større grad gjøre det mulig å kunne å bo der livet ut. Det vil være mulig å gjøre 10 leiligheter i bygg A om til et nytt bofelleskap, ved å bygge om fellesarealene utenfor disse leilighetene til kjøkken/oppholdsrom. Dette er lagt inn som tiltak i Arena fra 2013.

Sentrum, bofelleskap for mennesker med psykisk utviklingshemming

Det var forventet et overforbruk i fastlønn pga kuttet på 2,8 % på fastlønn, dette ble primært dekket inn ved redusert innleie. Det har det første halve året vært et stort sykefravær og lite tilgang på vikarer. Dette medførte redusert bemanning på vakter og sammenhengende over tid som igjen medførte en slitasje og mistriivsel, dette viste også igjen på den psykososiale vernerunden som ble tatt i april. Det er nå pr 1/9-11 ansatt i alle stillinger og en ny trivsel undersøkelse som ble tatt i oktober viser at trivselen er tilbake i avd. Sentrum. Det store sykefraværet viser også igjen på vesentlig høyere innkommet refusjon.

Solhadle, hjemmesykepleie og nattjenesten

Det har ikke vært like stor økning i antall nye brukere i hjemmesykepleien fra 2010 til 2011, som fra 2009 til 2010. Oppg. og tj. blir likevel mer spesialisert og faglig krevende. Dette krever at det er god tilgang på fagfolk, og at det er mulig å satse på kompetansehevende tiltak i tjenesten. I hjemmesykepleien er det innført håndholdte terminaler for å effektivisere tiden som blir brukt til dokumentasjon. Etter tilsynet i demensomsorgen, ble 3,74 årsverk overført til Vistestølen bofelleskap, da det er å foretrekke å ha faste nattevakter tilknyttet nattjeneste Vistestølen.

Nyvoll/Vestre Goa nytt bofelleskap for mennesker med psykiske lidelser

Året 2011 har vært stabilt bemanningsmessig/økonomisk. Første driftsår på Vestre Goa gått svært bra med tanke på den store omveltningen det har vært for brukerne å flytte fra institusjon til egen leilighet. Suksess faktoren har vært stabile og flinke fagfolk, og sist men ikke minst nok bemanning. Vestre Goa har mange store/ hele årsverk noe som medfører stabilitet/kontinuitet i tjenesteytelsen. Vi har også brukt 2011 til å bygge opp en god ekstravakt base slik at vi har flere personer å spille på ved innleie. Har i 2011 betalt lønn 50% til psykiatrisk helsearbeider, som skal betales av Kvitsøy kommune. Kontaktsenteret har hatt en jevn pågang fra 3-6 personer pr dag. Men vi skulle hatt ett bedre lokale som var bedre egnet til kontaktsenter, og da gjerne blitt mer attraktiv for flere brukere.

Vi foreslo i Plan for psykisk helse foreslå å flytte kontaktsenteret til Ungdomshuset. Dette for å prøve å nå flere med psykiske problemer til å ta i bruk kontakt senteret, men også for å dra ut synergi effekter ved å være samlokalisert med jobb sentralen. Pga av sykdom har vi brukt miljøarbeidere til å drifte kontaktsenteret. Så for 2012 vil den 60% stillingen som tilhører kontaktsenteret bli foreslått kuttet, og at kontaktsenteret blir driftet av miljøarbeidere som i dag. Dette vil medføre noen endrede åpningstider.

Torset, bofellesskap for mennesker med psykisk utviklingshemming

I forbindelse med en organisasjonsendring i boligene i helse –og omsorg, ble det fra 08.08.11 en omlegging av driften ved Vistnesveien dagsenter. Fra denne datoen ble dagsenteret kun driftet av personal fra boligene, og ikke av egen personalgruppe på dagsenteret som tidligere. Med denne omleggingen har vi spart inn 2,74 årsverk i helse-og omsorg. Den økonomiske situasjonen på Torset er fornuftig, og pr d.d er alle stillinger besatt, og med riktig fagkompetanse.

IT ansvarlig, Helse og omsorg

Helse og omsorg har innført flere elektroniske fagprogram. Gericar er vårt dokumentasjonssystem, GAT er et elektronisk turnus/arbeidsplanssystem og i tillegg arbeides det med å knytte seg opp til det nasjonale Helsenettet. Når Helsenettet er på plass, vil det være mulig med elektronisk informasjonsutveksling ift pasientopplysninger mellom fastleger, SUS og kommunen. IT stillingen har ansvar for å utarbeide opplæringsplaner til våre 350 ansatte, oppdatere og utvikle muligheter som ligger i systemene. Denne stillingen blir også brukt som support til ledergruppen i Helse og omsorg, samt veiledning og opplæring til ledere i Barn og familie.

Tiltak innarbeidet i budsjettet.

Økning i kompetansemidler

For å møte nye opplæringsbehov i forbindelse med samhandlingsreformen, har det vært mulig å sette av kr 200 000,- , ekstra på opplæringsbudsjettet til kompetansehevede tiltak

Tilskudd fysioterapeuter

Det er satt av midler til et nytt tilskudd for fysioterapeut. Fysioterapeutene som i dag driver med tilskudd må gjøre en tydelig prioritering på tilbudet som ytes. Pasienter med lettere muskulære plager anbefales å trene fremfor å søke individuell behandling. Pasienter med ryggplager tilbys veiledet trening. Behandlingstiden pr pasient er i mange tilfeller redusert til 30 minutter, selv om de kunne hatt behov for mer, noen skulle hatt 2 behandlinger pr uke uten at det kan imøtekommes. Det er et bestående etisk dilemma hvordan ressursene skal fordeles. Kommunen har fått inn to søknader om driftstilskudd til fysioterapeuter. En fysioterapeut søker utvidet driftstilskudd. Han har i dag et tilskudd på 40% og ønsker dette utvidet til 60%. En søker om fullt tilskudd. Kommunen kan velge å lyse ut et helt tilskudd, eller velge å øke driftstilskudd til eksisterende fysioterapeuter

Investering Torset

Tre nye leiligheter og en personalbase er under planlegging på Torset. Disse skal være ferdigstilt og klar til innflytting den 01.01.2013. Torset øker da fra 6 til 9 leilighet. En vil kunne imøtekomme behov for flere leiligheter tidligere enn en greier å ferdigstille et nytt bofellesskap for mennesker med psykisk utviklingshemming, og vil kunne få bedre ressursutnyttelsen av driften.

Investering Vardheim

På Vardheim er det satt av midler i 2012 til ombygging av et felleslokal, slik at en på sikt kan drifte 10 leiligheter som et bofellesskap med heldøgnsbemanning. Det er stort behov for denne type tjenester, og denne ombyggingen vil kunne møte noe av behovet inntil nye bofellesskap er på plass på Vardheim.

Tiltak som ikke er innarbeidet i budsjettet

Driftsmidler til PDA (håndholdte terminaler i hjemmesykepleien): Kr 80 000 per år.

8

Skole

Det lærende Randaberg

Tjenesteområdet består av åtte ansvarsområder. Kommunens tre skoler er store og de utgjør ca 90 % av budsjettet til tjenesteområdet. Alle skolene har SFO-tilbud. Kommunens ATO-avdeling er lagt til Harestad skole, men avdelingen gir tilbud til elever fra hele kommunen.

Skolene har egen avdelingsleder som har utarbeidet sitt forslag til budsjett og økonomiplan. Fordeling av budsjettet er gjort på rektormøter i samsvar med ressursfordelingsmodellen som er utarbeidet for tjenesteområde skole.

I det påfølgende presenteres først tjenesteområdet. I samsvar med retningslinjene gjøres dette i form av en oversikt av de årsverk områdene omfatter. Rammene for denne framstillingen tillater ikke en utdypende presentasjon av alle ansvarsområdene. Dette vil kunne finnes i de enkeltes avdelingers framstilling. Dernest følger en kort faktadel med de mest relevante KOSTRA-tall, kommentar til den økonomiske situasjon og måloppnåelse, beskrivelse av nye tiltak innarbeidet i budsjettforslaget og til slutt en beskrivelse av tiltak som det ikke har vært mulig å innarbeide. Alle tjenester og ansvarsområder er hjemlet i opplæringsloven.

Arbeidsområde

Skole består av følgende ansvarsområder og tjenester:

Ansvar	Tjeneste
122	Skole felles: <ul style="list-style-type: none"> • Kjøp av skoleplass i andre kommuner • Kompetanseutvikling • Tiltak på tvers av skolene • Voksenopplæring • Skoleskyss
210	Grunnskole, Harestad
211	SFO, Harestad skole
212	ATO, Harestad skole, skoletilbud, SFO-tilbud for elevene på ATO
230	Grunnskole, Grødem
231	SFO, Grødem skole
250	Grunnskole, Goa
251	SFO, Goa skole

Skoleadministrasjon og BOF er samlokalisert i Torvmyrveien. Dette gir gode muligheter til tverrfaglig samarbeid.

Samlokaliseringen av alle faggrupper som har barn og unge som målgruppe anses som en suksessfaktor for å skape et godt tverrfaglig samarbeid.

” Kommunens tre skoler er store og de utgjør cirka 90 prosent av budsjettet til tjenesteområdet.

Årsverk

Tjenesteområde skole består av ca 209 årsverk fordelt på 250 ansatte. Nedenfor følger en oversikt over årsverk fordelt på ansvarsområdene.

122 Skoleadministrasjon + voksenopplæring	
Skolesjef	1,0
Rådgiver	2,0
Voksenopplæring	1,8
Totalt	4,8

210 Harestad skole	
Rektor	1
Inspektører	3
Kontorsekretær	1
Lærere	57,4
Miljøterapeuter	5,22
Assistenten	4
Årsverk skole:	71,36

211 Harestad skole, SFO	
Faglig leder	1
Fagarbeidere/assistenter	
Antall årsverk SFO	5,58

212 Harestad skole, ATO	
Faglig leder	0,4
Pedagoger	1
Miljøterapeuter	6,4
Fagarbeidere/assistenter	0,93
Antall årsverk i ATO	8,73

230 Grødem skole	
Rektor	1
Inspektør (inkl adm introbasen)	2,6
Kontorsekretær	1
Lærere	55,77
Miljøterapeuter	2,5
Assistenten	2,7
Årsverk skole:	65,57

230 Grødem skole, introbasen	
Introbase	1,97
Tospråklige lærere	2,7
Antall årsverk	4,67

231 Grødem skole, SFO	
Faglig leder	0,4
Fagarbeidere/assistenter	5,4
Antall årsverk SFO	5,8

250 Goa skole	
Rektor	1
Inspektører	1,6
Kontorsekretær	1
Lærere	32
Miljøterapeuter	3
Årsverk skole:	38,6

251 Goa skole, SFO	
Faglig leder	0,4
Fagarbeidere/assistenter	3,95
Antall årsverk SFO	4,35

“ Skole består av cirka 209 årsverk fordelt på 250 ansatte.

Fakta om tjenesteområde/KOSTRA:

	1127 Randaberg			Gjnsn komm 08	Gjnsn Rogaland	Gjnsnitt landet
	2007	2008	2009	2009	2009	2009
Prioritering						
Netto driftsutgifter i prosent						
Netto driftsutgifter til grunnskoleundervisning (202), i prosent av samlede netto driftsutgifter	33,2	31,2	30,8	26,6	25	22,5
Netto driftsutgifter til skolelokaler og skyss (222, 223), i prosent av samlede netto driftsutgifter	5,6	4,8	5,2	6,2	5,1	5,8
Netto driftsutgifter til skolefritidsordningen (215), i prosent av samlede netto driftsutgifter	0,2	0,1	0,1	0,4	0,5	0,5
Voksenopplæring						
Netto driftsutgifter til voksenopplæring (213), i prosent av samlede netto driftsutgifter	0,3	0,2	0,2	0,6	0,5	0,4
Voksenopplæring						
Netto driftsutgifter til voksenopplæring (213), i prosent av samlede netto driftsutgifter	0,3	0,3	0,2	0,4	0,4	0,4
Dekningsgrader						
Andel elever i kommunens grunnskoler, av kommunens innbyggere 6-15 år	98,1	98,4	98,5	97,7	96,5	96,8
Andel elever i grunnskolen som får særskilt norskopplæring, prosent	3,8	3,1	2,9	4,2	5,8	7,3
Andel elever i grunnskolen som får morsmålsopplæring, prosent	2,6	1,6	1,8	1,8	3,0	3,2
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, prosent	6,4	6,7	8,9	8,4	7,2	8,2
Timer spesialundervisning i prosent av antall lærertimer totalt	25	19,9	22,5	18,7	17,3	17
Andel elever ved spesialskoler ift alle elever i ordinær grunnskole, pst	0	0	0	0,2	0,1	0,2
Andel elever i spes.grupper og -skoler ift alle elever i grunn- og spesialsk, pst	0,4	0,4	0,4	0,5	0,8	0,8
Andel elever i grunnskolen som får skoleskyss, prosent	3,8	3,6	5,8	24,3	14,4	22,9
Skolefritidsordningen						
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal SFO, prosent	54,6	56,4	57,8	58,6	57,4	60,6
Andel elever i SFO med 100 % plass, prosent	68,5	59,7	71,4	47,6	60,4	56,1

	1127 Randaberg			Gjnsn komm 08	Gjnsn Rogaland	Gjnsnitt landet
	2007	2008	2009	2009	2009	2009
Andel av 6 åringer som fortsetter i SFO andre året	97	94	96	95	97	95
Utdypende tjenesteindikatorer						
Elever per kommunal skole	533	533	520	231	251	214
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.til 4.årstrinn	12,9	12,9	12,2	13,4	13,2	13,2
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 5.til 7.årstrinn	13,9	13,9	13,6	13,1	13,4	13,2
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 8.til 10.årstrinn	15	12,8	13	15,1	14,8	14,9
Antall elever per datamaskin	2,6	2,2	2,2	3,4	3,4	3,3
Overgang til vg skole	99,4	99,3	98,3	97,2	97,4	96,6
Gjennomsnittlige gr.skolepoeng	38,6	38,5	40

Kommentarer til KOSTRA-tall

Kostratallene er ikke eksakt kunnskap. Dette gjelder særlig sammenligninger mellom kommunene. Til det er det for mange variabler som spiller inn på hva og hvordan den enkelte kommune er organisert og regnskapsfører sine tall. Dette har allikevel bedret seg år for år, og tallene brukes i dag i stor grad når analyser skal foretas av tjenester kommunene utfører. For skole sin del bygger kostratallene stort sett på rapportering i GSI. Kommentarer til noen av nøkkeltallene:

- Randaberg kommune har en ung befolkning. Netto driftsutgifter til grunnskoleundervisning i prosent av samlede netto driftsutgifter i kommunen blir derfor høy. Når prosentandelen de siste årene er blitt lavere, henger det sammen med at andel barn av total befolkning er blitt mindre.
- Netto driftsutgifter til skolefritidsordningen på GSI er svært lave for Randaberg kommune. Her er det nok en feilkilde fordi det brukes ressurser fra skoledelen inn i SFO uten at det viser på budsjettet. For 2012 vil skolene føre flere lønnsressurser på SFO slik at bildet blir riktigere.
- Voksenopplæringen. Her er tallene nokså stabile. Kommunen bruker mindre ressurser på dette området enn kommuner det er naturlig å sammenligne seg med. Voksenopplæringen samarbeider med NAV, PPT og har annonse i Bygdebladet hver vår for å fange opp de som har behov for denne tjenesten. Alle som søker om voksenopplæring og har rett på denne tjenesten får et tilbud.
- De fleste elevene i Randaberg går på kommunens grunnskoler. Ca 1,5 % går på private skoler.
- Elever som får særskilt norsk og morsmålsopplæring.

Kommunen har lagt om opplæringen av denne elevgruppen. Målet er at elever skal få intensiv norskopplæring og dermed lære språket raskere. Perioden de får morsmål/tospråklig opplæring skal dermed reduseres. Ut fra kostratallene kan en ikke se noen klar utvikling på dette enda, men ser en på bemanning i introbasen så er det en klar dreining i fra 4,2 årsverk morsmåls lærere i 2010-2011, til 2,7 årsverk skoleåret 2011-2012.

- Randaberg kommune bruker mye ressurser til spesialundervisning. Timer til spesialundervisning i prosent av antall lærertimer totalt, er godt over gjennomsnittet for kommunegruppe 8 og for landet totalt.

I budsjettskrivet for 2011 sa vi at dette er ikke en ønsket utvikling og at skolene, sammen med PPT, ville ha fokus på å redusere disse tallene for skoleåret 2011-2012. GSI for 2011 viser at kommunen har lyktes med å redusere antall elever som får spesialundervisning. Opplæringsloven slår fast at alle elever skal få undervisning tilpasset sine evner og forutsetninger. I stortingsmelding 18, Læring og fellesskap, står det: Tilpasset opplæring handler om å skape god balanse mellom evnene og forutsetningene til den enkelte elev og fellesskapet. Det forutsetter at skolen løpende vurderer, varierer og endrer egen praksis og det kan bedre gis dersom flere får tilpasninger innenfor den ordinære opplæringen. Departementet vil presisere i opplæringsloven at skolene, før det fattes vedtak om spesialundervisning, skal kartlegge, vurdere og eventuelt prøve ut nye tiltak innenfor rammen av tilpasset opplæring.

- Tallene under ” utdypende tjenesteindikatorer” er nokså stabile. Tidlig innsats er et viktig satsingsområde for kommunen. Ved å ha små grupper de første årene elevene går på skole, har vi god mulighet til å følge opp barn og kunne sette inn tiltak raskt når vi ser at det er nødvendig.

Elevgruppene blir noe større på mellomtrinnet. Oftest er klassene like store på mellomtrinn og ungdomstrinn. Når gruppestørrelsen, slik den fremgår av kostratall, hos oss ser ut til å gå ned på ungdomstrinnet, så betyr ikke det at klassestørrelsen blir mindre på ungdomstrinnet men at det brukes flere timer til delingstimer i ulike fag. 2. fremmedspråk og fordypning i engelsk/norsk betyr også at det blir brukt flere delingstimer.

- Elevene fra Randaberg på indikatoren overgang til videregående skole er fortsatt høy. Fra og med 2012 skal kommunen være med på prosjektet Ny GIV. Dette vil trolig bety at de aller fleste elevene vil starte på videregående opplæring. En enda viktigere effekt av prosjektet tror vi vil være at flere gjennomfører videregående skole.
- Fortsatt ligger Randaberg godt an når det gjelder datamaskiner pr. elev. Dette har vært et satsingsområde hos oss over flere år. Vi har på en måte nådd et tak i forhold til hvor mange maskiner vi kan ha på skolene våre viss ikke elevene skal ha hver sin datamaskin. Harestad skole har et pilotprosjekt der en prøver ut lesebrett på en 9. klasse. Prosjektet følges av UiS og lesesenteret der. I formannskapet mai 2011 ble dette prosjektet presentert. Link til presentasjonen følger her. <http://www.randaberg.kommune.no/edbfilehandler.ashx?dokid=11009188&kom=randaberg&version=1&reserved=0&variant=A&name=Saksfremlegg&fext=S&pageID=1715&digest=g5Ar6zz4xbL3y8gSrUjALwgg>.
- Gjennomsnittlige grunnskolepoeng er lavt for Randaberg for 2009. Det er naturlig at det er en viss variasjon fra år til år. Tallene for 2010 er høyere enn for 2009.

Kort om de ulike tjenesteområdene

Ansvar 210, 230 og 250- skole:

Skolene skal gi barn og unge et opplæringstilbud i tråd med lovverk og læreplan. Grunnleggende styringsverktøy for opplæringen er Kunnskapsløftet (LK06) og opplæringsloven med forskrift. Skolen skal legge til rette for et godt læringsmiljø og gi elevene tilpasset opplæring i tråd med elevenes evner og forutsetninger. Hovedsatsingsområdene for skolene våre er derfor læringsmiljø og læringsutbytte. Det gjennomføres brukerundersøkelser og kartleggingsprøver. Resultatene av prøver og undersøkelser er viktige innspill i arbeidet for å sikre en god kvalitet på skolene våre i tråd med nasjonale og lokale føringer. Elever som ikke har, eller kan få, et tilfredsstillende utbytte av den ordinære undervisningen, har rett til spesialundervisning. Elever som får spesialundervisning følger en individuell opplæringsplan. Lærerne utgjør den største yrkesgruppen i skolene. En har hovedutlysning til nye lærerstillinger i januar/februar. Det har til nå vært nok lærere som har søkt på stillinger ved hovedutlysningen. Det er derimot svært vanskelig å få kvalifiserte lærere når det oppstår behov for det midt i skoleåret. Vikarsituasjonen er i noen perioder svært vanskelig og skolene slikter med å få kvalifiserte lærere når det oppstår akutte situasjoner som f.eks. ved sykemeldinger.

Videreutdanning/kompetanseheving:

Det utarbeides hvert år kompetanseplan for skolene i Randaberg. Denne legges frem til politisk behandling i mai/juni. Link til kompetanseplan for 2011-2012: <http://www.randaberg.kommune.no/edbfilehandler.ashx?dokid=11009203&kom=randaberg&version=1&reserved=0&variant=A&name=KOMPETANSEPLAN+FOR+SKOLENE+2011-2012&fext=DOCX&pageID=1715&digest=kmqp1SUFsVlqZ8qCyQR9Qgg>.

I skoleåret 2011-2012 får 9 lærere videreutdanning. De følger da den sentrale avtalen. Den legger opp til at lærere som tar videreutdanning får redusert arbeidstid med full lønn for å videreutdanne seg. Det er en god avtale for lærerne men en svært dyr avtale for kommunene. For Randaberg kommune utgjør midlene vi får fra staten kr. 500.000,-. Disse pengene går til reduksjon av årsverket for lærerne som tar utdanningen. I tillegg betaler staten for studieplassene. Egenandelen for kommunen er også på kr. 500.000,-. Skoleåret 2010-2011 hadde kommunen ingen som tok videreutdanning etter sentral avtale.

Videreutdanning er svært viktig i forhold til kompetanseløftet. Det er prioritert svært høyt fra tjenesteområde skole å kunne gi mulighet for videreutdanning inneværende skoleår. Kr 500 000 som er kommunens andel av kostnadene, er skaffet til veie ved svært streng budsjett disiplin på andre områder. Når budsjettet for 2012 reduseres med 2,25 mill, kan en ikke forvente å klare tilsvarende satsing på videreutdanning. Skal en fortsette satsing på videreutdanning må kommunens kostnader ved dette tas ved at en reduserer lærerårsverk i skolen eller ved tilføring av midler øremerket til dette formålet. Randaberg kommune, sammen med resten av kommunene i fylket, ønsker å endre rammevilkårene i den statlige ordningen. Slik den er utformet i dag, er det få kommuner som tar seg råd til å bruke ordningen slik intensjonen er.

Leksehjelp

Fra august 2010 har elever i 1. -4. klasse fått tilbud om leksehjelp. Leksehjelpen er organisert i skoledelen og er derfor ikke en del av SFO-tilbudet. Kommunen har plikt til å ha et leksetilbud og det er frivillig for elever/foresatte om de vil delta på leksehjelpen. Ordningen ble evaluert før sommeren 2011. Skolene gir tilbakemelding om at organiseringen rundt opplegget etter hvert fungerer greit. De gir videre tilbakemelding om at de vurderer leksehjelpen til å ha begrenset nytte. Spesielt gjelder det 1. klasse. Et viktig budskap fra skolene er at det fortsatt må være foreldrene som har hovedansvar for lekseoppfølgingen av elevene. Leksehjelp videreføres som bestemt fra departementet.

Ansvar 211,231 og 251 SFO

"Skolefritidsordninga skal legge til rette for lek, kultur- og fritidsaktiviteter med utgangspunkt i alder, funksjonsnivå og interesse hjå barna. Skolefritidsordninga skal gi barna omsorg og tilsyn." Opplæringsloven § 13-7. SFO gir tilbud til barn på 1. – 4. trinn. Barn med særskilte behov får SFO tilbud til og med 7. klasstrinn. Skolefritidsbudet omfatter morgentilbud fra kl. 07.15 og tilbud etter skoletid fram til kl. 16.30. SFO har åpent i skolens ferier, bortsett fra juli måned. Skolefritidsordning har inneværende skoleår totalt ca 347 barn fordelt på skolene. Alle barn som det er søkt plass for, er tildelt plass. Skolefritidsordningen skal være selvfinansierende. Elever som har krav på ekstraoppfølging i skoletiden har ikke de samme rettighetene i SFO. Dette er krevende fordi elever som har behov for struktur og forutsigbarhet får en utfordring i SFO som er et mindre strukturert tilbud enn skole. Skolene ser det derfor som nødvendig å tilføre ressurser fra skoledelen til SFO-delen. Miljøterapeuter som er ansatt i skolen er, fra og med august 2011, også brukt i SFO. Det blir gjort ved en endring av arbeidstidsavtalen for miljøterapeuter i skolen. Videre må en overføre penger fra skoledelen til SFO i rammen fra 2012. Det vil gi et riktigere bilde av ressursbruken i SFO. Dette bryter noe med prinsippet om at SFO skal være selvfinansierende.

Ansvar 212: ATO

Alle barn har rett til å gå på nærskolen sin. Randaberg kommune har opprettet en avdeling som gir tilbud til elever som trenger særskilt tilrettelagt opplæring. Det er foresatte som avgjør om deres barn skal være elev på nærskolen eller om barnet skal være tilknyttet ATO. Avdelingen betjener derfor hele kommunen, og den er lagt til Harestad skole. Skolens rektor har det overordna ansvaret for avdelingen. Pr i dag er det 7 barn som får sitt skoletilbud i denne avdelingen. Det vil være behov for denne avdelingen også i åra fremover og det vil måtte gjøres bygningsmessige tilpasninger i 2011 - 2013. Elevene på ATO får SFO-tilbud fra 1. – 7. klasstrinn. Fra 8. trinn får de tilbudet sitt på avlastningssenteret. Foresatte har til nå betalt for SFO-tilbudet på skolen. Tilbudet på avlastningen har vært gratis. Etter henvendelse fra foreldre har vi sett på denne problemstillingen og ser at dette kan virke urimelig. Fra 2012 vil tilbudet fra 4. -7 klasstrinn bli gratis for denne elevgruppen. Kostnadene, som vil variere fra 40.000 – 80.000 pr år, dekkes innfor eksisterende budsjett.

Introbaser (Innføringsklasse) i norsk for tospråklige barn

Randaberg kommune har fra august 2009 opprettet en introbase (innføringsklasse) for tospråklige barn. Basen er lokalisert på Grødem skole. For skoleåret 2010-2011 var det ansatt to lærere, til sammen 1,3 årsverk, som underviste i grunnleggende norsk. Morsmållærere/tospråklige lærere utgjorde til sammen 4,2 årsverk. De var delvis tilknyttet basen slik at elevene der, med hjelp av sitt morsmål, kunne lære norsk språk og kultur raskere. De var også tilknyttet hjemmeskolen til elevene den dagen i uken elevene fra introbasen gikk på hjemmeskolen. Det er vanskelig å budsjettere for denne avdelingen.

Per april 2011 var det 3 elever som var aktuelle til introbasen. Pr oktober 2011 er det 15 elever som får undervisning 4.dager i uken her. Det betyr at lærerressursen i grunnleggende norsk har måtte økes til nærmere 2 årsverk. Morsmål/tospråklig opplæring er redusert betydelig det siste året. Det er en effekt av at elevene lærer seg raskere norsk og trenger kortere tid med oppfølging av morsmållærere.

Grødem skole administrerer basen og har personalansvar for morsmållærerne/tospråklige lærere tilknyttet basen. Randaberg kommune satser på å videreutdanne lærere som underviser i grunnleggende norsk på alle skolene i kommunen.

Kvalitetsrapportering/kvalitetssamtaler

Ansvar 122: Skole felles

Voksenopplæringen: Voksenopplæringen gir tilbud til voksne som har rett på grunnskoleopplæring og rett til spesialundervisning på grunnskolens område (§ 4A-1 og § 4A-2 i opplæringsloven). På områder der vi ikke har kompetanse, for eksempel syn og hørsel, kjøper vi tjenester fra Johannes læringscenter i Stavanger. Voksenopplæringen er delt mellom tjenesteområdene skole og NAV, der sistnevnte organiserer og har budsjettmessig ansvar for flyktninger/innvandrere. Fra mars 2010 har Randaberg voksenopplæring gitt opplæring til voksne som har rett til norskopplæring. Det gjelder de som har gjennomført plikt delen på ca 300 timer. Behov for voksenopplæring kan variere i løpet av et skoleår. Hovedopptak på disse timene følger skoleåret og søknadsfrist er i februar. Erfaring viser at det kommer søknader inn hele året. Det henger sammen med at det oppstår nye behov i forbindelse med sykdom/ulykker. Det legges vekt på fleksibilitet og det omrøres på ressursene slik at alle skal få hjelp så raskt som mulig.

Elever som mottar undervisning i andre kommuner og skoleskyss: Randaberg kommune betaler for skoleplass for elever som er fosterhjemsplasserte i andre kommuner. For elever som går på private skoler betaler ikke kommunen grunnsats for skoleplass. Dersom elever på private skoler trenger spesialundervisning, er det Randaberg kommune som må ta den kostnaden.

Skoleskyss: Skoleskyss har vært en økende utgift de siste årene. Elever som må fraktes frem og tilbake til introbasen er en utgift som vi må se på muligheten for å redusere.

Kommunens utgifter til PPT er også lagt til skole felles.

Kommentarer til den økonomiske situasjonen

Den økonomiske rammen til skolene vil redusere si denne planperioden i forhold til 2011. Det vil være et bærende prinsipp å sikre likeverdig opplæring for alle elever/elevergrupper i kommunen. Vekting mellom ordinær undervisning og spesialundervisning vil være en spesiell utfordring i denne forbindelse. Det er utarbeidet en fordelingsmodell som fordeler tilgjengelige midler mellom skolene på en "rettferdig" måte. Det gjør at det omfordeles midler mellom skolene hvert år. Den største enkeltkomponenten i modellen er elevtall. Går elevtallet opp, får en større del av potten. Går elevtallet ned, blir det reduksjon

Nye tiltak innarbeidet i budsjett

1. Det utarbeides hvert år en kompetanseplan for skolene i Randaberg som skal ha politisk godkjenning før planen sendes til fylkesmannen. Kompetanseplanen er grunnlag for tildeling av midler fra fylkesmannen. Kommunestyret i Randaberg ba om å få saken tilbake dersom fylkesmannen ikke innvilget det omsøkte beløp. Saken ble sendt tilbake til HOL/kommunestyre (sak 11/917) Kommunestyret innvilget kr. 75.000,- for 2012 slik at tiltakene kan gjennomføres som planlagt. Gjelder kun for 2012. Økning av rammene for 2012: Kr. 75.000,-.

2. Stortingsmelding 22, Motivasjon - Mestring - Muligheter, Orienteringssak i HOL 11/1116, varslet om å gi ekstra tid til valgfag, tilsvarende 1,5 timer pr. uke på hvert årstrinn i ungdomsskolen. Timene skal delvis tas fra eksisterende timerressurs og delvis ved å øke timerressursen for elevene på ungdomstrinnet. Tiltaket vil medføre kostnader for 2012 (130.000 kr), og ha helårsvirkning i 2013 (260.000). Det er lagt inn tilsvarende økning i rammetilskuddet. Økning av rammene for 2012 kr. 130.000,-.

3. Etter samtale med PPT så ser det ut som om vi får flere elever med store behov som starter på skolen i august 2012. Det er 2 flere elever enn det er i dag. For 2012 blir kostnadene kr. 180.000,-. For 2013 blir kostnadene kr. 500.000,- Økning av rammen for 2012 kr. 180.000,-.

4. Overgangsprosjektet Ny GIV ble startet i 2011. Randaberg kommune er tatt med i prosjektet fra og med 2012. Viser til politisk sak i HOL (11/1465). Prosjektet vil medføre ekstra-kostnader i form av lærertimer. Kostnaden på hver skole er kr. 50.000,-. Dette er et driftstiltak med lang varighet.

Økning av rammen for 2012 kr. 150.000,-

5. Midlertidig rådgiver skole.

Tidligere rektor på Harestad skole har vært ansatt som rådgiver i skolesjefens stab. Fra årsskifte 2011-2012 slutter han i jobben og ressursene til denne stillingen tas vekk. Reduksjon av rammen for 2012: kr. 760.000,-

6. Gratis SFO-tilbud for elever fra 5. -7. klassetrinn på ATO.

Foreldrene til disse elevene mener at dette tilbudet burde vært gratis. Spesielt sett i betraktning av at de får gratis tilbud på avlastningssenteret for 8. til 10. klassetrinn. Kostnadene forbundet med å innføre gratis SFO for elevene i denne kategorien vil variere alt etter hvor mange barn som er i denne aldersgruppen hvert år. For 2012 og 2013 vil det medføre en ekstrakostnad på kr. 60.000 pr år. Dette tiltaket innarbeides i eksisterende ramme. Kostnader for 2012: kr. 60.000,-.

7. Intro-basen.

I 2010 og 2011 har en overført midler fra ordinær skole til introbasen. For 2011 var det satt opp som tiltak men dette tiltaket ble ikke prioritert. Det ble da overført kr. 630.000 til introbasen. Oppstart skoleåret 2011-2012 hadde introbasen 14 elever. Lærerressursene måtte derfor økes ytterligere. En del av elevene som kommer på introbasen er flyktninger. Dette tiltaket er innarbeidet i eksisterende ramme. Kostnader for 2012: Kr. 250.000,-.

8. Barn med behov for ekstra oppfølging i SFO.

SFO skal være en trygg arena for lek og aktiviteter. Barn som har tett oppfølging i skoledelen på grunn av adferd, trenger også oppfølging i SFO. Dette er viktig i forhold til det psykososiale miljø for alle på SFO. Skolene omprioriterer derfor midler fra skole til SFO for å gjøre tilbudet forsvarlig for de som går der. Dette tiltaket innarbeides delvis innenfor eksisterende ramme. Kostnader for 2012: kr. 200.000,-. (Behov kr. 400.000,-)

9. Reduksjon av rammene kr. 1 million i henhold til økonomiplan

I økonomiplanen er det lagt inn en årlig reduksjon på virksomhetsområde skole på kr. 1 000 000,-. Dette tiltaket er fordelt på skolene som en reduksjon i fast lønn. Reduksjonen er gjort i henhold til ressursfordelingsmodell. Reduksjon i rammen for 2012: kr. 1 000 000,-.

10. Tilpassning av driften 2012, 1 % av lønnsbudsjettet.

Skole felles, samla sum kr. 450 000,-. Dette tas inn ved hjelp av følgende grep:

- 1) Voksenopplæringen, div. driftsmidler, reduseres med kr. 50.000,-
- 2) Voksenopplæringen, vikarer, reduseres med kr. 50.000,-
- 3) Grunnskole, div. driftsmidler, reduseres med kr. 350.000,-

Kr. 800.000,- av innsparingstiltakene fordeles i tråd med ressursfordelingsmodellen/ lønnsbudsjettet til den enkelte skole. ATO og introen får ingen innsparingskrav. Innsparingen tas på fast lønn. Reduksjon i rammen for 2012: kr. 1 250 000,-.

Tiltak ikke innarbeidet i budsjettet

1. Kompetanseutvikling for lærere i form av videreutdanning.

Den statlige ordningen av videreutdanning av lærere er svært dyr for kommunene. Dersom denne ordningen ikke blir endret slik at den kan brukes mer fleksibelt, vil Randaberg kommune ikke ha mulighet til å benytte seg av ordningen i vesentlig grad i årene fremover.

Årlige kostnader kr. 500.000,-

2. Barn som får spesialundervisning i form av assistent eller miljøterapeut i skoledelen på grunn av sosio/emosjonelle vansker eller adferdsvansker, har ingen rettighet til oppfølging i SFO-delen. (Også meldt i forhold til budsjett for 2011). I Randaberg kommune skal SFO i hovedsak være selvfinansierende. Det betyr at det i svært liten grad gis rom til å gi støtte til barn med spesielle behov i SFO-ordningen. Skolene rapporterer om et behov for å kunne sette inn styrkingstiltak også i SFO. Her er opplegget mindre strukturert enn i skolen så selv om ikke barna har et læringstrykk i SFO så er det noen barn som sliter med å fungere godt i denne sammenhengen. Dette kan føre til utagering og uro og at noen barn blir utrygge. Det er også behov for veiledning og kompetanseheving

blant personalet på dette området. Det er gjort noen tilpassinger innen rammene for 2012, men det er fortsatt utfordringer som ikke løses med de grepene en har gjort. Årlige kostnader, i tillegg til det som er omdisponert kr. 200.000,-,

Investering

1: Bygningsmessige endringer på ATO-avdelingen på Harestad

Fra høsten 2012 vil det være behov for fysisk tilrettelegging for elev ved Harestad skole (ATO-avdelingen på barnetrinnet). Dette kan medføre ombygging av rom for å få plass til utstyr og hjelpemidler. Arbeidsgruppe bestående av teknisk drift, ergoterapi og Harestad skole har utarbeidet plan for arbeidet og konkretisert behov og løsninger. Ansvar Teknisk drift.

2: Ny Harestad skole

I kommunestyremøte den 21. oktober 2011 blei det fleirtal for å bygge ny skole i området 9-10. Ein starter med å erstatte skolebygget nærast kyrkja (ungdomstrinnsbygget) Den vidare utbygginga blir gjennomført i tråd med det som ein finn rom for i budsjett og økonomiplanar framover. Når det gjeld finansiering av første byggetrinn så er det lagt inn eit beløp i 2014 og 2015 som ikkje er tilstrekkeleg, resten må innarbeidast i 2016. Me vil i løpet av økonomiplanperioden få salgsinntekter frå Vestre Goa som kan brukast til investeringar. Det er laga ei eigen oppstilling over dette. I dette tiltaket er det lagt inn ein viss bruk av desse inntektene til finansiering. Det er satt opp planleggingsmidlar i forhold til dette prosjektet. I 2012 og 2013 vil det verta brukt midlar til dette tilsvarande 40 % prosjektstilling i skolesjefen sin stab.

4. Administrasjonssystem for skole og barnehage

Kostnad kr. 300.000,- (Lagt inn i IT sitt investeringsbilag)

Det er satt ned en arbeidsgruppe som ser på aktuelle administrasjonssystem for skole og barnehage. Pr. i dag bruker skole Sats-skole og barnehage Sats-barnehage. Skal en beholde systemet som en har i dag, må det utvides med flere moduler for å dekke skolenes behov. I utgangspunktet er det en fordel at skole og barnehage har samme system og kommunen ser på ulike løsninger som kan tilfredsstillende de behov de ulike partene har. En ser da på funksjonalitet, brukervennlighet og pris. Prosjektgruppa vil konkludere i løpet av første halvdel av 2012. Det må settes av midler til å investere i nye system/funksjoner og til opplæring i det nye. Fra før er det satt av midler til Feideinnføring for skolene i Randaberg. Kr. 500.000,- er avsatt til dette og overføres til 2012. Feide og administrasjonssystem må sees sammen for å få så gode og rimelige løsninger som mulig.

*“ (Gratis SFO-tilbud for ATO-elever)
... foreldrene til disse elevene mener at dette tilbudet burde være gratis.*

Det store bildet

RANDABERG TRYKK

Orn & Roth A/S

ROGALAND ELEKTRO A/S

SpareBank

NYHEI! SØNDAGSÅPEN SVØMMEHALL

9

Randaberg
kirkeelige
fellesråd

Randaberg kirkelige fellesråd

Randaberg kirkelig fellesråd er i følge kirkeloven forvalterorgan for menighetenes virksomhet. Det vil si at Fellesrådet ivaretar arbeidsgiveransvaret og forvalter drift av kirkebygg og kirkegårder.

Fellesrådet forvalter de midler som Randaberg kommune utreder i henhold til Kirkeloven, tilskudd fra staten, inklusive midler via Stavanger bispedømmeråd og ikke minst midler som menighetene selv samler inn.

Kirken i Randaberg er livskraftig. Flotte kirker, vakre kirkegårder og ikke minst mange gode og engasjerte medarbeidere, lønnende og frivillige.

I den store Innbyggerundersøkelsen som ble gjennomført av Difi i november 2010 får Den norske kirke høyest skår på brukertilfredshet. Dette viser at brukere av kirkens tjenester og i møte med kirken i snitt er svært tilfredse. Dette ønsker Randaberg kirkelige fellesråd å bygge videre på i tiden som ligger foran oss.

Arbeidsområdet

Randaberg kirkelige fellesskap har som oppgave å forvalte de menneskelige-, økonomiske- og materielle ressursene til beste for den lokale menighet og gravferdsvirksomheten.

Fellesrådet vil bidra til

- At kirken er en åpen og tjenende folkekirke der mennesker møter tro, felleskap og kultur.
- At mennesker blir møtt på en positiv måte når de søker tjenester fra gravferdsvirksomheten.

Vi tror at en livskraftig kirke gjør Randaberg til et bedre sted å bo i.

Personal

Fellesrådet har arbeidsgiveransvar for de kirkelige ansatte; diakoner, barne- og ungdomsarbeidere, trosopplæringsmedarbeidere, menighetspedagog, kantor/organist, daglig ledere for menighetene, kirketjenere, kirkegårds-personell, renholdere og kirkeverge (prost og prestene er ansatt av biskopen). De kirkelige ansatte har arbeidsoppgaver knyttet til alle aldersgrupper og innenfor et vidt spekter av tjenester. De har ansvarlig kirkelige handlinger, dåps- og trosopplæring, ledertrening av barn og unge, diakoni blant unge og eldre, ulike andre tiltak for barn, unge, voksne og eldre (som for eksempel sommerkonsertene). Beregninger har vist at hver ansatt genererer opp til 4 årsverk i frivillig innsats.

Årsverk

Fellesrådet har pr 1. oktober arbeidsgiveransvar for 17 ansatte, fordelt på 9,4 årsverk. Av dette er 5,8 stillinger finansiert av Fellesrådet, 1,9 av statlige midler og 1,7 av menighetenes egne midler. Dette utgjør 0,6 årsverk finansiert av Fellesrådet pr 1000 innbyggere. Oppdaterte tall fra Kostra viser at snittet i mellomstore og store kommuner i Rogaland er på 0,8 årsverk.

Fellesrådet har per 1. oktober arbeidsgiveransvar for 16 ansatte, fordelt på 10 årsverk.

	Stillinger			Finansiering		
	RAN	GRØ	TOT	FEL	BIS	MEN
Kirkeverge			1	1		
Daglige ledere	0,7	0,8	1,5	1,3	0,2	
Renhold kontor	0,1	0,1	0,2	0,2		
Kirketjenere/vaktmester	0,7	0,4	1,1	1,1		
Organist/kantor	0,6	0,8	1,4	1,1		0,3
Diakoner	felles	1,1	0,4	0,5	0,2	
Menighetspedagog	0,2		0,2	0,2		
Sokneprest	0,5		0,5	0,5		
Barne- og ungdomsarb.	0,3	0,4	0,7			0,7
Trosopplæringsmedarbeidere	1	0,7	1,7		1,2	0,5
Sum			9,4	5,8	1,9	1,7

Økonomi

Randaberg kirkelig fellesråd forvalter de midler som Randaberg kommune utreder i henhold til Kirkeloven §15, tilskudd fra staten, inklusive midler via Stavanger bispedømmeråd og midler som Randaberg og Grødem menighetsråd samler inn. Dette fremlegget er basert på behandling i fellesrådets møte 13. september 2011 og en forutgående prosess i både Randaberg og Grødem sokn.

Kommentarer til den økonomiske situasjonen

Det er et godt samspill mellom Fellesrådet og kommune, men økonomien er stram. Utg. til arbeidsgivers del av KLP har vært noe underbudsjettet. Sammen med et dyrere lønnsoppgjør enn forutsatt i 2011 samt kometanseheving for flere i staben medfører dette et budsjettunderskudd i 2011. Dette problemet vil videreføres i 2012 dersom ikke den økonomiske rammen økes. Ut over dette er budsjettstyringen fortsatt god. FR ser flere utfordringer knyttet til den dagl. driften, som skulle vært tilført ekstra midler for å opprettholde standard og krav knyttet til drift og normalt verdibevarende vedlikehold av kirkebygg og anlegg, samt en forsvarlig personalpolitikk. Det gjelder særlig bemanning ved kirkevergekt, fortløpende vedl.tiltak av kirkene og utvidelse av kantorst. i Grødem menighet.

Budsjettramme for 2012

Ramme, drift*	Utgifter	Inntekter
Personalkostnader	5 220 000	
Driftsutgifter	2 132 000	
Rammeoverføring Randaberg kommune (eks tjenesteyting)		4 476 000
Tjenesteyting fra Randaberg kommune		656 000
Driftsinntekter inkl. utleie, festeavgifter, gravstell		151 000
Tilskudd trosopplæring bispedømmerådet		766 000
Tilskudd trosopplæring Randaberg menighet		187 000
Innsamlet til diakonistillingene fra menighetene		126 000
Innsamlet til lønn fra Grødem (Lønnsfondet)		467 000
Refusjoner fra Bispedømmerådet		347 000
Bruk av egenkapital (underskudd)		176 000
Totalt	7 352 000	7 352 000

* Tallene baserer seg på en lønnsvekst på omkring 4%.

Tiltak som allerede er med i vedtatt økonomiplan 2011 -2015

Tiltak	Tiltak	Kostnad	Kommentar
3910	Universell tilrettelegging Ranadaberg kirke	5 250 000	5 mill. kr., i 2012 + 250 000 i 2011
3910	Kjøle Grødem bårehus, for to kister	200 000	Gjennomføres 2014

Behov som tidligere er meldt og som Kirkelig Fellesråd fortsatt ønsker å prioritere i budsjettet 2012 – 2015

År	Tiltak	Kostnad	Kommentar
2011	Utvidet daglig leder Randaberg/ass. kirkev. 30 %	160 000	Kommentar A
2012	30% kantorstilling Grødem menighet	150 000	Kommenar B

Kommentar til budsjettet

Utvidet daglig leder Randaberg menighet/assisterende kirkeverge 30 %

Fellesrådet vedtok i møte 15.06. 2010 (sak 23/2010):

”Fellesrådet ser at arbeidsmengden ved kirkevergekontoret trenger avlastning. Fellesrådet ber derfor kommunen om inntil 30 % stilling s om assisterende kirkeverge/sekretær med virkning fra 01.01. 2011. Virkningen av dette innarbeides i budsjettet og tiltaksplanen for 2011”.

Fellesrådet har i lengre tid vært opptatt av arbeidsmengden ved kirkevergekontoret. Kirkevergen har ikke sekretær og det brede ansvarsområdet gjør arbeidsmengden stor og belastende. Sammenlignbare kommunestørrelse har 20 – 30 % sekretærstilling eller assisterende kirkeverge.

Stillingen innebærer at kirkevergen også har beredskap i helger og høytider for administrering av begravelser. Ved evt sykdom er situasjonen svært sårbar.

Kirkevergen betjener også menighetskontoret 1,5 dager, da daglig leder i Randaberg menighet kun har 70 % stilling. Fellesrådet ønsker å gjøre dette ved å utvide stillingsrammen for daglig leder i Randaberg menighet slik at dette blir en 100% stilling.

B: Utvidet kantorstilling i Grødem menighet med 30 %

Fellesrådet betaler i dag 50 % kantorstilling knyttet til Grødem menighet. Det skal ivareta alle forordnede gudstjenester i henhold til Kirkeloven § 15. Grødem har 47 forordnede gudstjenester i året, foruten begravelser og vielser. Dette tilsier at vikarhjelp må kompensere for å ivareta et forsvarlig arbeidsmiljøkrav. Sommer og vår konserter og kor-tilbud for menigheten kan i liten grad ivaretas innen kantorstillingens størrelse i dag. Tjenesterordningen for kantorer legger opp til at slike oppgaver normalt inngår for kantor.

Investeringsbehov

År	Tekst	Kostnad
2012	Beskyttelse ovner Randaberg kirke	65 000

Kommentar C: Beskyttelse av ovner Randaberg kirke

De elektriske ovenene under kirkebenkene har ikke beskyttelsesdeksel. Overflatetemperaturen på ovenene kan medføre risiko for brannskader ved berøring. For eksempel for småbarn som kryper på gulvet og berører disse ovenene.

Nye tiltak Kirkelig Fellesråd ønsker fortsatt å prioritere

År	Tekst	Kostnad
2013	Nye kontorlokaler i sentrum	100 000

År	INVESTERING (Tekst)	Kostnad
2012	Møbler i Grødem kirke	100 000
2013	Rep. i R.berg kirke, innvendig maling, nytt gulvteppe	500 000

Nye kontorlokaler i sentrum: Randaberg menighet og

kirkevergen leier i dag kontorer i 2. etg over Mega av Jæren og Høyland Coop. Det er for få rom, kontorene er ikke tilstrekkelig lydisolert og tilfredstiller ikke kravene til universell utforming. I tillegg er lokalene også nedslitt. Det bør jobbes for å enten leie nye sentrumsnære lokaler eller foreta en omfattende oppussing av de eksisterende lokalene.

Dette vil uansett medføre økte driftskostnader.

Møbler i Grødem kirke: Grødem kirke brukes av mange ulike grupper og lag både i og utenfor menigheten. Dette gjelder alle kirkens mange rom. Det er 10 år siden kirken var ny og slitasjon merkes godt. Det er mange stoler og bord som trengs å skiftes ut og en del har allerede måttet tas bort.

Rep. i Randaberg kirke, maling, nytt gulvteppe: I Rberg kirke er gulvteppet i kirkeskipet svært slitt og vannskadet. Det bør skiftes. Kirkebenker, alterring, døpefont, rekkverk og inng.dører må males opp på nytt. Dette har antakelig ikke vært gjort siden påbygget på slutten av 70-tallet. Det er også behov for en mindre reperasjon av gulvet på galleri.

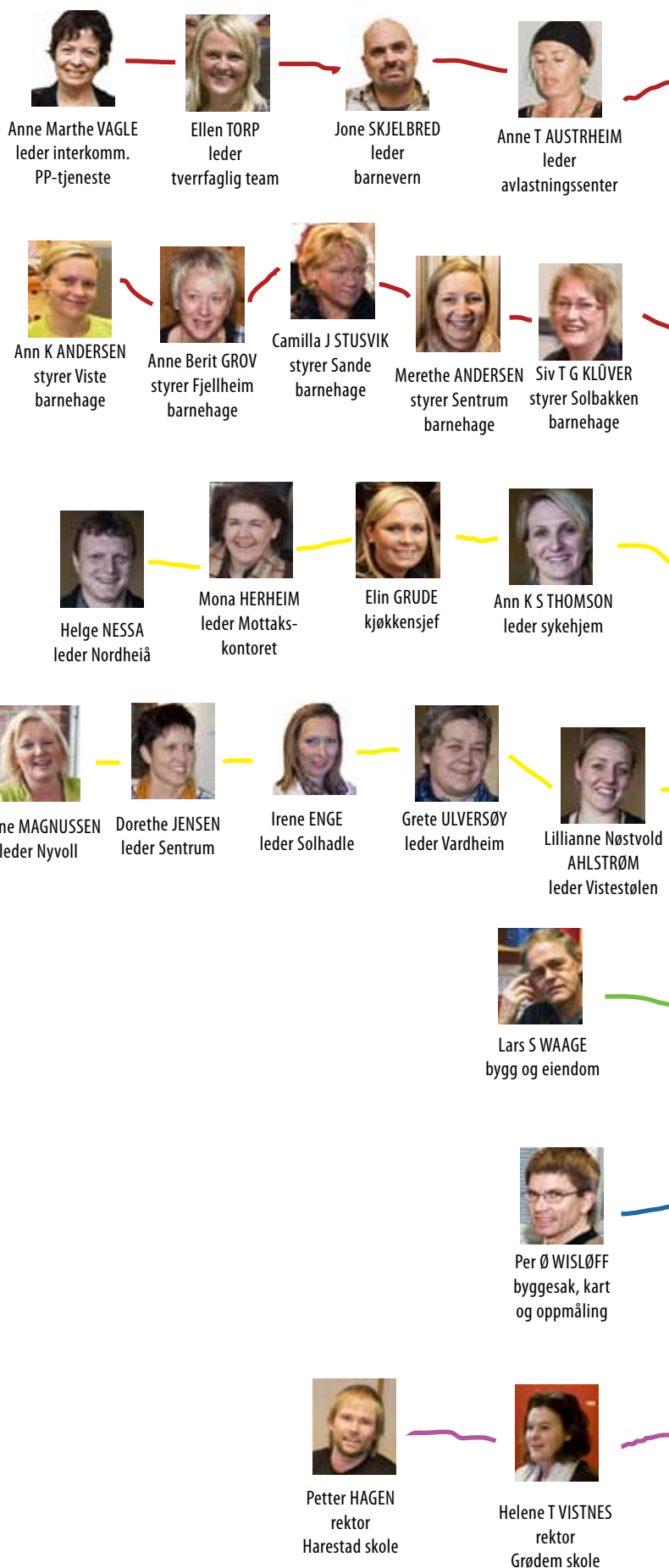
Leder- laget

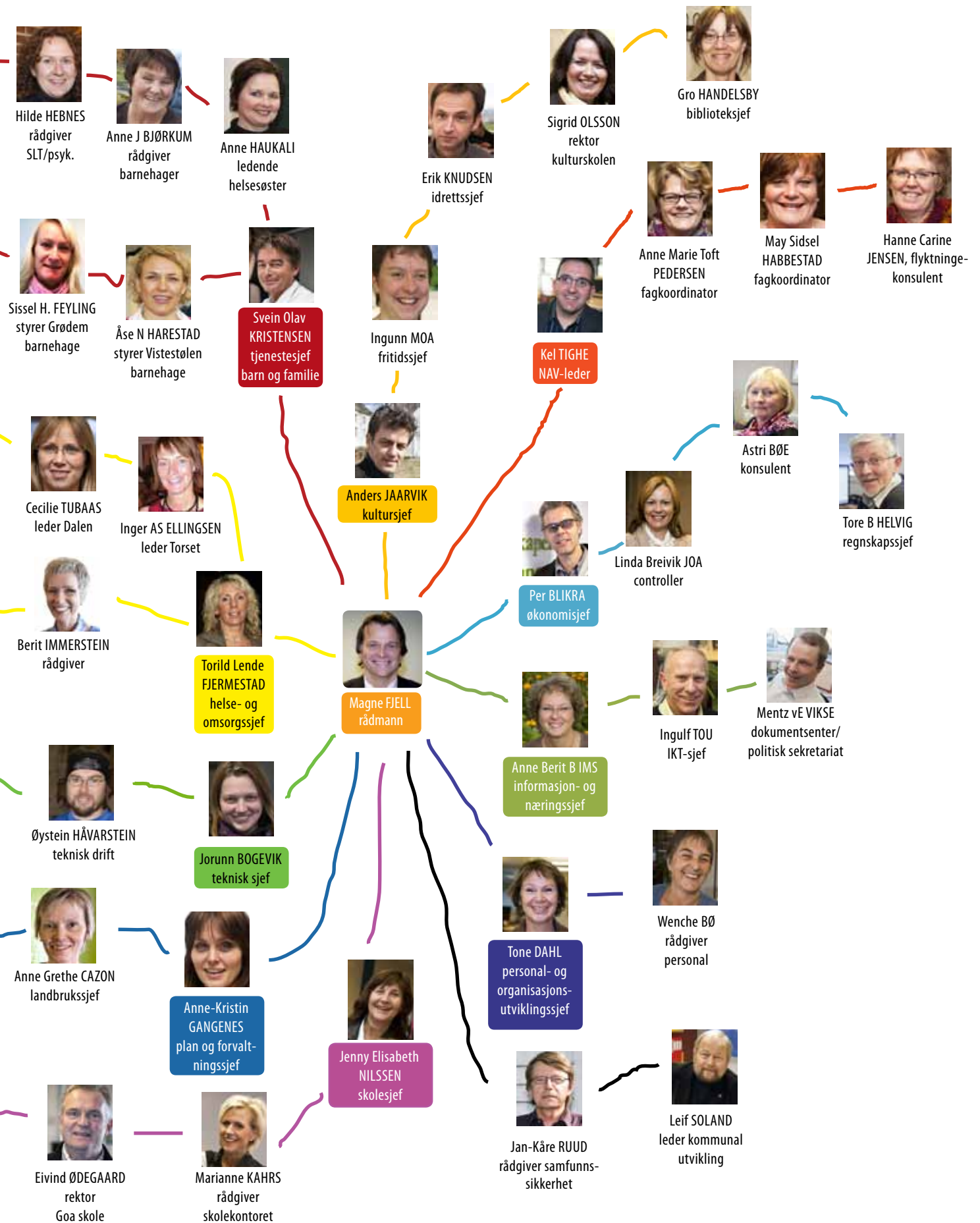
Helt siden i vår har ledere og ansatte arbeidet med budsjettet for Randaberg kommune.

Å lage budsjett er et lagspill.

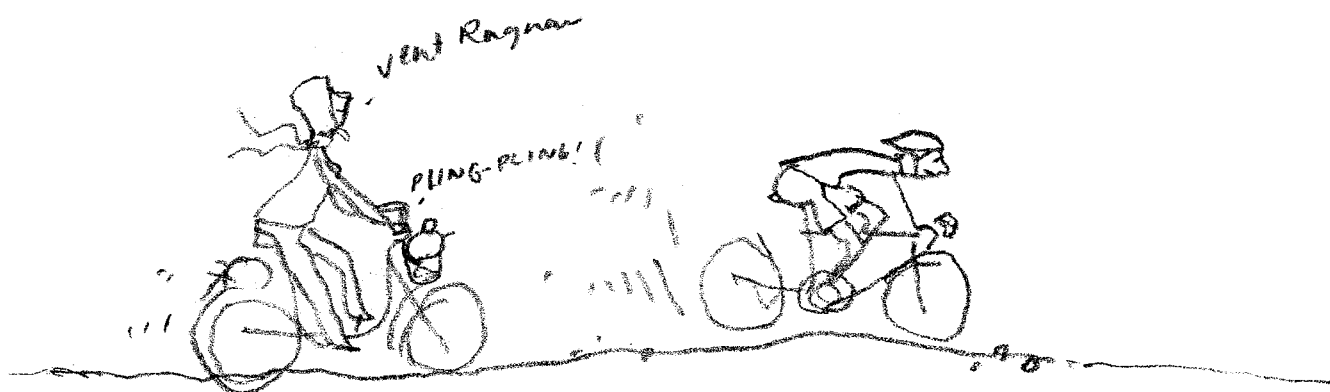
Det er mer enn 850 ansatte i kommunen, og alle har, i større eller mindre grad, vært involvert i arbeidet med å lage dette budsjettet.

På lagbildet til høyre har vi samlet ledere og rådgivere som har vært sentrale i å snikre sammen et nytt budsjett for 2012.

Les mer om budsjettet på
www.randaberg.kommune.no

**Randaberg
kommune**

www.randaberg.kommune.no